Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 11 (1362) 1976 KOVO - MARCH 11 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. 275-4672

Pagalba ar deklamacija?

Viena jauna "TŽ" skaitytoja, sekdama pranešimus apie nuteistuosius tautiečius pavergtoje Lietuvoje, kreipėsi laišku į redakciją, klausdama, kaip prisidėti prie tų nekaltų žmonių gelbėjimo. Anot jos: ar mes tuos pranešimus turime tik skaityti ir nieko nedaryti? Labai taikli pastaba. Gyvenantieji anapus geležinės uždangos ir kenčiantieji priespaudą su didžia rizika stengiasi perduoti žinias apie religinį bei tautinį persekiojmą, teismus, trėmimus, kalinimus. Jų tikslas — ne vien informuoti užsienį apie kovą už pagrindines žmogaus teises bei laisves, bet ir skatinti pagalbą. Per daugelį metų įpratome gaudyti žinias iš įvairių šaltinių apie gyvenimą Lietuvoje, jas analizuoti ir, kiek galima, skleisti laisvajame pasaulyje. Bet ar to užtenka? Tiesa, jau pats žinių skelbimas apie sovietinius persekiojimus yra pagalba, nes daugiau ar mažiau aliarmuoja laisvojo pasaulio opiniją, tačiau to nepakanka. Deklamuoti bei garsiai šaukti yra naudinga, bet tai neatleidžia mūsų nuo pareigos patiems ta linkme veikti. Dažnas klausia, ar mes iš viso galime ką nors toje srityje padaryti. Yra net tokių skeptikų, kurie sako, kad mes čia ne tik nieko pagelbėti negalime, bet dargi ką darydami daugiau pakenksime nei padėsime.

* * *

Tai vis deklamaciniai balsai. Pasak jų, geriausia tylėti, nes tyla esanti geriausia pagalba. Kitų nuomone, deklamacija gal ir gerai, bet akcija — blogai. Taigi, pasak jų, būkime geri avinėliai, stenkimės pataikauti raudoniesiems ponams ir nešaukime bei nieko nedarykime net ir tada, kai plėšrus vilkas siaučia kaimenėje. Telkdami pagalbą, girdi, atkreipsime dėmesį pavojingojo vilko ir paskatinsime jį dar labiau siausti. Jeigu tokių ir panašių deklamacinių balsų būtume paisę, tai šiandieną Kudirkų ir kitų panašių savo tarpe neturėtume. Pavojingo vilko siautimą kaip tik ir galima pristabdyti iš laisvojo pasaulio pozicijų. Kai jis išgirsta stiprų šauksmą, pajunta spaudimą iš užsienio sferų, mažina savo siautimą ir netgi paleidžia vieną kitą jau pagrobtą auką. Bet reikia išvystyti spaudimą. Vienas kitas šūktelėjimas mažai tereiškia. Tai rodo pavyzdys tų asmenų, kurie rūpinosi Simo Kudirkos ir jo šeimos išleidimu. Buvo sudarytas specialus komitetas, kuris nuolat klabino įvairiausių įstaigų duris, palaikė ryšį su Kudirkos artimaisiais Lietuvoje, informavo visuomenę apie savo atliktus žygius, nuolat prašė valdžios pareigūnus veikti norima linkme. Be to, toje akcijoje dalyvavo ir oficialieji mūsų veiksniai, kurių pastangos buvo nemažiau vertingos. Visa tai sudarė bendrą veiksmingą frontą, praskynusį kelią į Vašingtoną, o per jį — į Maskvą.

* * *

Tuo keliu eidami jau nekartą pasiekė laimėjimų ukrainiečiai. Girdėti, kad ir latviai yra iškovoję leidimą emigruoti vienam persekiojamam pastoriui. Tai išbandytas kelias, kuris tikriausiai siaučiančiam vilkui nepatinka, tačiau jis jį respektuoja. Žinoma, nėra jokios garantijos, kad tasai kelias visuomet bus sėkmingas. Yra atvejų, kad ir labai retų, kur persekioti asmenys pavergtoje Lietuvoje gauna leidimą emigruoti visai tyliu būdu. Taipgi būna atvejų, kur atviras šauksmas nėra naudingas (pvz. Brazinskų byloje). Bet tai labai retos išimtys. Paprastai viešoji opinija, sujungta su akcija, veda į mažesnį ar didesnį laimėjimą. Dėlto laisvojo pasaulio išeivija turėtų žymiai stipriau veikti šioje srityje. Ji dažnai ir gana garsiai šaukia įvairiomis progomis, tačiau tas šauksmas būna daugiau deklamacinio pobūdžio. Patirtis rodo, kad jam reikia daugiau konkretumo. Pvz. visi žinome nuteistuosius Lietuvoje — Nijolę Sadūnaitę, Virgilijų Jaugelį, Petrą Plumpą ir kitus, jau nekartą skelbtus užsienio spaudoje. Mūsų veiksniai, užuot skrajoję augštose politinėse padangėse, turėtų sudaryti specialų komitetą nuteistiesiems gelbėti, panašiai kaip Simo Kudirkos atveju. Jo uždavinys būtų rūpintis tų kalinių išlaisvinimu visais įmanomais būdais ir jų bei jų artimųjų šalpa, kiek tai įmanoma. Jeigu tai gali padaryti kitos tautybės, juo labiau gali lietuviai. Tiktai klausimas, ar tas galėjimas taps tikrove?

Lietuvos pasiuntinybėje Vašingtone Vasario 16 proga atsilankė, tarp daugelio kitų svečių, JAV valstybės departamento pareigūnas Baltijos kraštams Thomas Gerth. Iš kairės: O. Mikulskienė, T. Gerth, p. Kajeckienė, Lietuvos atstovas J. Kajeckas. Meninę priėmimo programą atliko Čiurlionio ansamblio nariai iš Klevelando V. Bacevičius

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Neleidžia gyventi tėvynėje

1975 m. gegužės 20 d. Kauno miesto Lenino rajono liaudies teismas nuteisė **Povilą Pečiulaitį** vieneriems metams laisvės atėmimo, bausmę atliekant vad. griežto režimo pataisos darbų kolonijoje. Nuosprendžio nuorašas neperseniausiai pasiekė Vakarus. Šis oficialus dokumentas nedviprasmiškai paliudija, kad šiandien lietuviui Lietuvoje paneigiama v i e n a pagrindinių žmogaus teisių — gyventi savo krašte.

Ir tai reikia pabrėžti: Kauno miesto Lenino rajono liaudies teismo nuosprendis įrodo ne tik tarybinės valdžios organų teisminį susidorojimą su nepageidaujamu piliečiu ir jam padarytą asmeninę skriaudą, bet ir visišką liaudies teismo nesiskaitymą su prigimtine žmogaus teise gyventi savo krašte. **Povilas Pečiulaitis nuteistas ir šiuo metu nežinia kur kalinamas vien tik už tai, kad jis lietuvis ir norėjo gyventi Lietuvoje.** Vien dėlto būtina iš arčiau susipažinti su šiuo atveju, kaip jį pateikia į Vakarus persiųsto nuosprendžio kopija.

Povilas Pečiulaitis gimė 1923. VI. 23 dabartiniame Kauno rajone, buv. Panemunės valsč., Tvarkiškių kaime. 1953. XI. 19 jis buvo nuteistas pagal liūdnai pagarsėjusį Rusijos federacijos baudž. kodekso §58, taigi kaip politinis kalinys, standartine 25-rių metų bausme. Devynioliika metų jis buvo laikomas įvairiuose lageriuose ir tik 1972. X. 12 buvo išleistas be teisės apsigyventi Lietuvoje. Pečiulaitis gavo leidimą persikelti į Černiachovskio miestą Kaliningrado srityje, kur jis išbuvo iki 1973. III. 1. Gavęs pasą, jis atvyko į Kauną ir čia, kaip rašoma nuosprendyje, "jam kažkokiu būdu per klaidą" pavyko įsiregistruoti miesto gyventoju. Kiekvienu atveju jis turėjo teisę čia gyventi iki 1974. VI. 7.

Tų pačių metų rudenį — X. 16 ir XI. 14 — Pečiulaičiui buvo surašyti protokolai už paso taisyklių nepaisymą. Du kartus jis buvo nubaustas piniginėmis baudomis. 1975. II. 19 surašytas administracinis protokolas, kurį sekė suėmimas. Nuosprendyje rašoma, kad Pečiulaitis teisme prisipažinęs iš dalies kaltu. Jis teisinosi nežinojęs, kad jam uždrausta gyventi Lietuvoje. Panaikinus jo įsiregistravimą Kaune, jis negalėjęs kitur prisiregistruoti, neturėdamas pažymėjimo, kad jam neleidžiama gyventi Lietuvoje.

Liaudies teismas nepriėmė Pečiulaičio paaiškinimo, kad jis negalėjęs prisiregistruoti Černiachovske. "Jeigu jis būtų norėjęs, — sakoma nuosprendyje, — tai jį būtų turėję priregistruoti ir nebūtų galėję nepriregistruoti". Teismas rėmėsi Kauno milicijos darbuotojų — Lažinskienės, Zavackio ir Matrijasaitės — parodymais, esą jis perspėjęs Pečiulaitį, jog jis neturįs leidimo gyventi Kaune ir turįs jį palikti.

Krinta į akis, kad liaudies teismas, motyvuodamas savo žiaurų nuosprendį, nebuvo nuoseklus ir sau prieštaravo. Pradžioje sakoma, kad Pečiulaitis neturėjo teisės gyventi Lietuvoje ir gyveno Kaune neįsiregistravęs, o toliau teigiama, kad visdėlto "kažkokiu būdu per klaidą" jam buvo pavykę laikinai įsiregistruoti ir kad registracijos terminas galiojo iki 1974. VI. 7.

Be to, nuosprendyje nepaaiškinta, kodėl nurodytasis registracijos terminas Pečiulaičiui pasibaigė keturiais mėnesiais anksčiau, būtent vasario 7.

Tai labai svarbios aplinkybės, į kurias teismas visiškai nekreipė dėmesio, bet pasitenkino Černiachovskio milicijos raštu, kad Pečiulaitis neprašė apsigyvenimo teisės, ir nubaudė jį vieneriais metais griežto režimo lageriu, nenurodydamas, ar bausmė turi būti atlikta Lietuvoje, ar už jos ribų. Nuosprendį pasirašė Kauno miesto Lenino rajono liaudies teismo pirmininkas liaudies teisėjas Steponavičius ir liaudies tarėjai — Lukenskienė ir Želvienė.

Tokiu būdu liaudies teismas padarė didelę skriaudą Povilui Pečiulaičiui ir kartu įvykdė KGB nurodymą teismiškai susidoroti su politiškai nepageidaujamu asmeniu. Pirmasis konstatavimas — savaime akivaizdus, dėl antrojo tenka kai ką pridėti, nes nuosprendyje tai rūpestingai nutylėta. Čia į pagalbą ateina rusiškoji "Dabartinių įvykių kronika", kurios 36-me numeryje randame žinių, kodėl KGB įniršo ant Pečiulaičio ir sufabrikavo minėtąją bylą.

Pečiulaičio tėvai kadaise gyveno Amerikoje (vienas jo brolis ir dabar ten gyvena) ir buvo gavę pilietybę. Turėdamas tėvų natūralizacijos dokumentų nuorašą, Pečiulaitis kreipėsi į Amerikos ambasadą Maskvoje prašydamas sau ir dar gyvai motinai to krašto pilietybės bei leidimo išvykti į Ameriką. Tai ir buvo tas didysis "nusikaltimas", kurio KGB negalėjo dovanoti.

Pečiulaitis, sugrįžęs iš Maskvos, buvo tuojau iškviestas milicijon ir nubaustas už neprisiregistravimą. Po to jam buvo atimtas pasas ir iškelta byla dėl paso taisyklių pažeidimo.

"KLB Kronika" (nr. 15) skelbė, kad P. Pečiulaitis buvo kratomas ir tardomas 1974 m. gale ryšium su Kronikos leidėjų byla nr. 345. Šis faktas irgi nušviečia teisminio susidorojimo motyvus. Negalėdami kitaip prikibti, KGB organai pasinaudoja pasų režimo taisyklėmis. **A. S.**

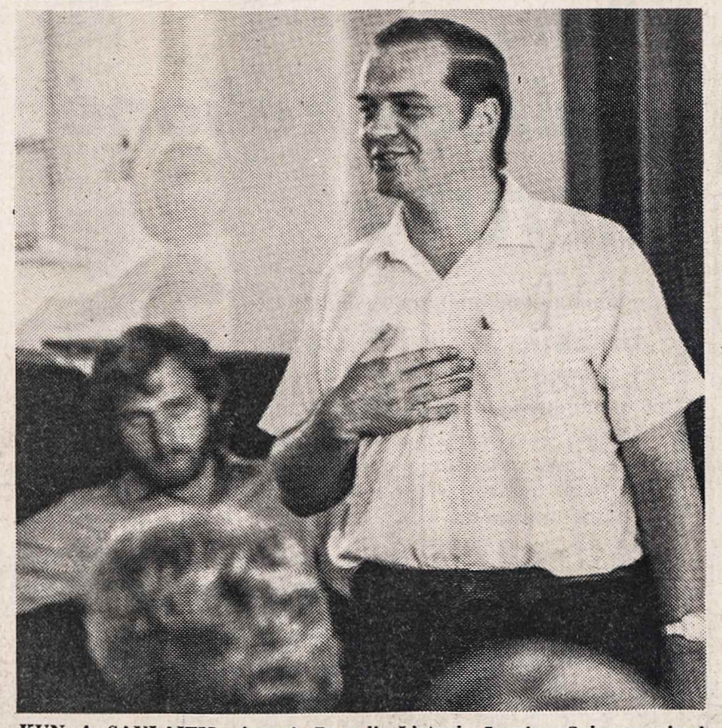

KUN. A. SAULAITIS, pirmasis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkas ir pasaulio lietuvių jaunimo kongreso rengėjų komiteto pirm., kalba studijų dienose Brazilijoje Nuotr. D. Blauzdžiūnaitės

KANADOS ĮVYKIAI

Audra parlamente

Audrą federaciniame parlamente sukėlė Kvebeko augščiausiojo teismo teisėjo K. Mackay laiškas teisingumo ministeriui R. Basfordui, kaltinantis tris premjero P. E. Trudeau kabineto ministerius kišimusi į teisingumo reikalus. Šis kaltinimas liečia viešųjų darbų ministerį Ch. M. Drury, sveikatos ir socialinės gerovės ministerį M. Lalonde, tuo metu ėjusį premjero asistento pareigas, ir iždo tarybos pirm. J. Chretien. Pasak teisėjo K. Mackay, M. Lalonde norėjo atidėti negrų studentu bylą dėl jų gimtinėje Trinidade kilusio triukšmo. Kaltinamųjų suole jie buvo atsidūrę dėl elektroninių skaitytuvų centro sunaikinimo Montrealio Sir George Williams universitete. J. Chretien esą bandė kištis į vieną bankrotą svarsčiusią bylą, Ch. M. Drury — į bylą vartotojų reikalų ministerio A. Ouelet, kuris buvo apkaltintas teismo autoriteto pažeidimu. Visi trys ministeriai prisipažino turėtus kontaktus su teisėjais, bet teisinasi, kad jie buvo padaryti papildomos informacijos tikslu. Opozicinės partijos pareikalavo viešo šių incidentų tyrimo, bet jį atmetė premjeras P. E. Trudeau, šį reikalą pavesdamas Kvebeko augščiausiojo teismo vyr. teisėjui J. Deschenes. Atitinkamų priemonių bus imtasi tik tada, jeigu jis ministerius ras kaltais. Premjero P. E. Trudeau nuomone, dėl šių kaltinimų iškėlimo parlamente nebus apsieita be žalos, nes jos susilauks arba ministeriai, arba Kvebeko teisinė sistema. jeigu paaiškėtų, kad teisėjo K. Mackay kaltinimai yra be pagrindo.

Ontario teisingumo ministerio R. McMurtry paskelbta kova muštynėms profesinių ledo ritulio komandų žaidynėse baigsis kriminaline Detroito "Red Wings" komandos žaidėjo D. Maloney byla. Šis kanadietis, kilęs iš Barrie, Ont., buvo apkaltintas Toronto "Maple Leaf" žaidėjo B. Glennie sumušimu 1975 m. lapkričio 6 d. rungtynėse Toronte. Tokį sprendimą padarė provincinio teismo teisėjas A. Brown, tyręs šį incidentą. D. Maloney jis rado kaltu dėl neišprovokuotu muštynių ledo ritulio arenoje ir įsakė pradėti bylą, kurios data bus paskelbta balandžio 5 d. Žaidėjui D. Maloney gresia kalėjimo bausmė iki penkeriu metu, jeigu teismas jį pripažins kaltu.

Padidėjęs nedarbas gali sudaryti nemažą problemą studentams vasaros atostogų metu. Daug kas ju ieško darbo, kad galėtų užsidirbti bent mokslapinigius sekantiems studijų metams. Federacinė vyriausybė

(Nukelta į 6 psl.)

Pasaulio įvykiai

ATOLYDŽIO POLITIKA VAKARŲ PASAULIUI GALI ATNEŠTI STAIGŲ

subyrėjimą. Šią grėsmę pasikalbėjime su BBC radijo ir televizijos atstovais iškėlė Londone viešėjęs rašytojas A. Solženicinas. Sovietų Sąjungos ekonomija taip nukreipta karo linkme, kad net ir vienbalsis politbiuro nutarimas nepradėti karo gali būti bejėgis. Karinės ekonomijos pertvarkymas į taikos ekonomiją pareikalautų nežmoniškų pastangų. Dabartinėje būklėje netenka laukti netikėtumų Sovietų Sąjungoje, bet jų gali įvykti Vakaruose. Jis pabrėžia ryškų Vakarų pasaulio jėgos bei ryžto sumažėjimą pastarųjų dvejų metų laikotarpyje. Pasak A. Solženicino, atolydis yra būtinas, bet turi būti vykdomas atviromis rankomis, kad jose nebūtų paslėpto akmens. "Jūsų atolydžio partneriai savo rankose turi tokį didelį akmenį, kad jus gali užmušti vienu smūgiu. Tokiose aplinkybėse atolydis tampa savęs apgaudinėjimu . . ." Beveik tuo pačiu metu JAV prez. G. Fordas televizijos transliuotame pasikalbėjime pasižadėjo žodį "atolydis" išbraukti iš savo žodyno ir taikos siekti jėgos principu. Šiam jo sprendimui įtakos turėjo ne A. Solženicino įspėjimas, bet respublikininkų kandidatūros į prezidentus siekiančio pagrindinio varžovo R. Reagano vis aštresni priekaištai, kad atolydis yra tapęs vienos krypties gatve, naudinga tik Sovietų Sąjungai. Amerikiečiai iš atolydžio turės tik tiek naudos, kad Sibire galės pardavinėti "Pepsi Colos" gėrimą. Amerika, valdoma Kissingerio ir Fordo, šiandien jau nėra galingiausia valstybė pasaulyje, bet turi tenkintis antrąja vieta. R. Reagano nuomone, tokia pozicija yra pavojinga. Kaltė dėl jos tenka Fordo-Kissingerio vadovybei ir JAV kongresui.

PATVIRTINO PLANUS

XXV sovietų kompartijos kongresas patvirtino L. Brežnevo pateiktus vidaus ir užsienio politikos planus. Nors oficialiai pasisakyta už atolydį, bet kartu buvo pabrėžta ir Sovietų Sąjungos parama visokiems išsilaisvinimo sąjūdžiams, vadovaujamiems komunistų. Jų garbei netgi būsiąs pastatytas paminklas Maskvoje. Taigi, siekdama atolydžio su JAV, Sovietų Sąjunga ir toliau kurstys komunistinius gaisrus pasaulyje. L. Brežnevas vienbalsiai buvo patvirtintas kompartijos vadu. Iš 16 narių politbiuro iškrito žemės ūkio ministeris D. Polianskis, pažeminimo susilaukęs už skandalingai blogą pernykštį derlių. Jis paliktas tik kompartijos centro komiteto nariu. Pensijon pasitraukė politbiuro narys A. Mikojanas, sulaukęs 80 metų amžiaus. Jį ir D. Polianskį politbiure pakeitė Leningrado partinio komiteto pirm. G. Romanovas ir ginklavimosi pramonės vadovas D. Ustinovas. Kandidatu į politbiuro narius buvo išrinktas Azerbaidžano kompartijos vadas G. Alijevas.

BADO STREIKAS

Kongreso metu bado streiką p a s k e l b ė 32 politiniai kaliniai Vladimiro kalėjime prie Maskvos ir apie 50 politinių kalinių Uralo bei Mordovijos darbo stovyklose. Vladimiro kalinių raštas pasiekė vakariečius žurnalistus. Pasirašiusiųjų tarpe — V. Bukovskis, A. Solženicino bičiulis G. Superfinas, ukrainietis istorikas V. Morozas. Jie reikalauja pagerinti maisto davinį ir nenaudoti jo baudos priemone. Reguliarus maisto davinys turi tik 1.900 kalorijų, nors Nuernbergo tribunole buvo padaryta išvada, kad mažesnis davinys kaip 2.000 kalorijų jau yra nusikaltimas žmoniškumui. Vladimiro baudos celėse uždarytiems kaliniams vieną dieną parūpinama 1.300 kalorijų, kitą — tik 800 kalorijų. Uralo ir Mordovijos darbo stovyklų kaliniai bado streiku protestavo prieš griežtas bausmes, blogas kalinimo sąlygas, disidentų, kalinių giminių ir buvusių kalinių persekiojimą.

SPAUDIMAS RODEZIJAI

Mozambiko prez. S. Machel uždarė 800 km sieną su Rodezija, kurią valdo ryšius su Britanija nutraukusi baltųjų rasistų mažuma, vadovaujama premjero I. Smitho. Rodezijoje tėra 254.000 baltųjų 5,4 milijono negrų masėje. Premjero I. Smitho derybos su Tautinės Afrikiečių Tarybos vadu J. Nkoma dėl valdžios perdavimo negrų daugumai yra nutrūkusios. J. Nkoma nori, kad pereinamasis laikotarpis būtų 2-3 metai, o I. Smithas baltųjų ir negrų teises sutinka sulyginti tik sekančio šimtmečio pradžioje. Mozambiko prez. S. Machel paskelbta blokada palies apie 80% Rodezijos importo ir eksporto per Beiros ir Maputo uostus. Mozambikas šiuose savo uostuose jau perėmė visą Rodezijos piliečių turtą. Rodezijoje yra apie 16.000 sovietų paruoštų ir apginkluotų negrų partizanų, kuriems atvirais karo veiksmais talkon dabar gali ateiti Mozambikas. Rasistinė Rodezijos vyriausybė, priremta prie sienos, pirmą kartą savo istorijoje žada negrams kariams suteikti karininkų laipsnius.

DIDĖJANTIS BANKROTAS

Didėjantį Britanijos bankrotą liudija staigus svaro nukritimas iki amerikietiškų $1.99. Per pastarąjį dešimtmetį šis britų piniginis vienetas prarado 30.6% savo vertės. Metinė infliacija Britanijoje, siekianti 23%, yra gerokai augštesnė už kitų kraštų. Premjero H. Wilsono darbiečių partija parlamente turi tik vieno atstovo daugumą. Dėlto didelis dėmesys teko Koventrio mieste įvykusiam vieno atstovo perrinkimui. Rinkimus laimėjo darbietis G. Robinsonas, bet konservatorių kandidatui pavyko beveik pusiau sumažinti darbiečių surenkamą balsų persvarą.

ADVOKATO BYLA

Komunistinis J. Tito režimas iškėlė bylą Belgrado advokatui S. Popovičiui, kuris nuo 1968 m. teismuose gindavo valdžios kritikus. Jam metamas kaltinimas, kad jis pilnai pritaria 1974 m. pavasarį nuteisto D. Ignjatovičiaus nuomonei. Pastarasis kritikavo primityvų žemės ūkį, nedarbą, ekonomiją, valdžios žiaurumus. Bylos metu advokatas S. Popovičius stengėsi įrodyti, kad dalis šių kaltinimų yra pagrįsti. Advokato atsidūrimas kaltinamųjų suole už savo pareigos atlikimą susilaukė užsienio dėmesio. Į S. Popovičiaus teismą savo atstovus atsiuntė tarptautinės advokatų draugijos, Tarptautinės Amnestijos Švedijos skyrius, Paryžiuje veikiantis Tarptautinis Žmogaus Teisių Komitetas. Matyt, dėl šių stebėtojų, teisėjai atidėjo bylą, teisindamiesi kaltinamosios medžiagos nepakankamumu. Kadangi S. Popovičiaus kalba D. Ignjatovičiaus teisme nebuvo užrašyta, papildomos medžiagos nebus įmanoma parūpinti.

GRĮŽO VALDŽION

Golda Meir, 1974 m. pasitraukusi iš Izraelio premjerės pareigų ir parlamento, grįžo į vadovybės forumą, kurį sudaro šeši kabineto ministeriai, darbiečių partijos, Darbo Federacijos ir pasaulinio sionizmo atstovai. Šią 77 metų politikę susigrąžino premjeras Y. Rabinas, neįstengiantis sustabdyti darbiečių nesutarimų. G. Meir taipgi įsijungė ir į centrinį darbiečių partijos komitetą. Jos grįžimas sustabdė darbiečių partijos gen. sekr. M. Zarmio atsistatydinimą.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis
2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $10.00, pusmetinė—$6.00. Rėmėjo prenumerata $15.
Skelbimai ruošiamam numeriui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: $10.00 per year, $6.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

PRANEŠIMAS IŠ V. VOKIETIJOS

Milijardai už vokiečius Lenkijoj

J. KAIRYS

Sąjunginė V. Vokietijos respublika sudaryta iš mažesnių ir didesnių atskirų kraštų (provincijų ar valstijų), besitvarkančių savivaldybiškai. Jie turi savo seimus, Landtagais vadinamus, vyriausybes ir pan. Be to, kraštams yra suteikta teisė ir pareiga dalyvauti sąjunginės valstybės valdyme. Savo dalyvavimą jie atlieka per sąjunginę tarybą (Bundesratą). Šią tarybą sudaro kraštų atstovai. Iki dviejų milijonų gyventojų kraštai turi joje po tris balsus, o didesnieji — po daugiau. Pagal konstitucijos suteiktą jai kompetenciją, savo dalyvavimu taryba gali gerokai kontroliuoti vyriausybės veiklą, ypač tada, kai joje vyrauja opozicijos balsai, ir tai dalykuose, kur yra būtinas jos sutikimas. Todėl vyriausybė bei valdantieji ir opozicija rūpinasi sudaryti savo partijų valdžias ir kraštuose.

Sustiprėjo opozicija

Iki šiol taryboje vyrauja opozicija, nors valstybės valdymas yra socialdemokratų ir liberalų rankose. Iki šių metų ji viršijo valdančiuosius tik vienu balsu, o tarybos ir parlamento komisijose buvo mažumoje. Nuo šių metų pradžios opozicija visur turi persvarą.

Taip įvyko dėl išrinkimo krikščionių demokratų sąjungos — CDU žmogaus į ministerio pirmininko vietą Niedersachseno krašte. Nors ir vieno balso persvara, prieš tai šį kraštą valdė socialdemokratai su liberalais. Išrinko kr. demokratą, koalicijos ministeriui pirmininkui socialdemokratui dėl nesveikatos atsisakius toliau pirmininkauti. Renkant naują, kr. demokratų kandidatas gavo daugiau balsų nei koalicijos. Pasirodo, vienas koalicijos atstovas susilaikė nuo balsavimo, o du atidavė savo balsus už buvusios opozicijos kandidatą.

Šis įvykis sukėlė didelį džiaugsmą krikščionių demokratų grupėse ir nerimą Bonnos koalicijoj. Pastaroji turi didelį pagrindą nerimauti, nes dabar opozicija jau turi persvarą ne vien taryboje, bet ir jos komisijose. Tuo būdu galės dar daugiau kontroliuoti vyriausybės veiklą, ypač įstatymdavystės reikaluose.

Sutartis su Lenkija

Šiuo metu valdantieji Bonnoje yra labai susirūpinę patvirtinimu V. Vokietijos kanclerio padarytos sutarties su Lenkija Helsinkyje. Pagal aną sutartį, V. Vokietija turi visokia forma duoti Lenkijai kelis milijardus markių, o Varšuva — išleisti į V. Vokietiją per 100.000 vokiečių. Opozicija laiko tą susitarimą antru mokėjimu Lenkijai už tą patį objektą. Girdi, Varšuva jau žadėjo išleisti vokiečius pagal sutartį, kuria gavo Oderio-Neissės sritį. Jau tada ji žadėjusi visus išleisti. Be to, norinčių išvykti iš Lenkijos vokiečių esama daug daugiau. Todėl dabartine sutartimi turėjo būti sutvarkyta liekančiųjų apsauga kaip mažumos, apsauga nuo diskriminacijos, sudaryta galimybė išvykti visiems ir t.t. Opozicija taip pat esanti už sunormavimą santykių su Lenkija, bet netaip, kaip darė bei daro dabartinė Bonnos vyriausybė. Dauguma opozicijos žmonių parlamente ir taryboje yra už šitokios sutarties atmetimą. Valdantieji daro visa, kad ši sutartis būtų patvirtinta, nes jie laiko savo Rytų politiką tokiu pat laimėjimu, kokį pasiekė Adenaueris kadaise Vakaruose, ypač žydų atveju.

Panašių sunkumų gali V. Vokietijos valdantieji turėti ir su kitomis sutartimis, kurias jie padarys ateityje, taip pat su užsimotomis reformomis, jei opozicijai nebus priimtinos.

Valdančiųjų laikysena

Niedersachseno įvykis maišo Bonnos koalicijos kortas ir jos tarpusavio santykius. Prieš išrinkimą ministerio pirmininko Niedersachsene socialdemokratai ir jų koalicininkai liberalai buvo griežtai atsisakę sudarinėti koaliciją su tenykščiu CDU, manydami, kad praeis jų kandidatas. Kai pastarasis nepraėjo, tai liberalai pažadėjo tam tikrose ribose toleruoti naują padėtį, kuri nepatinka socialdemokratams. Atrodo, jie yra už griežtą laikyseną prieš naujai susidariusią padėtį ir mano, kad tuo būdu grįš vėl į krašto valdymą.

Ir Varšuva negaili priekaištų Bonnos vyriausybės opozicijai dėl pastarosios neigiamo nusistatymo minėtos Helsinkio sutarties atžvilgiu.

Nors iki šį rudenį įvyksiančių rinkimų nedaug laiko, bet, remiantis dabartine proporcija sąjungos taryboje ir jos komisijose, opozicija galės dar daugiau kontroliuoti valdančiųjų ėjimus.

Red. prierašas. Spausdinant šią informaciją, Kanados lenkų spauda pranešė, kad V. Vokietijos seimas (Bundestag) minėtą Helsinkio sutartį ratifikavo 216: 191 balsų santykiu. Ją turi dar patvirtinti valstybės taryba (Bundesrat), kurioje opozicija turi 11 balsų daugumą.

Lietuvos laisvinimas ir VLIKas

Iš VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūno kalbos, pasakytos Toronte Vasario 16 proga 1976. II. 15

Spausdiname antrąją paskaitos dalį, kurioje dr. J. K. Valiūnas tęsia savo mintis apie okupuotos Lietuvos laisvinimą. RED.

Klausimas, kuris mano nuomone šiandien yra ypatingai svarbus ir kurį keliais sakiniais noriu iškelti, yra Lietuvos laisvinimo kovos vadovavimo klausimas ir VLIKo vaidmuo šio klausimo sprendime.

Ir šiuo klausimu išeivijoje kartais esama nesusipratimo. Nebūtinai dėlto, kad apskritai mūsų pastangos padėti pavergtajai tautai išsilaisvinti būtų menkos. Gal atvirkščiai. Net ir po 30 metų beveik visi lietuviai vienu ar kitu būdu ton pagalbon jungiasi. Tačiau politinė išeivija, būdama pati kilusi iš netvarkos, turi tendencijos į netvarką gravituoti. Netvarka tad kartais braunasi ir į mūsų visuomeninį bei politinį darbą, ypač politinio laisvinimo srityje. Stokojant normalių varžtų, kurie net ir demokratinėje valstybėje būtini tvarkingai piliečių interakcijai normuoti, išeivijoje nereta individualių ar grupinių iniciatyvų, kurios nevisuomet bendram reikalui padeda. (Aplamai, ir individuali, ir grupinė iniciatyva yra sveikintina). Todėl šiandien kartais ir turime atvejus, kai asmuo ar grupė nutaria turį mandatą čia kalbėti pavergtosios tautos vardu, čia vykdyti jos politinę valią, čia pasinaudoti kokiu seniai turėtu titulu, čia net pačią tautą pavaduoti ir pan. Ginčijamos vieni kitų teisės tą ar kitą daryti ar nedaryti, skirti atstovus, atstovauti išeivijai ir kt. Išdavoje — nesutarimai gausėja, darbas mažėja, visuomenė klaidinama, klaidinami ir negausūs mūsų kitataučiai draugai ar institucijos, kurias mes bandome įtakoti.

Iš tikrųjų tai liūdnas nesusipratimas, nes lietuviai yra šia prasme geriau susitvarkę, negu kitų pavergtų tautų ar satelitinių kraštų politiniai emigrantai. Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas yra politinės tautos valios reiškėjas bei vykdytojas. Jam ir tik jam priklauso laisvinimo darbo ir pareigos, ir privilegijos, ir prerogatyvos.

Kas yra VLIKas, trumpiausiai ir tiksliausiai atsako jis pats savo istorinio atsišaukimo "Į lietuvių tautą" 1944 m. Vasario 16-ją pirmame paragrafe:

Lietuvių Tauta, siekdama išlaisvinti Lietuvą iš okupacijos ir atstatyti Lietuvos valstybės suvereninių organų svetimos jėgos laikinai sutrukdytą veikimą, yra reikalinga vieningos politinės vadovybės. Tam tikslui politinės lietuvių grupės, kaip tautos politinės minties reiškėjos ir vykdytojas, nutarė sujungti visas savo jėgas bendram darbui ir sudarė Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą — VLIK.

Buvęs ilgalaikis VLIKo narys ir Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos pirm. Algirdas J. Kasulaitis apie VLIKą taip rašo:

Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas yra politinis organas, sukurtas politinę tautos valią reiškiančių politinių partijų-grupių ir rezistencinių-kovos organizacijų dar papavergtoje Lietuvoje. Politinės grupės ir okupacijos sąlygose atsiradę politinio pobūdžio kovos organizacijos laisvu ir bendru sutarimu deponavo VLIKe savo turimą galią atstovauti politinę valią. Todėl VLIKas yra autentiškas visos tautos politinės valios reiškėjas jai pačiai to negalint — jos suvereniteto vykdymui esant laikinai sutrukdytam. Tokia savo prigimtimi VLIKas prisistatė tautai ir tokį tauta jį priėmė. VLIKo mandatas buvo dargi pakartotinai atnaujintas jam jau reziduojant už Lietuvos ribų.

VLIKas tad savo esmėje yra grynai politinio pobūdžio — prigimties organizacija — institucija, turinti griežtai apribotą veiklos sritį ir neribotą mandatą ir galią atstovauti politines pavergtos tautos aspiracijas bei vadovauti laisvės kovai. VLIKas veikia lietuvių bendrijoje, bet jis nėra iš išeivijos ir nėra jos apspręstas. Jo šaknys yra politinėje lietuvių bendrijoje (politinėje tautoje, body politic) ir jo atsakomybė yra tik tai bendrijai, kuri šiandien negali nei savo suvereniteto vykdyti nei politinės valios pareikšti. Ši valios galia nėra vien VLIKo privilegija, bet dar svarbiau, labai didelė pareiga. VLIKas negali jos atsisakyti, jei ir norėtų. Atsisakydamas ar vienaip bei kitaip modifikuodamas savo mandatą, VLIKas pažeistų savo prigimtį.

Šitokia jo prigimtis apsprendžia ir jo esminius santykius su įvairiomis lietuvių ir kitataučių institucijomis bei organizacijomis bei jo vietą politinėje lietuvių struktūroje ir laisvės kovos veikloje.

Kad VLIKas turi teisę būti tuo, kuo jis yra, liudija ir tarptautinės teisės nuostatai bei precedentai.

Augščiau minėti tarptautinius santykius normuoją aktai nekartą kalba tiek apie suvereniteto depozitūrą, šaltinį, tiek apie okupanto trukdymą jam vykdyti, bet ne apie suvereniteto panaikinimą. Tai labai aiškiai pabrėžė Prancūzijos vyriausybė savo komunikate 1939 m. ryšium su nacine Čekoslovakijos okupacija. Tais pačiais metais to principo išpažinimas buvo pakartotas ir JAV vyriausybės ryšium su Lenkijos nacine okupacija. Tas principas galioja ir dabar pavergtiesiems kraštams.

Šiuo principu pasinaudodama, lietuvių tauta, teisėtai vyriausybei, kuri tautos vardu vykdytų Lietuvos valstybės suverenines teises ir galias neegzistuojant, — savo politinės valios vykdymą deponavo VLIKe. Ir šis faktas nėra unikumas, bet paremtas precedentu.

Jau 1917 m. Prancūzijos vyriausybė Tautinį Lenkų Komitetą Paryžiuje pripažino oficialia lenkų organizacija ir sutiko, kad jo atstovas būtų akredituotas prie Prancūzijos vyriausybės. Tuo buvo pripažinta, kad tam tikrais atvejais politinę tautos valią reiškią komitetai priklauso tarptautinės teisės sferai. Tais pačiais metais ir JAV vyriausybė tam komitetui pripažino tokį teisinį statusą.

1918 m. JAV vyriausybė pripažino tokį statusą Masaryko vadovaujamai Tautinei Čekoslovakų Tarybai. 1939 m. Prancūzija pripažino Tautinį Čekoslovakų Komitetą kaip atstovaujantį čekų ir slovakų tautoms. Tą patį padarė ir D. Britanija.

Tokių precedentų yra ir daugiau. Jie aiškiai liudija tai, ką VLIKo steigėjų išmintis taip paprastai bet prasmingai formulavo: VLIKas yra lietuvių tautos politinės minties ir valios reiškėjas bei vykdytojas.

* * *

Pavergtoje Lietuvoje mūsų broliai, kovotojai už tautos laisvę ir valstybės nepriklausomybę, neseniai išleido pirmą numerį "Aušros" žurnalo. Jo vedamajame tarp kitko tariama, kad likiminėje kovoje lietuviai turi būti kultūringesni ir praaugti savo engėjus okupantus. Tai didžios kultūros didžiadvasiškas požiūris į kovos gelmes ir jos apraiškas, liudijąs pavergtųjų lietuvių ne tik sveiką galvoseną, bet ir dvasinį turtingumą. Mintį pratęsiant ir mums išeivijoje Lietuvai talkinant, reikia praaugti tiek savo priešus, tiek abejingą aplinką, tiek kartais ir save pačius.

Šios mano mintys šių tautinių rekolekcijų proga ir buvo tam palenktos. Kaikuriuos komunizmo ir rusiškojo imperializmo klausimus kėliau, nes kovos strategiją ir taktiką planuojant kuo gilesnis priešo pažinimas yra būtinas. Ypač dabartinėse aplinkybėse, kai jo efektyvi propaganda veikia ir pasaulio galiūnus, ir kaikuriuos išeivius.

Kėlėme reikalą suprasti Lietuvos teises tarptautinėje bendruomenėje, nes tos teisės nėra mums kieno nors dovanos, bet teisėtai priklausąs paveldėjimas.

Kalbėjome apie VLIKo svarbą, nes šalia savo teisių ir savo priešo pažinimo mums būtina pamilti tvarką ir pagerbti teisę, kad visos mūsų pastangos nenueitų niekais, sprendžiant šalutines, neesmines problemas, bet tvirtos, visuotinės organizacijos rėmuose būtų skirtos pagrindiniams tikslams.

Mes turime būti gudresni už savo priešus ir abejingą aplinką, nes kitaip būsime pasmerkti kartoti vis tas pačias klaidas.

Mes turime pakilti virš smulkmenų ir asmeniškumų, nes mūsų tikslas yra pagalba išlikti tautai gyvai ir atgauti laisvę.

Mes turime būti kultūringesni už aplinką, jau nebekalbant apie priešą, nes tik dvasinėje didybėje glūdi ateities sėklos.

MEDUS–
reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas.
Induose ar koriuose.
Iš bityno: **30 Dewson St.,**
Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

Brangiam Tėveliui

A+A

RAPOLUI SKIPIČIUI

mirus, mielai kurso draugei agronomei MARYTEI SKIPITYTEI-GARBAČIAUSKIENEI ir jos šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia —

Vytautas Čižauskas

A+A

RAPOLUI SKIPIČIUI

mirus, dukrą MARIJĄ GARBAČIAUSKIENĘ ir vyrą LEONĄ nuoširdžiai užjaučiame —

P. M. Žilvičiai *Vl. B. Vytai*
N. Racevičienė

Dalyvaukite žmogaus teisių peržiūroje

ONTARIO ŽMOGAUS TEISIŲ KOMISIJA
pagrindinai peržiūri Ontario Žmogaus Teisių Kodeksą.

Komisija peržiūrės Ontario gyventojų besikeičiančius žmogaus teisių poreikius ir paruoš Ontario vyriausybei rekomendacijas, siekiančias:

1. sustiprinti žmogaus teisių kodeksą;
2. pagerinti žmogaus teisių komisijos struktūrą ir veiksmingumą;
3. paskatinti sudarymą atitinkamų veiksmingų bendruomeninių ir švietimo programų žmogaus teisių srityje.

Pasiūlymus bei komentarus kviečiami siųsti asmenys, grupės, organizacijos minėtai komisijai iki 1976 m. gegužės 15 d.

Komisija taip pat turės eilę viešų apklausų visoje provincijoje. Vietos ir datos bus pranešto.

Jūsų pasiteiravimai mielai laukiami šiuo adresu:

Secretary,
Review Committee,
Ontario Human Rights Commission,
400 University Avenue,
Toronto, Ontario M7A 1T7

ONTARIO HUMAN RIGHTS COMMISSION:
Rosalie Abella, Bromley Armstrong,
Lita-Rose Betcherman, Jean Marie Bordeleau,
Elsie Chilton, Valerie Kasurak, N. Bruce McLeod,
Thomas H. B. Symons, *Chairman.*

Ontario Human Rights Commission
Ontario

Simon's TELEVISION
2385 Dundas St. W., Toronto 9, Ont. Telefonas 532-8772
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor - Dundas požeminio. • Prieš pirkdami kitur, pasiteiraukite apie mūsų kainas. • Garantuotas sutaupymas.
TAISOM — PARDUODAM — NUOMOJAM
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

MOHAWK
FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS
Nemokamas pristatymas į namus.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

15 dienų
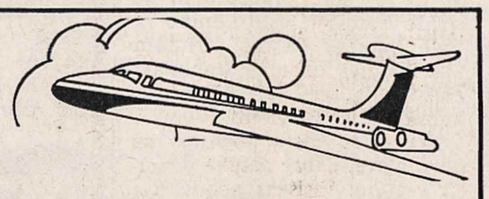
Baltijos kelionė
LIETUVA

Birželio 16 – 30 $1050
Liepos 14 – 28 $1110

Į kainą įeina visa transportacija, pirmos klasės viešbučiai, mokesčiai, pervežimai, maistas, vizos sutvarkymas visi patarnavimai!

Leningradas
VILNIUS
(6 dienos su vienos dienos ekskursija į KAUNĄ)
Ryga
Talinas
Helsinkis

LITAS TRAVEL SERVICE
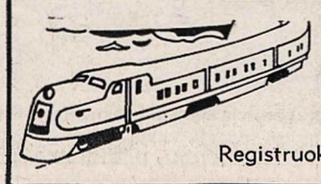
87-18 Lefferts Boulevard
Richmond Hill, N.Y. 11418, USA
Attention: Rasa
212-441-6799
Registruokitės dabar — vietų skaičius ribotas!

"At Queen's Park"

Kviečiame jus atvykti ir kartu pasidžiaugti skambia muzika, spalvingais šokiais ir parodomis renginyje, kuriame pasirodys:

Toronto graikų tautinių šokių grupė "Kolomaya" šokių grupė (ukrainiečių) Toronto lietuvių tautinių šokių grupė	ketvirtadienį, 1976 m. kovo 11, 7.30 — 10.00 v.v.
Siciliečių "Bedda"	penktadienį, 1976 m. kovo 12, 7.30 — 10.00 v.v.
Vokiečių "Harmonie" klubo choras Kanados Japonų Kultūros Centras Burlingtono "Celidh" šokėjai	šeštadienį, 1976 m. kovo 13, 2.00 — 4.30 v.p.p.

St. Lawrence Lounge, Macdonald Block, 900 Bay Street prie Wellesley.

Nemokami bilietai gaunami nuo kovo 5, penktadienio, prie pagrindinio informacijos stalo parlamento rūmuose (Legislative Building).

Taipgi primename jums, kad dailės paroda

moterų akimis,

kurioje išstatyta 80 paveikslų, tapytų Kanados dailininkių nuo 17 šimtmečio iki dabarties, gali būti lankoma iki 1976 m. kovo 28 d. Macdonald Block Gallery, 900 Bay St., nuo pirmadienio iki penktadienio 11 v.r. — 6 v.v., šeštadieniais ir sekmadieniais 1 v.p.p. — 5 v.p.p. Paroda taip pat bus atdara daugiakultūrių grupių renginių metu.

Ontario
Ministry of Government Services
Honourable Margaret Scrivener, Minister

Argentinos sostinėje Buenos Aires Vasario 16 proga katedroje buvo atlaikytos pamaldos vietos vyskupo ir kun. J. Petraičio, MIC. Po jų padėtas vainikas prie Laisvės paminklo aikštėje Plaza del Mayo. Nuotr. A. Kirstuko

Kanadiškė "Baltija" Urugvajuje

M. CHAINAUSKAS

Montevideo pasiekėme gruodžio 27 d. Mus aerodrome susitiko lietuvių atstovas. Susirinkę savo daiktus, vykome į viešbutį. Buvau nustebintas Urugvajaus gamtos grožiu. Pušinėliai, krūmai ir kalneliai priminė man gimtąją Lietuvą. Buvau taip pat nustebintas apylinkių ir Montevideo švara.

Talentų vakare

Vakare p. Mačansko rūpesčiu buvo atsiųstas mums autobusas nuvažiuoti į talentų vakarą "Club Uruguay". Vakaro tvarka buvo labai gera. Programa, prasidėjo Urugvajaus ir Lietuvos himnais. Pastarasis skambėjo galingai. Programa buvo sudaryta iš individualinių ir grupinių pasirodymų. Urugvajaus grupė pašoko Kubilą, o Argentinos — atliko stilizuotą Grandinėlę. "Žibučių" oktetas iš Argentinos sėkmingai padainavo 3 dainas, "Baltijos" ansamblis padainavo "Oi tu, Joneli" ir pašoko du šokius — Juodąjį Jonkelį ir Liuoksinį. Programą tvarkė dr. Stanevičius, Sao Paulo tautinių šokių šventės vadovas. Po meninės programos buvo šokiai ir vaišės. Grojo gera muzika, kuri buvo tipiška P. Amerikos ispaniškam stiliui — labai triukšminga. Vaišės buvo puikios. Susirinkę jauni ir vyresnieji iš 4 kontinentų galėjo gražiai pabendrauti. Jaunimo tarpe, deja, nebebuvo girdėti lietuvių kalbos.

Pobūvio metu "Baltija" gavo kvietimą pasirodyti kitą dieną Lietuvių Namuose. Pasilinksminę ir pasivaišinę grįžome į viešbutį, nors jaunimas apie miegą dar nenorėjo galvoti.

Įspūdingos pamaldos

Gruodžio 28, sekmadienį po pietų, vykome į lietuvių parapijos šventovę. Diena vėl buvo labai saulėta ir graži. Sunku buvo įsivaizduoti, kad tai Kalėdų šventės. Mišios buvo labai įspūdingos, o šventovė pilna daugiausia senesnio amžiaus žmonių. Čia vėl man priminė Lietuvos šventovę atlaidų metu, kai žmonės Mišių metu kalbėdavo sau Rožinį. Šilima, kalėdinės giesmės, vysk. A. Deksnys ir daug kunigų tas Mišias padarė nepaprastai įspūdingas. Mišios baigėsi Lietuvos himnu. Jauni, seni ir maži — visi giedojo. Pradėjau ir aš pilnu balsu traukti, bet suskaudo širdį, užsikirto balsas, ašaros pabiro iš akių . . . Pakėliau akis į dangų ir ištariau širdyje: "Dieve, neapleisk mūsų brangios tėvynės, sumažink jos kančias".

Mugėje ir salėje

Po Mišių visi rinkosi į Lietuvių Namus. Čia galima buvo nusipirkti pavalgyti, atsigerti alučio, susitikti su pažįstamais ir naujų pažinčių užmegzti. Ten pat buvo suruošta mugė, kur galima buvo nusipirkti lietuviškų ir urugvajiškų dirbinių. Ypač buvo gražių lietuviškų juostų ir audinių.

Parapijos salėje vyko kultūrinė programa. Salė buvo pilna, bet daugumas susirinkusių, iš toli suvažiavę, tęsė pokalbius, todėl silpnesni programos dalykai mažai buvo girdimi. "Baltija" vėl pasirodė su dainomis ir šokiais. Buvo stengtasi duoti vis naujus šokius ir naujas dar negirdėtas dainas.

Ekskursija

Gruodžio 29 d. beveik visi "Baltijos" dalyviai išvyko su ekskursija į Punta del Este. Vėl matėme gražią Urugvajaus gamtą. Punta del Este — tai kurortinė vieta. Labai gražios pakrantės. Vėl stebėjomės to miestelio ir pakrančių švara.

Karšta saulė pamažu leidosi, artėjo vakaras, ir mūsų autobusas su pavargusiais, bet linksmais keleiviais skubėjo atgal į Montevideo. Mes žinojom, kad gražioji Urugvajaus pasaka eina prie galo, kad kitą dieną jau skrisime į Sao Paulo.

Tris dienas buvome Urugvajuje, ir jos visos buvo saulėtos. Turbūt ir mūsų atmintyje Urugvajus pasiliks kaip saulėtas ir mielas kraštas.

Gyvenimo lygis Urugvajuje yra daug žemesnis nei Kanadoje, bet žmonės yra labiau patenkinti. Ypatingai malonūs buvo mums Montevideo lietuviai.

Nuostabus žmogus

Teko arčiau pažinti ir dr. Stanevičių. Nuostabu, kad žmogus, čia augęs, mokslus baigęs, taip gerai lietuviškai kalba. Nuostabus taip pat jo platus žinojimas apie tautinius šokius. Gaila, kad Montevideo grupė "Ąžuolynas" išbiro. Ji, dr. Stanevičiui vadovaujant, buvo pasiekusi labai augštą lygį. Dr. Stanevičius ieškojo naujų būdų šokiuose, vartojo daug sceninių drabužių, dalgius Rugučių šokiui, pusiau išaustus audinius audimą vaizduojamuose šokiuose. Pasirodo, jis yra ir menininkas. Buvo proga įsigyti keletą l i e t u v i š k ų plokštelių. Visi tų plokštelių viršeliai yra dr. Stanevičiaus piešti.

Į Braziliją

Gruodžio 30 d. palikome saulėtą Montevideo ir po labai trumpo skridimo nusileidome Sao Paulo aerodrome. Čia žmonių buvo labai daug ir beveik visi lietuviai, nes visas kongresas persikėlė į Sao Paulo. Galima buvo jaustis kaip Lietuvoje. Sao Paulo lietuvių organizacija buvo labai gera. Mus visus nuvedė į laukiančius autobusus ir pasakė kur kiekviena grupė turi vykti. Visą kelionę "Baltijai" buvo daug vargo su lagaminais, nes prisidėjo muzikos instrumentai ir tautinių šokių reikmenys. Suprakaitavę nešėme viską į autobusus. Tame pačiame autobuse važiavo ir Vokietijos lietuvių grupė.

Pro lūšnas

Su mumis autobusu važiavo ir mūsų reikalus tvarkė kun. J. Šeškevičius. Važiavome į Vila Zelinos parapiją. Lauke buvo jau tamsu, bet įstengėm matyti mažus ir didelius pastatus. Autobusas važiavo gan siauromis gatvėmis. Į akis krito lūšnų kvartalas. Tai šiurpą keliančios lūšnos — sunku įsivaizduoti, kaip žmonės gali čia gyventi! Kun. Šeškevičius paaiškino, kad čia gyvenantys nemoka jokios nuomos ir jokių mokesčių. Daugumas esą dėlto čia ir gyvena, nors galėtų gerus butus nuomoti. "Pilki keleliai dulka" — skambėjo jaunimo daina.

Parapijos salėje mus paskirstė į nakvynių vietas. Viskas buvo iš anksto sutvarkyta, automobiliai jau laukė. Visi vykome į naujus namus.

Rengėmis N. Metų sutikimui. Vakare rinkomės vėl į Vila Zelina parapiją ir iš čia vykome į puikią salę beveik miesto centre į N. Metų sutikimą. Salė buvo be galo didelė, bet žmonių neįstengė sutalpinti. Sutikau kun. A. Saulaitį ir tariau: "Argi negražu? Kur tik lietuviai susirenka, ten vietos trūksta".

Poetė Marija Saulaitytė iš JAV ir Gabija Juozapavičiūtė, "Jaunimo Žiburių" redaktorė iš Kanados, rengia jaunimo kongreso laikraštėlį Argentinoje Nuotr. D. Blauzdžiūnaitės

LAISVĖS ŠVENTĖ VENECUELOJE

Kalbėjo dr. V. Dambrava • Dainavo sol. R. Mastienė • Grojo prof. D. Jakavičius • Šoko "Vaivorykštė"

AURELIJA ŽALNIERIŪNAITĖ

Vasario 15, sekmadienį, visos lietuviškos jėgos ir pakviestieji šio krašto valdžios žymieji asmenys rinkosi į Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą Caracas mieste, Venecuelos sostinėje. Suvažiavo ne vien tik lietuviai, gyvenantieji išsklaidytuose Venecuelos miestuose, bet ir grupės latvių, estų, ukrainiečių su savo atstovais. Taip pat skubėjo Valencijos lietuvių tautinių šokių ansamblis "Vaivorykštė" su 17 asmenų, kurie turėjo net kelias valandas važiuoti automobiliu.

Susilaukėm ypatingai garbingų svečių ir labai lauktų; tai Roma Mastienė, Čikagos lietuvių operos solistė, ir muzikas prof. Donatas Jakavičius iš Venecuelos. Jų atvykimas paįvairino mūsų taip vienodą ir taip įprastą programą.

Minėjimas prasidėjo Mišiomis. Giedojo sol. R. Mastienė ir tarpais visi pamaldų dalyviai.

Oficialioji dalis prasidėjo salėj sveikinimais, paskaita. Nepaprastai visus sudomino dr. Vytautas Dambrava, dabar Amerikos ambasadoje užimąs labai augštą vietą. Mums, lietuviams, yra didelė garbė turėti lietuvį JAV ambasadoje Venecueloje.

Sol. R. Mastienė turėjo labai gražų repertuarą. Pirmoje savo koncerto dalyje dėvėjo labai gražius tautinius drabužius ir padainavo 6 liaudies dainas. Po trumpos pertraukėlės pasirodė su gražia baline suknele — spindėjo kaip žvaigždė ir padainavo dar 6 dainas — dvi iš jų ispaniškai; kitos buvo tarptautinės ir operų ištraukos. Džiugu, kad sol. R. Mastienė turėjo labai didelį pasisekimą — publika prašė vis daugiau.

Scenoje pasirodė VLB centro valdybos pirm. Vl. Venckus ir įteikė vieną plaketę visos Venecuelos Lietuvių Bendruomenės vardu, išreikšdamas padėką ir prašydamas, kad prisimintų Venecuelos lietuvius būdama toli nuo jų. Taip pat pasirodė jaunimas ir įteikė puokštes gražių venecuelietiškų gėlių. Paskendo sol. R. Mastienė tarp gėlių, dovanų, fotografų ir plojimų.

Antrąją kultūrinės programos dalį atliko lietuvių muzikas ir profesorius Donatas Jakavičius. Jo koncertas taip sujaudino publiką, kad verkdamas smuikas lydėjo verkiančias moteris. Buvo kažkas nepaprasto. Ypač Šimkaus "Kur bakūžė samanota" nevieną privertė pagalvoti ir susijaudinti.

Trečioji dalis buvo pati spalvingiausia, vikriausia ir gražiausia. Tai tautinių šokių ansamblis "Vaivorykštė", be kurio tikrai Vasario 16 minėjimas būtų buvęs nepilnas. Tautiniai šokiai daugiausia jungia jaunimą. Nors čia gyvename 27 metus ir mūsų šokiai yra pažįstami visoje Venecuelos teritorijoje, jie niekad nebūna nuobodūs. Jie išreiškia lietuvių būdą, dvasią, ritmą, primena čiurlenančius upelius, miškų ošimą, kaimiečių darbus ir t.t.

Aurelija Žalnieriūnaitė-de Ross paruošė vieną iš šokių, kurį išmoko tautinių šokių vadovų kursuose Dainavoje. Tai Žėkelis. Kai pranešėja Danutė Statkutė-de Rosales pranešė, kad dabar bus tautiniai šokiai, publika jai neleido baigti kalbėti — pasigirdo plojimas. Pirmąjį šokį Vėdaras šoko abi grupės. Jos rugpjūčio mėn. lietuvių jaunimo stovykloje buvo išmokusios ir dabar reikėjo tik prisiminti. Iš viso šoko 13 porų. Koks gražumas! Visų veidai švietė jaunyste ir šypsena. Akordeonu grojo "Vaivorykštės" ansamblio narys, 19 metų jaunuolis, bet beveik profesijonalas Frederick Danius Ross Žalnieriūnas. Jis labai grakščiai intonavo pradžią. Publikos plojimai lydėjo visą šokį tarpais, kur būdavo pageidaujami, nes šis šokis charakteringas porų pasikeitimu ir plojimu. Antras šokis buvo atliktas tik Valencijos jaunimo — tai Žėkelis. Tai buvo didelė naujiena ir staigmena Venecuelos lietuviams. Jis čia dar nebuvo matytas, gana sudėtingas, gražus ir sunkus; muzika 3 dalių. Turėjome didelį pasisekimą.

Ketvirtoji dalis — vaišės. Visi pavalgė ir dar liko kitai dienai. Per vaišes gavau daug gražių padėkos žodžių ir sveikinimų už taip gražiai paruoštus šokius ir taip pat kvietimą pašokti sekantį šeštadienį televizijoje.

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954

PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORKE CHAPEL 2357 Bloor St. W. 767-3153

Turner & Porter

Venecuelos lietuvių jaunimo tautinių šokių grupė "Vaivorykštė", dalyvavusi Vasario 16 programoje Nuotr. D. F. Ross-Žalnieriūno

KOL BUS VERGIJA, BUS IR KOVA

Vasario 16-toji Vokietijos lietuvių vis dar gražiai švenčiama, nors jos paminėjimas dažniausiai nukeliamas į dieną, kai žmonės yra laisvi nuo darbo. Kaiserslauterne tam buvo pasirinktas šeštadienis, vasario 14-toji. Švęsti pradėta šventovėje bendromis katalikų ir evangelikų pamaldomis. Katalikų kapelionas kun. Bronius Liubinas atlaikė šv. Mišias ir pasakė pamokslą, žmonės gražiai giedojo mielas lietuviškas giesmes. Pamokslą pasakė taip pat ir evangelikų kapelionas kun. dijakonas Fricas Skėrys, kartu sukalbėdamas ir kaikurias maldas. Abiejuose pamokslluose buvo iškelta visa eilė gilių minčių, liečiančių dabartinę Lietuvos padėtį, suminėtas tautoje vykstantis pasipriešinimas, kurio liudininkai paskutiniais metais yra ypač susiję su "LKBK" leidimu.

Toliau persikelta į 8593 LS kuopos salę, kuri vos bepajėgė sutalpinti gausiai susirinkusius. Čia pirmasis žodį tarė VLB Kaiserslauterno apylinkės pirm. Juozas Poškaitis, pakvietęs tylos minute pagerbti už tautos laisvę žuvusius, ir perdavė žodį paskaitininkui mokyt. Vincui Bartusevičiui. Šis labai gerai paruoštoje paskaitoje susitelkė prie mūsų buvimo prasmės ieškojimo. Vasario 16, anot jo, nėra mums vien prisiminimų šventė — ji turi parodyti visų mūsų priklausymą vienam lietuvių tautos kamienui, ji turi žymėti mūsų viltį nepriklausoma Lietuva.

Trumpai nusakęs lietuvių tremtinių greito išlaisvinimo vilčių suduožimą, paskaitininkas atkreipė dėmesį į eilę įvykių Lietuvoje, rodančių ten gyvenančių žmonių norus ir pastangas atgauti laisvę. Jis suminėjo Brazinskus ir Simą Kudirką, narsiuosius kunigus Šeškevičių ir Zdebskį, Romą Kalantą ir eilę kitų pasiaukojusių lietuvių. Ten, kur nėra laisvės, kur nėra paisomos pagrindinės žmogaus teisės, ten buvo ir bus pasipriešinimas. Žvelgdamas į pasaulyje išsiblaškiusius lietuvius, pabrėžė, kad pagrindinis laiko reikalavimas yra visiems glaudžiau burtis Lietuvių Bendruomenėje, kuri turinti išeiti iš savo apsnūdimo ir pažadinti naujus veiklos impulsus. Labiausiai lietuvį gimtajame krašte slegia ne ekonominiai, bet dvasiniai varžtai. Jis trokšta laisvės nuo pasaulėžiūrinės prievartos, nuo varžtų savai kūrybai. Ta pačia kryptimi plaukia ir dabartinės žmonijos srovė. Šia prasme Lietuva eina dabarties istorijos priekyje. "Įsijungti į bendrą žmonijos laisvės siekimą ir tuo pačiu į lietuvių tautos kovą už savo išlikimą yra reikalavimas ir mums, kad neišnyktumėm kaip dulkės, bet kad paliktume žymę, jog buvome žmonės."

Po paskaitos buvo trumpa, bet įspūdinga meninė dalis, kurią atliko Vasario 16 gimnazijos mergaičių bendrabučio vedėja Eliza Tamošaitienė ir dvi jos auklėtinės. Olga Šereikaitė padeklamavo Jono Minelgos "Į tėvynę", Edna Mačiokaitė — Alės Rūtos "Laisvės", o E. Tamošaitienė — Jono Aisčio "Draugystė", Justino Marcinkevičiaus "O, tėviške" ir Putino "Mortuos voco".

Užbaigai bendrai sugiedotas Tautos himnas. Vėliau dar ilgai pabuvojo susirinkusieji malonioj nuotaikoj, besivaišindami 8593 LS kuopos bufeto gėrybėmis ir besiklausydami malonios muzikos. B. L.

Nusileido tylos uždanga

Prieš aštuonetą mėnesių baigėsi Vietnamo karas, kai Saigoną užėmė šiaurės vietnamiečiai ir vietiniai komunistai. Tasai tolimas kraštas ilgus metus jaudino viešąją pasaulio opiniją. Kiek dėl Vietnamo karo įvyko demonstracijų, protestų, politinių rietenų! Bet dabar apie Vienamą visiška tyla. Didieji pasaulio laikraščiai, radijas, televizija, politinės partijos — visi Vietnamą ignoruoja, tarsi jo nebūtų ant žemės paviršiaus. Vietnamas pasidarė neliečiamas.

Išvijo žurnalistus

Kodėl tokia tyla? Ogi dėlto, kad šiandien tiek Šiaurės, tiek Pietų Vietnamą valdo komunistai. Kai tik jie pagrobė Pietų Vietname valdžią, išsiuntė apie 2.000 užsieniečių žurnalistų ir fotografų. Pasiliko tik keletas ištikimų, kurių uždavinys — pranešinėti oficialius valdžios įsakymus. Saigone liko tik vienas dienraštis (jų anksčiau buvo apie 20). Jei likusieji žurnalistai bando ką nors parašyti užsieniui, jų raštai yra cenzūruojami arba dažniausiai visiškai neišsiunčiami. Joks naujas užsienio žurnalistas ar lankytojas negali įkelti kojos į Vietnamą.

Pasaulinė spauda apie Vietnamą tyli. O jei ir pasirodo kokia žinutė, tai tik revoliucinės valdžios pranešimai, kad krašte viskas tvarkoje, liaudis yra patenkinta, seni nesutarimai išnykę, revoliucinė vyriausybė ir komunistų partija viskuo rūpinasi, visi vienodai galvoja, kaip kapuose arba kalėjimuose.

Įvedė diktatūrą

Pietų Vietnamas susilaukė valdžios, kuri nėra nei pliuralistinė, nei demokratinė. Nebuvo laisvų rinkimų (kaip buvo žadėta laikinosios revoliucinės vyriausybės). Įvesta diktatūra vienintelės partijos, kuri įjungė įvairius kitus sąjūdžius, partijas, kovojusias su Van Thieu valdžia, nors joms buvo žadėtos demokratinės laisvės, kai tik bus nuverstas Van Thieu.

Praktikoje įvyko kitaip. "Trečiosios jėgos" vadai: bonza Thich Tri Quang ir katalikų kunigas Tran Huu Thanh atsidūrė kalėjime, nes išdrįso reikalauti, kad pažadai būtų vykdomi. Nėra jokios kalbos apie demokratiją ir politinį pliuralizmą. Netrukus Šiaurės ir Pietų Vietnamas bus sujungtas į vieną valstybę, valdomą iš Hanojaus, kur pilnai yra įgyvendinta proletariato Lenino - Stalino linijos diktatūrą. Abiejų Vietnamų sujungimas be žmonių atsiklausimo yra priešingas 1973 m. Paryžiaus sutarčiai, kurioje pasakyta, kad sujungimas galimas tik laisvu žmonių balsavimu. Bet dabar žmonių arba liaudies balso niekas nesiteirauja, neklausia. Viską apsprendžia partija, kuri viena diktuoja savo valią ir kalba visų vardu.

Visus pavergė

Tauta, 30 metų kovojusi už savo laisvę, dabar pateko į žiaurią vergiją. Visiškas nebuvimas politinės laisvės būtų lengviau pakeliamas, jei nebūtų visai panaikinta asmens laisvė. Kaip liudija iš Pietų Vietnamo išvyti misininkai, yra uždrausta išvykti iš savo kaimo be raštiko valdžios leidimo. Gyventojai mobilizuojami į prievartinius "švietimo" (indoktrinacijos) kursus. Nepakenčiami jokie prieštaravimai, skundai (kas tai daro, pranyksta). Prancūzas misininkas Kermarrec taip pasakoja apie įvestą vienas kito sekimą bei kontrolę: "Šeimoms įsakyta susigrupuoti po tris asmenis. Vienas tos grupės asmuo yra atsakingas už kitu du. Tai sukėlė nuolatinę baimę, vieni kitais nepasitikėjimą, skundimus ir ten, kur pirmiau buvo taika ir šeimyninė meilė. Tokių "šeimyninių" grupių vadai vėl sujungiami į trijules. Kiekvienas vietnamietis turi valdžiai nurodyti du draugu, kuriems pasižada pranešti visa, kas atrodys prieš revoliuciją. Taip visi seka vienas kitą".

(Nukelta į 7-tą psl.)

Moterys jau turi lygias galimybes kredito srityje

Štai ką padarė Ontario joms užtikrinti

- laikyti vyrą ir moterį lygiateisiais kredito atžvilgiu dėl jų lygiavertiškumo
- neatsakyti moteriai kredito dėl vedybinės padėties pasikeitimo
- nereikalauti ir nesinaudoti informacija apie šeimos planus paskolos prašymo atveju
- laikyti alimentus bei paramą vaikui pajamų šaltiniu
- nevertinti asmens kreditingumo, remiantis vien sutuoktinio kreditingumu
- leisti vyrui ir žmonai turėti atskiras bylas kredito informacijų agentūrose.

Ontario provincijoje kiekviena moteris, ištekėjusi ar ne, gali gauti kreditą savo vardu, jeigu jos kredito kvalifikacijos, nuosavybė arba pajamos yra tokios, kad tokių pačių kvalifikacijų vyras gautų kreditą.

Tokia yra esmė naujų Ontario lygiateisio kredito taisyklių.

Visi provincijos skolintojai pritarė tom taisyklėm, remdamiesi tuo, kad lygi kredito galimybė yra teisė, nors pats kreditas yra privilegija.

Praktiškai taisyklės pabrėžia šiuos principus:

Jei norite gauti brošiūrą su smulkiais taisyklių paaiškinimais ir išdėstymu viso klausimo, liečiančio moterų kreditingumą, rašykite:

Ontario 20
Queen's Park
Toronto, Ontario

Ministry of Consumer and Commercial Relations
Sidney Handleman, Minister

Province of Ontario
William Davis, Premier

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

DOKUMENTINIS FILMAS

Lietuvos kino studija, talkinama televizijos, sukūrė dokumentinį filmą "Antanas Sniečkus". Medžiaga apie šį partietį, mirusį prieš porą metų, buvo surinkta iš kino studijos ir televizijos fondų, kompartijos istorijos instituto, valstybinių archyvų. Scenarijaus autoriai — Z. Erbšteinaitė, L. Lazėnas, A. Marcinkevičius ir St. Trakimas. Filmą režisavo L. Lazėnas, muziką sukūrė kompoz. A. Apanavičius. A. Sniečkus filme vaizduojamas kaip nepailstantis kovotojas už komunizmą, ištikimai tarnavęs Maskvai Lietuvos nepriklausomybės laikotarpyje, karo metu ir pokaryje. Filman yra įtrauktos jo kalbos V-jame lietuvių kompartijos suvažiavime 1941 m. pradžioje Vilniuje, XXIV-jame sovietų kompartijos suvažiavime 1971 m. pavasarį Maskvoje. Užbaigai pasirinktas Sovietų Sąjungos maršalo I. Bagramiano žodis, tartas A. Sniečkaus laidotuvėse.

NAUJA TRADICIJA

Vilniaus geležinkelininkų kultūros rūmai pradėjo naują tradiciją specialiu vakaru "Tiems, kuriems daugiau kaip 30". V. Višnevskis "Komjaunimo Tiesos" 34 nr. informuoja: "Vyresni žmonės, susiformavę, turintys gyvenimo patirtį ir nemažą darbo stažą, neturi kur bendrauti. Šokių vakaruose vyrauja jaunimas. Vakarais jų pilna ir kavinėse, ir restoranuose . . ." Geležinkelininkų rūmuose buvo sudaryta pirmoji proga trisdešimtmečiams vilniečiams susitikti, pasišnekėti, pašokti. Dalyviams buvo surengtas koncertas, demonstruojamos moteriškos šukuosenos, parūpinta kavos ir vyno.

DANTŲ GYDYMAS

Vasario 12 d. laidoje "Tiesa" paskelbė pluoštą duomenų apie dantų gydymą. Kažkodėl dantų gydytojai dabar vadinami stomatologais, jų kabinetai — stomatologiniais kabinetais, kurių Lietuvoje dabar yra beveik 1.000. Kaimo gyvenvietėse pacientus lanko autovežimiuose įrengtos stomatologinės ambulatorijos. Per metus visuose stomatologiniuose kabinetuose užregistruojama apie 5,5 milijono vizitų. Dantų protezavimui kasmet sunaudojama daugiau kaip 150 kg aukso. Didžiuosiuose Lietuvos miestuose jau pradedama dirbtinių dantų gamyba iš porceliano. Dešimčiai tūkstančių Lietuvos gyventojų dabar vidutiniškai tenka po penkis stomatologus, bet jų paslaugos vis dar nėra pakankamos. Todėl šiame penkmetyje visuose Lietuvos miestuose žadama įsteigti suaugusių ir vaikų stomatologines poliklinikas, kurių kiekviena turės po kelias dešimtis dantų gydytojų. Atskiri stomatologiniai kabinetai numatyti didesnėms mokykloms, gamykloms bei kitoms įmonėms. Visų stomatologinių kabinetų veiklai vadovaus Vilniaus "Raudonojo kryžiaus" ligoninėje įsteigtas respublikinis stomatologinės pagalbos centras.

BATŲ PROBLEMOS

T. Pušina "Komjaunimo Tiesos" 27 nr. nagrinėja batų problemas. Geriausi batai su kokybės ženklu žymimi "K" raide, bet ir šis ženklas nevisada užtikrina kokybę. Pvz. viena vilnietė, už Vilniuj gamintus batus sumokėjusi 61 rublį ir 70 kapeikų, netrukus vėl grįžo parduotuvėn: "Tik du kartus apsiaviau — jau užtrauktukas sugedo . . . " Augšta batų kaina, iš daugelio moterų pareikalaujanti net pusės mėnesinio uždarbio, pateisinama iš Švedijos įsivežta oda, japoniškais užtrauktukais, natūraliu kailiu. Genda ne tik užtrauktukai, bet ir padai dažnai mėgsta prasižioti. P. Eidukevičiaus odos avalynės įmonių susivienijimo gaminiais nepatenkinta universalinės Vilniaus parduotuvės prekių žinovė V. Zakažauskienė: "Vien tik gruodį buvo grąžinta 456 poros batų. Per paskutinį ketvirtį mes grąžinome taisyti 1724 poras. Tai liečia batus ir su kokybės ženklu, juk į mūsų universalinę parduotuvę atvežami ir augščiausios kategorijos batai . . . " Pasak T. Pušinos rašinio, kaltė labai dažnai tenka modelio netobulumui ir rankų darbui, kurį atlieka kvalifikuočiausi avalyninininkai. Tos rankos pavargsta, kai per pamainą tenka pagaminti po porą šimtų porų batų. Planai viršijami: per metus avalyninininkai pagamino 20.000 porų batų, nors buvo planuota tik 10.000, o broko krūva auga.

SVEIKATOS CENTRAS

Naujame sveikatos centre šiaurinėje Klaipėdoje pradėjo kurtis daugiaprofilinė miesto ligoninė su vienuolika siauros specializacijos skyrių. Tarp jų yra ir pirmasis Klaipėdos zonos kardiologinis skyrius, ištisą parą skubią pagalbą ligoniams teiksiantis traumatologinis (organizmo sužalojimo) punktas. Du daugiaaugščius sveikatos centro pastatus jungia galerijos ir požeminis tunelis. Ligoninė turės aštuonias operacines, biocheminę-mikrobiologinę laboratoriją, rentgeno, fizioterapijos, funkcinės diagnostikos kabinetus, vaistinę ir kinolektoriumą. Pacientus priglaus 204 keturvietės, dvivietės ir vienvietės palatos. Į naujas patalpas persikėlusioje miesto ligoninėje ir jos trijose poliklinikose dirbs beveik 250 gydytojų, apie 1000 pagalbinio personalo narių.

VARDINIAI MEDALIAI

Bronzinius vardinius medalius naujagimiams pradėjo dalinti Klaipėdos civilinės metrikacijos biuras vardynų proga. Pirmąjį tokį medalį Mindaugui Urniežiui įteikė žymusis krepšininkas Modestas Paulauskas, fizinio lavinimo dėstytojas Kauno politechnikos institute. M. Urniežius yra 70-tūkstantasis kūdikis, gimęs Klaipėdoje po II D. karo, o M. Paulauskas buvo penktasis. Visi metrikacijos biure užregistruojami naujagimiai dabar bus apdovanoti vardiniais bronzos medaliais.

V. Kst.

WINDSOR, Ontario

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS atkūrimo 58-jų metinių minėjimas vasario 15 d. prasidėjo pamaldomis Šv. Kazimiero šventovėje. Šv. Mišias už žuvusius dėl Lietuvos išlaisvinimo ir Sibire nukankintus tautiečius atnašavo kleb. kun. D. Lengvinas.

Antroji minėjimo dalis vyko De Santis mokyklos salėje, kurią valdybai padėjo išrūpinti iš švietimo skyriaus klebonas ir M. Šilinskas. Apylinkės valdybos pirm. stud. Joana Kuraitė, pradėdama minėjimą, paprašė visus dalyvius vienos minutės susikaupimu pagerbti žuvusius už Lietuvą ir pakvietė dr. Adolfą Damušį paskaitai tema "Rezistencija". Esą rezistenciją reikėtų skirstyti į tris paskutinius laikotarpius: 1918 m. nepriklausomybės pasiskelbimą, 1941 m. sukilimą ir po II D. karo pasipriešinimą rusų okupacijai.

Meninę programą pradėjo "Aušros" kvartetas, vad. V. Tautkevičienės. Jis dabar yra pilname savo pajėgume. Dainavo pasigėrėtinai gražiai. Vietinio jaunimo, kalbančio ir nekalbančio lietuviškai, tautinių šokių grupė, vadovaujama Lionės Stanevičiūtės-Holmes, gražiai pašoko keletą tautinių šokių. Jauniausioji karta — trys sesutės Mistautaitės, Jurgis-Laimutis Barisas ir Rūta Kuraitė gražiai padeklamavo keletą eilėraščių. Almutė Naikauskaitė paskaitė ištrauką iš Jonynienės knygos "Partizanai". Minėjimas baigtas Tautos himnu.

Į pamaldas ir į minėjimą atvyko beveik visi windsoriečiai ir nemažas skaičius detroitiečių. Minėjimui pasibaigus, visi buvo pakviesti užkandžiams į parapijos salę. Čia Linas Mikoliūnas parodė keletą skaidrių iš dabartinės Lietuvos apylinkių. Užkandžius ir kavą paruošė mūsų tautietės, vadovaujamos mokyt. Joanos Kurienės.

Tautos Fondui rinkliavą organizavo apylinkės ižd. mokytoja Marija Eidukaitė. Surinkta apie $600. Rinkliava dar nebaigta. Darbščioji iždininkė rūpinasi, kad visi tie tautiečiai, kurie negalėjo tą dieną minėjime dalyvauti, būtų aplankyti ir kad skirtą auką TF galėtų įteikti.

PARODĖLĖ. Stud. Rūtos Čerškutės pastangomis išrūpinta universiteto bibliotekoje vienai savaitei vitrina, kurioje, mokytojai Marijai Dumčienei talkinant, su savais ir kitų asmenų lietuviškais dirbiniais surengta parodėlė. Buvo išstatyti rodiniai: gintaras, tautinės juostos, rankšluosčiai, "Encyclopedia Lituanica", nepriklausomos Lietuvos pašto ženklai ir kt. Rodiniai vitrinoje buvo išdėstyti labai skoningai ir darė tikrai gražų įspūdį. **Ekskor.**

St. Catharines, Ont.

POŠVENTINĖS NUOTAIKOS. St. Catharines lietuvių bendruomenė dar kartą įrodė ką gali atlikti kad ir nedidelis skaičius žmonių, dirbdami planingai ir darniai. Taip pat valdyba, šiemet sudaryta tik iš moterų, davė pavyzdį visiems, kaip galima pasišvęsti lietuviškajai veiklai. Jos atliko milžinišką darbą vien tik jau paruošdamos gražų pobūvį beveik 170 žmonių, šalia kitų Vasario 16 minėjimo reikalų, kurių šiemet buvo daug ir visi buvo atlikti kuo puikiausiai.

45 min. radijo programa anglų kalba davė progos nušviesti pavergtos Lietuvos reikalus nuo A iki Z. Vėliavos pakėlimas prie miesto rotušės ir paskelbimas Lietuvių Dienos paties miesto burmistro, gražios pamaldos, pats minėjimas, plati ir turtinga meninė programa ir jaukus užbaigos pobūvis yra darbai, verti tikros pagarbos.

Rezoliucijos irgi nebuvo pamirštos — jos pasiųstos Kanados premjerui, Jungtinių Tautų pirmininkui ir JAV prezidentui. Jos buvo trumpos, primenančios Lietuvai padarytą neteisybę, reikalaujančios atitaisyti.

St. Catharines "Standard" laikraštis idėjo ilgą laišką, aptariantį Lietuvos ir kitų tautų dabartinę padėtį ir išreiškiantį viltį, kad visos tos tautos bus laisvos, nes isotrija nežino amžinos tironijos. **Kor.**

KLB ST. CATHARINES apylinkės valdyba dėkoja visiems lietuviams už prisidėjimą prie šios šventės pasisekimo. Ji ypač dėkinga "Aukurui" ir "Nemunui" už puikiai atliktą programą, paskaitininkei B. Juozapavičienei, radijo programos kalbėtojai Nijolei Latauskaitei-Zeliaznik, programos paruošėjui S. Šetkui, Tautos Fondo pirm. J. Paukščiui, iki šiol surinkusiam $370, P. Norušienei už gausią paramą daržovėmis pobūvio reikalams, p. Polgrimienei už kepsnius, visom kitom poniom už panašius dalykus, neminint jau pačių valdybos narių už prisidėjimą darbu ir lėšomis.

Anelė Ališauskienė, pirm.

Lietuvos vėliava pakeliama prie rotušės St. Catharines mieste Vasario 16 proga. Miesto burmistras J. Reid skaito deklaraciją, skelbiančią Lietuvių Dieną. Jo dešinėje: KLB St. Catharines apylinkės pirm. A. Ališauskienė, S. Šetkus, ižd. V. Alonderienė, kun. J. Liauba, OFM Nuotr. "St. Catharines Standard"

HAMILTON, ONT

KAUKIŲ BALIŲ šiemet surengė DLK Algirdo šaulių kuopa. Šauliams šis baliaus rengimas atiteko tada, kai Tautos Fondo atstovybė dėl savo v-bos išsiformavimo šio vakaro neberengė. Vakaras nei svečių gausumu, nei kaukėmis ypatingai nepasižymėjo. O buvo laikai, kai šis renginys buvo pas mus vienas pačių populiariausių. Vakarų rengimu anksčiau čia visos organizacijos pasipildydavo iždą. Šiandien jos turės jieškotis kitokio pajamų šaltinio.

Palyginus su prisirinkusia publika, kaukių dar užteko. Joms buvo paskirtos 5 premijos: $50, $40, $30, $20 ir $10. Į vertintojų komisiją buvo pakviesti: Ad. Petraitienė, L. Skripkutė ir K. Mileris. Jie I premiją paskyrė "Meksikiečiams" (D. Mačikūnienė ir Ald. Stanaitienė), II — "Svirpliams" (L. Mačikūnas ir Z. Stanaitis), III — "Arabui" (F. Urbaitis), IV — "Slidininkui" (D. Beržaitytė) ir V — "Lėlei" (B. Beržaitytė). Vakaro paįvairinimui buvo pardavinėjami bilietai ir paskui traukiami laimės staliukai, kurių aukotojai buvo apylinkės valdybos pirm. L. Skripkutė, dr. A. Gailius ir J. Naujokas. Barą gerai aptarnavo net 3 šauliai. Buvo galima pasivaišinti St. Petkevičienės ir jos talkininkių pagamintais šiltais užkandžiais ir pyragais. Svečių matėsi ir iš kitur: G. Vyt. Vaitkai iš Mississaugos, Ališauskai, Polgrimai ir O. Vilbikaitienė iš St. Catharines, J. Rudys iš Sarnijos ir Matulioniai iš Bradfordo.

DR. IR PONIOS SAUNORIŲ, vienerių metų į šį kraštą atvykimo sukakties proga, suvažiavo aplankyti jų bičiuliai su prel. J. Tadarausku. Dar vis besikuriančius naujoje vietovėje suvažiavusieji apdovanojo smulkiu virtuvės inventoriumi ir palinkėjo tolimesnės kloties. Dr. Alg. Saunoris Lietuvoje, Vilniuje, yra vadovavęs vienai medicinos klinikai. Šiuo laiku jis pakartoja čia savo medicinos mokslus ir tikisi vėl pradėti dirbti savo profesijoj.

TOMAS KUDABA, 22 metų, pasidarys profesionaliu futbolo žaidėju. Iš Kanados universitetų futbolo komandų geriausių žaidėjų Edmontono "Eskimos" išsirinko Tomą, kuris šiemet Br. Kolumbijos S. Frazer universitete baigia 4 metų geografijos studijas kaip sporto stipendininkas.

Lietuvių spaudos kiosko atidarymo proga Hamiltone KLB Hamiltono apylinkės pirm. L. Skripkutei įteikia knygą pensininkų klubo atstovė M. Kvedarienė Nuotr. M. Borusienės

MIRĖ A.A. AGOTA ZUBRICKIENĖ, našlė, 4 vaikų motina. Jos vaikai gyvena Hamiltone, St. Catharines ir Cambridge, o 3 seserys ir brolis Lietuvoje. Auga jau ir 16 jos anūkų. Su visais religiniais aptarnavimais vasario 23 d. ji buvo palaidota Hamiltone Sepulchre kapinėse. Laidotuvių proga buvo renkamos aukos vėžio ligos draugijai.

A.A. RAIMUNDAS SAUKA, 26 metų, žuvo automobilio nelaimėje. Paliko žmoną ir du vaikus. Vasario 23 d. jo žemiškieji palaikai buvo sudeginti krematoriume. **K. M.**

DLK ALGIRDO ŠAULIŲ KUOPOS valdyba šaukia kovo 13 d., 6 v.v., Aušros Vartų parapijos salėje, 58 Dundurn St. N., metinį kuopos narių susirinkimą. Kviečiami atsilankyti ir svečiai. **Valdyba**

DAUGIAKULTŪRIS CENTRAS praneša, kad naujiems imigrantams, pensininkams ir neturtingiems teikia šiuo reikalu nemokamą patarnavimą.

Suinteresuoti prašomi kreiptis į Centrą, 35 Catharine St. South, trečiadienių ir ketvirtadienių vakarais 6.30-9.30 v. arba telefonu 582-0258.

KLB apylinkės valdyba

VISUOTINIS SUSIRINKIMAS K LVS "Ramovė" narių šaukiamas kovo 21 d., 4 v.p.p., AV par. salėje. Visų narių dalyvavimas būtinas, nes bus sprendžiamas tolimesnis organizacijos egzistavimas arba jos likvidavimas. **K. B.**

APIE PENSININKŲ KLUBĄ. "TŽ" 8 nr. buvo rašyta, kad Hamiltono Lietuvių Pensininkų Klubas surengė A. Žuliui, klubo sekretoriui, išleistuves. Tai netikslu. Čia yra apie 100 klubo narių, o apie išleistuves žinojo tik 16. Dėlto negalima rašyti, kad pensininkų klubas rengė išleistuves. Vasario 5 d. buvo pensininkų susirinkimas, bet valdyba nieko nepranešė apie sekretoriaus išleistuves. Š.m. sausio mėn. buvo pensininkų susirinkimas. Buvo skelbta, kad bus iždininko pranešimas, valdybos rinkimai ir t.t. Susirinkime niekas nežinojo kas įeina į revizijos komisiją. Kai atėjo valdybos rinkimai, pirmininkas pranešė, kad senoji valdyba pasilieka dar vieneriem metam. Nebuvo atsiklausta, ar susirinkimas nori, kad senoji valdyba pasiliktų. **Pensininkas**

Winnipeg, Manitoba

VASARIO 16. Sekmadienį, vasario 15 d., 11 v.r., prie lietuvių Šv. Kazimiero parapijos šventovės nebebuvo vietos automobiliams. Suskambėjus šventovės varpams, visi rinkosi į vidų. Dalyvių buvo gausu — neužteko sėdimų vietų. Prie altoriaus pasirodžius kleb. kun. J. Bertašiui, stud. Renius Balčiūnas įnešė Lietuvos trispalvę, kurios garbės sargyboje matėsi Rožė Virkutytė, Rasa Rutkauskaitė ir Rūta Biežytė, pasipuošusios tautiniais drabužiais. Įlydėjo KLB Winnipego apyl. v-bos pirm. Br. Vaičaitis. Kun. J. Bertašius pasakė pritaikintą pamokslą. Ištraukas iš Šv. Rašto skaitė St. Ramančiauskas, o choras, vad. Danguolės Januškaitės, gražiai giedojo giesmes. Užbaigai sugiedota "Apsaugok Augščiausias tą mylimą šalį". Po pamaldų žmonės rinkosi į salę, kur B-nės pirm. Br. Vaičaitis buvo rūpestingai paruošęs programą.

Prie įėjimo Tautos Fondo atstovas J. Demereckas ir Rūta Biežytė rinko aukas Tautos Fondui. Salė buvo pilnutėlė minėjimo dalyvių. Pirm. Br. Vaičaitis pradėjo iškilmę, padarydams bendrą istorinę apžvalgą rusų okupacijos laikotarpio Lietuvoje. Neatvykus dr. E. Jasevičiūtei, kurios buvo numatyta paskaita, jos vietoje kalbėjo Bob Urbonas. Jis savo kalbą pradėjo lietuviškai, vėliau kalbėjo angliškai. Kalba buvo pritaikyta ypač jaunimui. Kalbėtojas pasisakė esąs antros kartos lietuvio ateivio sūnus. Jis apžvelgė lietuvių kultūrinį įnašą Kanadai, pabrėždamas sporto reikšmę bei jame pasižymėjusius lietuvius. Esą jis visur pabrėžia, kad yra lietuvis ir tuo didžiuojasi. Jo kalba labai patiko jaunimui. B. Urbonas dabartiniu metu yra Western Paper Box Co. Ltd. įmonės superintendentas, kurio priežiūroje yra 5 apartamentai įvairiausių mašinų bei šimtai darbininkų. Jų tarpe yra ir keli lietuviai.

Kiek ilgesnę kalbą pasakė Lietuvių Fondo atstovas Winnipege ir buvęs savanoris-kūrėjas Povilas Liaukevičius, gyvai atvaizdavęs Lietuvos nepriklausomybės kovų eigą. Savo kalbą užbaigė šiais žodžiais: "Aš visada didžiuojuosi ir laikau didele garbe, kad galėjau dalyvauti Lietuvos savanorių-kūrėjų eilėse ir kovoti už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Tuo aš didžiuosiuos, kol mano akys amžinai užsimerks."

J. Demereckas padeklamavo du eilėraščius, Marius Timmermanas padainavo dvi dainas, Valteris Virkutis akordeonu pagrojo "Lietuva, brangi mano tėvyne", Rožė Virkutytė paskė savo tėveilo sukurtą eilėrštį, palydint akordeonu jos broliukui Valteriui. Publikai nenustojant ploti, V. Virkutis dar pagrojo keletą dalykėlių.

Užbaigai K. Strikaitis padeklamavo Maironio eilėrštį "Vilnius". Minėjimui baigiantis pranešta, kad gauta žinia iš okup. Lietuvos, jog Mažeikių apskr., Pievėnų bažnytkaimyje, Balėnų kaimelyje NKVD-istų ir stribų buvo apsuptas laisvės kovotojas Alfonsas Virkutis, kuris, nebeturėdamas išeities, iššaudė visus šovinius, išmėtė su savim turėtas granatas, o paskutiniąja susisprogdino. Šio minėjimo dalyviui Vladui Virkučiui reikšdama užuojautą dėl brolio didvyriškos mirties, publika tiek susijaudino, kad visa salė sustojo žuvusio pagerbimui, o v-bos pirm. Br. Vaičaitis paprašė sugiedoti Lietuvos himną. Pirmininkas padėkojo programos bei minėjimo dalyviams už atsilankymą. Siūlė mesti į šalį visas asmenines nesantaikas, ambicijas bei tarpusavio rietenas ir jungtis į bendrą Lietuvos laisvinimo darbą. (Pasitaikė ir tokių, kurie minėjime nedalyvavo, bet nužingsniavo į lenkų rengtą Centennial Concert Hall muzikos ir šokių programos pasiklausyti).

Šeimininkės E. Šarauskienė, Vaičaitienė ir A. Rutkauskienė paruošė kavutę su gardžiais užkandžiais. Minėjimo dalyviai vaišinosti iki vėlyvo vakaro. **K. Str.**

Stayner - Wasaga, Ontario

ŠIŲ APYLINKIŲ lietuviai Vasario 16 šventė vasario 21 d. Stayner, Golden Apple restorane. Po trumpos įžangos visi atsistoję susikaupėm pabergimui žuvusiųjų už tautos laisvę, p. Vasiliauskienei pagiedant specialią giesmę. Paskaitą skaitė adv. V. Augaitis. Jis pabrėžė, kad mūsų tauta savo vidine kultūra pralenkia gyvenamąjį kraštą, ir ragino jaunuosius būti ne tik gerais piliečiais, bet ir neišeiti iš savo tautos kelio. "Jūs ir augštuosius mokslus baigę jieškosite lietuvių draugų" — sakė advokatas. Labai gaila, kad mažai jaunųjų atsilankė.

Po pskaitos deklamavo Ramūnas Lapavičius, sesutės Zita ir Daina Gurklytės po eilėrštį ir abi kartu padainavo "Broli, Jonai". I. Pakarna jautriai padainavo 3 patriotines dainas, o visi kartu sugiedojom "Lietuva, brangi" ir Tautos himną.

Po programos pasivaišinom kava ir ponių atneštais skanumynais. Tautos Fondui suaukota $210. Esame labai dėkingi p. Lapavičiui už leidimą pasinaudoti sale. **T. S.**

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas **"TALKA"**

830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš $7.000.000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santaupas 8½%
term. depozitus 1 m. 9½%

IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12%
nekiln. turto pask. 11%

Mėsos ir puikūs dešros gaminiai
Skonėstai kiekvieno skoniui

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113
GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

Kanadietės laisvės šventėje

Vasario 16 Londone buvo paminėta vasario 15 d. kartu su M. K. Čiurlionio ir M. Valančiaus metų užbaigimu. Minėjimą rengė D. Britanijos Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba. Ši lietuviams iškilminga diena pradėta pamaldomis Londono lietuvių šventovėje. Jas užprašė Lietuvos atstovas D. Britanijai Vincas Balickas. Pamaldas laikė Šv. Kazimiero bažnyčios rektorius kun. dr. J. Sakevičius, MIC. Pamoksle palietė vysk. M. Valančiaus lietuvišką veiklą, po kurios aušo "Aušra", gaudė "Varpas" ir pagaliau atėjo istorinis Vasario 16 aktas. Pamaldų metu giedojo Londono lietuvių choras, vadovaujamas Justo Černio. Pamaldose gausiai dalyvavo Londono ir jo apylinkės lietuviai, Lietuvos atstovas V. Balickas su ponia, Tower Hamlets miesto tarybos nariai ir kiti svečiai.

Vakare City of London, Bishopsgate instituto koncertų salėje, įvyko akademinis Vasario 16 ir M. K. Čiurlionio minėjimas. Papuoštoje salėje matėsi M. K. Čiurlionio paveikslas, Britanijos ir Lietuvos vėliavos. Minėjimas pradėtas malda už tėvynę, kurią sugiedojo Londono lietuvių choras. Lietuvos atstovas V. Balickas pasakė kalbą apie Vasario 16 anglų ir lietuvių kalbomis.

Paskaitą "M. K. Čiurlionis už Lietuvos ribų" skaitė skulptorė Elena Gaputytė. Pradžioje sutrauktai anglų kalba papasakojo publikai kas yra M. K. Čiurlionis lietuvių tautai. Paskaitos metu kalbėtoja šiltai ir jautriai prisiminė savo susitikimą prieš porą metų su M. K. Čiurlionio seserimi Kaune.

M. K. Čiurlionio muzikos kūrinių atliko pianistė Miss Carlina Carr (kanadietė), kuri savo koncertais jau yra žavėjusi Montrealio, Toronto, Winnipego, Ženevos, Vienos, Londono publiką garsiose koncertų salėse.

Londono lietuvių tautinių šokių grupė pasirodė su šokiais, kuriuos ji žada atlikti kartu su kitais šokėjais tautinių šokių šventėje Čikagoje. Grupei vadovauja Pranė Senkuvienė ir Veronika Jurienė.

Koncertinę minėjimo dalį atliko Justo Černio vadovaujamas Londono choras, akompanuojamas V. O'Brien.

Į minėjimą atsilankė Londone esančių Pabaltijo valstybių atstovybių nariai, kaikurie miesto tarybos nariai, tautinių mažumų ir jų organizacijų atstovai. Minėjimo pranešėja buvo Šekspyro teatro ir televizijos aktorė Živilė Šlekytė-Roche. Gerą dalį minėjimo atliko kanadietės — Carlina Carr, Elena Gaputytė, Živilė Šlekytė-Roche. Tai lietuviškasis Commonwealth! **L. A.**

KARTĄ LIETUVIŲ NAMUOSE

DAIL. DAGYS

Vasario 21 d. vakarą einu į Toronto Lietuvių Namus, nes ten turės pasirodyti "Aitvaras". Peržengęs didžiųjų išorinių durų slenkstį, atsiduriu didžiulėje spūstyje žmonių, kurių veidai nukreipti į drabužinės angą. Prisiglaudžiu ir aš prie jos, stoviu, laukiu. Minia beveik nejuda, nors už angos darbuojasi keletas drabužių priėmėjų. Galvoju, kodėl tokiais atvejais neatidaro antrosios angos į drabužinę — juk ji tam padaryta, kad greičiau būtų aptarnaujami žmonės, kad greičiau galėtų pasiekti sales, nes L. Namų priesalis yra labai ankštas — telpa neperdaugiausia žmonių.

Stoviu, klausausi. Publika kalbasi latviškai ir angliškai. Ji man nepažįstama. Supratau, kad tai latviai, kurie eis į didžiąją salę, kad jos svečiams priklauso ši drabužinė, ne man. Pro susispaudusią publiką, mindamas žmonėms kojas, spraudžiuos į priešais esamos apatinės salės uždarytas duris. Galvoju: kai viršutinė salė yra išnuomota pašaliečiams, kai žinoma, kad jų gali susirinkti koks pustūkstantis, — kodėl visų patogumui apatinės salės lankytojams neatidaromos kampinės L. Namų durys, kurios veda tiesiai į tą salę? Būtų sumažinama spūstis prie didžiųjų durų ir sumažinamas nemalonumas svečiams.

Pagaliau prilendu prie apatinės salės durų. Ją nutarta vadinti Kunigaikščio Vytauto sale, bet prie jos yra užrašas "HALL B". O prie viršutinės salės, lietuvių vadinamos Karaliaus Mindaugo mene, yra užrašas "Hall A". Kodėl taip? Aišku, svetimtaučiai nesupranta lietuviškų vardų, turi būti angliškai jų patogumui. O. kodėl jų užrašai negalėtų būti "King's Hall" ir "Duke's Hall"? Visi suprastų ir gal dar kaikas pasiteirautų kokio karaliaus ar kunigaikščio? Turėtume progos jiems paaiškinti, kad kadaise Lietuva buvo valstybė ir turėjo valdovus su tokiais titulais.

Įėjęs į Vytauto menę, artėju prie jos drabužinės. Pobūvio rengėjai sako: "Gali ten apsiaustą palikti." Ačiū jiems! Bet drabužinėje nėra jokio priėmėjo. Tiek to, nesvarbu, galiu pats apsiaustą pasikabinti. Dairaus, dairaus — nėra nė vieno kabintuvo, nors imk ir mesk jį į kampą. Kodėl taip? Nejaugi L. Namai, kurie pripirko daugybę baldų, nebegalėjo nupirkti užtenkamai tokių pigių dalykėlių? Pagaliau pradeda aiškėti: jei čia galėtume patogiai pasikabinti drabužius, sudarytume konkurenciją anos drabužinės laikytojams. Gal ir taip, gal tai uždarbio reikalas, gal dėl keleto mažiau nukrintančių dolerių kaikas pasišovė varginti nicku nekaltus žmones. Atrodo, svarbiau pinigas negu žmonėms patogumas. Bet kam tada perstatant L. Namus ši drabužinė padaryta?

Šiaip taip susitvarkęs pradedu laukti pasirodymo scenoje, nes tam ir atėjau. Publikos mažoka, labai palengva ji didėja.

Netrukus, nors ir nebaigtoje įrengti scenoje, pasirodo "Aitvaro" vaidilos. Jie sklandžiai atlieka V. Krėvės dramos "Žentas" veikėjų roles. Veikalas dramatiškas, veiksmo įtampa kaskart didėja, nereikia nuobodžiauti, nors vaidina tik keturi asmenys. Tai senokai jau pažįstamos scenos figūros — A. Dargytė-Byszkiewicz (ji ir režisorė), L. Nakrošienė, P. Šturmas ir S. Ramanauskas.

Šis pastarasis yra tikras scenos vilkas. Atrodo, jis jai gimęs ir augęs. Po "Žento" jis padeklamavo eiliuotą monologą apie ištautusį, surambėjusį ir sualkoholėjusį Kanados lietuvį, kuris į viską spjauna, tiktai savo naudą krauna, o ją pravėdina užsukdamas į "taverną". Taip ir į šią sceną šis tipas atvyko iš jos ir tol filosofavo, tol save liaupsino, o kitus koneveikė, kol iš klumpių išvirto . . . S. Ramanauskas nepasakė, kas tą satyrinį dalykėlį parašė. Atrodo, kad prie šios kūrybos ne tik veiksmu, bet ir sukombinavimu jis patsai prisidėjo. Po meniškosios dalies prasidėjo visos publikos atliekama linksmoji dalis. Taip viskas gerai baigėsi.

Sudbury, Ontario

VISI SUDBURIO ir apylinkių tautiečiai ir svečiai maloniai kviečiami atsilankyti į LSST Maironio šaulių kuopos moterų skyriaus ruošiamą pavasario kavutę kovo 21, sekmadienį, 3 v.p.p., Christ the King par. salėje (kur vyksta sekmadieniais lietuviškos pamaldos). Programoje — filmai, vertingų fantų loterija. Taip pat bus proga pasivaišinti mūsų kolonijos gabių šeimininkių paruoštais lietuviškais skanėstais. Įėjimas nemokamas. **Rengėjai**

Dayton, Ohio

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS paskelbimo sukakties minėjimas Daytone įvyko vasario 22 d. Pamaldas Šv. Kryžiaus lietuvių parapijos šventovėje laikė 2 v.p.p. parapijos klebonas kun. V. Katarskis, asistuojant kun. A. Naujokui, ir pasakė pamokslą. Giedojo mūsų mylimi svečiai iš Toronto — solistai Verikaitis ir Strimaitis, vargonais palydint muz. J. Govėdui. Po pamaldų Lietuvių Klubo patalpose įvyko minėjimas. Pirm. Frank Ambrose pradėjo minėjimą, pristatydamas programos vedėją Petrą Žiauką. Pagrindinis kalbėtojas — arkiv. Nicholas T. Elko pasakė labai turiningą ir įspūdingą kalbą. Jis gerai pažįsta Lietuvą ir lietuvius, nes daugelį metų dirbdamas Vatikane važinėjo po Rusiją bei pavergtas valstybes. Svečių buvo ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių iš aplinkinių miestų, jų tarpe — kongresmanas Charles Whalen. Programoj dalyvavo ir Šv. Kryžiaus parapijos šokių grupė "Vėjeliai" ir jaunieji vyčiai. Antrą programos dalį atliko svečiai iš Toronto — Verikaitis, Strimaitis ir Govėdas. Šie neeiliniai menininkai jau antrą kartą žavėjo daytoniečius. Publika buvo sužavėta ir be galo daug plojo, o po programos jiems sukėlė ovacijas. Daytono muzikos žinovų nuomone, tai "trys žvaigždės muzikos horizonte". Pasibaigus minėjimui, dalyviai buvo pavaišinti lietuviškais skanėstais. Vakare L. Kultūros Klubas surengė svečiams iš Toronto pagerbti vakarienę. Daytoniškiai nuoširdžiai dėkoja solistams V. Verikaičiui, R. Strimaičiui ir muz. J. Govėdui, o taip pat ir p. Verikaitienei už atsilankymą.

Laimutė Markevičiūtė-Alvarado

Miami Beach, Florida

JAUKI ŠVENTĖ. Vasario 22, sekmadienį, kelių viešbučių sav. B. Sergautis pakvietė savo privačion rezidencijon savo gyventojus-vasarotojus lietuvius pamaldoms. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė Floridoje atostogavęs Toronto Prisikėlimo par. klebonas kun. A. Simanavičius. Erdviame kambaryje tilpo per 40 maldininkų. Iš šio kambario durys vedė į kitą — zakristiją, kuriame buvo parengtas altorius. Mišių metui buvo sudaryta reikiama tarnyba, išskyrus vargonininką. Nuotaika buvo šventiška ir pakili. Norintieji priėmė šv. Komuniją. Maldininkai sugiedojo porą giesmių. Po pamaldų B. Sergautis visus pakvietė užkandžių. Stalas buvo turtingas įvairiais sumuštiniais, pyragaičiais, kava, arbata, pienu. Už šią šventę vasarotojai dėkingi rezidencijos savininkui su ponia ir, žinoma, kun. Augustinui. Pažymėtina, kad gerą dalį maldininkų sudarė atostogautojai iš Montrealio, Toronto, Hamiltono.

Vasarotojas

BALTIC MOVERS

Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turtas pilnai apdraustas.

Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

Kūrėjas arti deimantinės brandos

Dail. Antanas Tamošaitis 70 metų amžiaus proga atsako į "Tėviškės Žiburių" klausimus

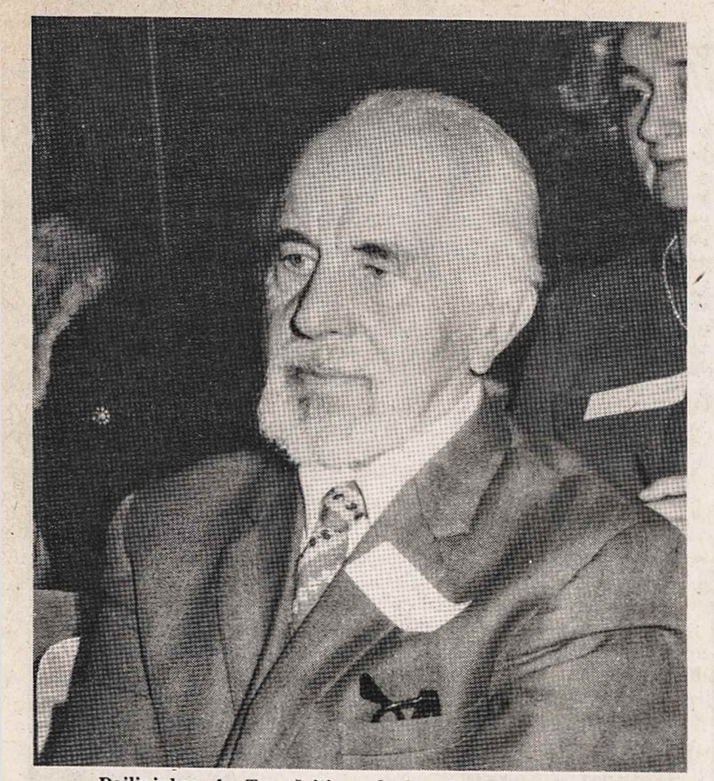

Dailininkas A. Tamošaitis, sulaukęs 70 metų amžiaus

— Esate jau netoli deimantinės amžiaus brandos. Kaip atrodo Jums nueitas kelias iš, sakytume, deimantinės perspektyvos?

— Mano gyvenimas buvo itin įvairus politiniu, visuomeniniu ir kultūriniu požiūriu. Užaugau didelėje stamboko Sūduvos ūkininko šeimoje. Beveik visi išėjome mokslus: du broliai buvo kunigai, dvi seserys mokytojos, jauniausioji sesuo agronomė. Tik vyriausia sesuo ir vyriausias brolis — ūkininkai. Pradžios mokslą pradėjau dar prieš pirmąjį pasaulinį karą. Taigi, atsimenu caristinius žandarus, karo lauko įvykius, pirmąją vokiečių okupaciją ir karo meto vargo mokyklą. Sušvitus Lietuvos nepriklausomybei 1917 m., įstojau į naujai atidarytą Šakių "Žiburio" gimnazijos II klasę. Tuo metu mieste dar valkiojosi padrikusios vokiečių armijos kariai, bet jau organizavosi ir pirmieji lietuviai savanoriai tėvynei vaduoti.

1923 m. išlaikiau egzaminus į Kauno meno mokyklą. Bendrąjį skyrių (su mokytojo teisėmis) baigiau 1926 m., o augštąjį skyrių — su dailininko diplomu 1929 m. Už trejeto mėnesių buvau pakviestas ton pat mokyklon dėstytoju ir išrinktas pedagogų tarybos sekretorium. Dar meno mokyklos studentu būdadamas dėsčiau dailės dalykus Moterų Dailės Darbų Mokykloje, mergaičių mokytojų seminarijoje, "Pavasario" suaugusių gimnazijoje, amatų mokykloje. Būdamas meno mokyklos dėstytoju, iškėliau reikalą perorganizuoti mokyklą, įvedant ir taikomąją dailę. Prieš mane sukilo direktorius ir kaikurie dėstytojai, ypač dėlto, kad aš tą reikalą iškėliau ir spaudoje. Iš dėstytojo pareigų buvau atleistas.

Už poros mėnesių mane pakvietė Žemės Ūkio Rūmai padėti organizuoti namų pramonę liaudies meno pagrindais, t.y. senoviškąją sodiečių dailę vėl grąžinti gyveniman taikomosios dailės pavidalu. Pirmiausia visas jėgas nukreipiau į audinius kaip turtingiausią liaudies meno sritį. Atsivežiau iš kaimo audimo stakles, prisipirkau vokiškų ir rusiškų audimo knygų, susipažinau su tarptautiniais audinių užrašymo ženklais ir pradėjau austi. Jau po mėnesio aplankiau apie 20 geriausių sodiečių audėjų ir patyriau ką jos moka ir kaip būtų galima jų darbą pagerinti. Dar už poros mėnesių jau visiškai apvaldžiau audinių techniką ir jų meną. Tada Žemės Ūkio Rūmai komandiravo mane aplankyti Latvijos, Estijos ir Suomijos audinių mokyklas bei kitas taikomos dailės dirbtuves. Tarpininkaujant užsienio reikalų ministerijai, iš tų kraštų parsivežiau daug reikalingų žinių.

1931 m. Žemės Ūkio Rūmai sukvietė į Kauną iš kiekvienos Lietuvos apskrities po geriausią audėją — iš viso 21. Jau iš anksto buvau užsakęs pagerintas audimo stakles ir kitus įrankius modernesniems audeklams austi. Man vienam teko kursams vadovauti ir juose dėstyti. Per mėnesį laiko audėjos susipažino su audinių užrašymo ženklais ir pramoko naujoviškų audeklų audimo — kilimų, baldų apmušalų, langų užuolaidų ir kitų dekoratyvinių audinių. Nutarta dar porą kursų suorganizuoti Kaune ir taipgi surengti audinių parodą. Kauniečiai su dideliu susidomėjimu stebėjosi, kaip senasis liaudies menas — kraitiniai audiniai grįžta į gyvenimą taikomosios dailės pavidalu.

Vėliau audimo kursai buvo kilnojami po visą Lietuvą. Jiems vadovavo mano studentės, o aš ėmiausi organizuoti liaudies meno ir namų pramonės spaudą. Pirmiausia buvo nusistatyta išleisti keletą knygų senojo liaudies meno pavyzdžiu. Knygas pavadinau "Sodžiaus menu". Pirmoji "Sodžiaus meno" knyga išėjo 1931 m., o paskutinės dvi, 7 ir 8, "Lietuvių moterų tautiniai drabužiai" 1938-9 m. Tų knygų buvo spausdinama po 5000 egz. Per trumpą laiką visos buvo išpirktos. Atsirado reikalas išleisti audimo vadovėlį "Audimas". Aš jį parengiau, o Žemės Ūkio Rūmai išleido 1933 m. priedu prie "Ūkininko Patarėjo" net 44,000 egz.

Greta Žemės Ūkio Rūmų darbo buvau pakviestas audinių kurso dėstytoju į Žemės Ūkio Akademiją. Be to, parengiau spaudai "Sodžiaus pramonės" vardu dar dvi knyygas — "Austiniai kilimai" 1935 m. ir "Staltiesės" — 1935. Kas antrą savaitę užpildydavau "Ūkininko Patarėjo" visą puslapį apie sodžiaus pramonę ir liaudies meną. Kas savaitę skaičiau paskaitas per radiją.

S o d i e č i ų tautodailei miestuose skleisti buvo suorganizuotas Kaune "Marginių" kooperatyvas su valstybės parama. Būdavau renkamas valdybon, o 1939-40 m. buvau tos bendrovės pirmininku.

Įžengus į Lietuvą sovietų armijai, Ž. Ū. Rūmai buvo sujungti su Žemės Ūkio Komisariatu. Man buvo duotas inspektoriaus vardas. "Marginius" buvo nutarta suvalstybinti. Aš, būdamas pirmininku, greit pertvarkiau juos į dailininkų kooperatyvą "Dailė". Po 1944 m. jis buvo pavadintas "Dailės" kombinatu, kuriame dabar dirba keliolika lietuvių dailininkų ir daug darbininkų.

Įsteigus Vilniaus Dailės Akademiją, buvau pakviestas dėstytoju, o 1943 m. persikėliau į Kauno Taikomosios Dailės Institutą dekoratyvinių audinių skyriui vadovauti.

1945 m. pavasarį, gavęs generalinio vokiečių komisaro leidimą, išvažiavau į Austrijos Salzburgą, kur mano žmona studijavo audinius. Jinai buvo išvykusi 1944 m. Iš anksto jai persiunčiau iš Kauno bemaž visą mūsų biblioteką ir liaudies meno rinkinius. Kad nereikėtų eiti dirbti į vokiečių fabrikus, įstojau studentu į Meisterschule ir metus mokiausi meniško metalo apdirbimo. Į karo pabaigą buvau tos mokyklos instruktoriumi.

Į Austriją atėjus amerikiečiams, persikėlėm į UNRRA stovyklą Glasenbache ir joje su Anastazija suorganizavom dailės studiją, kurioje mokėsi apie 20 jaunų vyrų ir bemaž tiek pat merginų. Iš Grazo pasikviečiau dr. M. Vorobjovą meno istorijos kursui dėstyti. Ten pat stovykloje gyveno rašytojas Krėvė Mickevičius, Č. Grincevičius, dr. Dambrava ir daugelis kitų intelektualų.

1946 m., dail. V. K. Jonyno kviečiamas, persikėliau į prancūzų zoną — Freiburgą Ecole des Beaux Arts audinių skyriaus organizuoti. Pagaliau 1949 m. išvykau į Kanados Montrealį pas žmoną, kuri buvo atvykusi 1948 m. Montrealyje YMCA suorganizavo dailės ir amatų akademiją, o mane pakvietė direktoriumi.

Gyvendamas Montrealyje, buvau įsijungęs ir į visuomeninę veiklą — buvau Kanados Lietuvių Tarybos vicepirmininku. Vakariniai — naktiniai posėdžiai, įvairių grupių bei partijų užkulisinės intrigos nuvylė mane. Pagaliau 1950 m. nutarėme persikelti į Kingstoną — ramią, sodietišką aplinką, prie šv. Lauryno upės krantų ir atsidėti vien dailės darbui. Kingstone mus nuolat lanko lietuviai, dalyvaujame spaudoje, skaitome paskaitas, atiduodame kultūrinę duoklę ir kanadiečiams paskaitomis, mokymu ir kt.

Buvau primiršęs paminėti, kad dėstydamas dailę ir audinių meną Moterų Dailės Darbų mokykloje sutikau uolią savo studentę Anastaziją Mažeikaitę. Vėliau ją pakviečiau į Žemės Ūkio Rūmus audinių dėstytoja — mano pavaduotoja. Pagaliau 1934 m. susituokėm.

— Sukakties proga tikriausiai mesite žvilgsnį į savo darbus. Kurios savo srities darbus labiausiai vertinate — visuomeninius, pedagoginius, publicistinius, kūrybinius?

— Savo gyvenime buvau gan pareigingas. Mėgau pedagoginį darbą, kurį atlikdavau su atsidėjimu, sistemingai. Keliose mokyklose dėsčiau dailės dalykų metodiką. Buvau nariu valstybinės egzaminų komisijos. Pedagoginiam darbe jaučiau, kad gerai pasėtas grūdas duos gerą derlių — išugdys jaunąją kartą, mėgstančią žmogiškąją kūrybą. Teko dirbti ir visuomeninį darbą, bet esu juo nusivylęs dėl įvairių veikėjų nenuoširdumo, tam tikrų išskaičiavimų. Visoks rašymo darbas mane vargina, nors esu ir nemažai prirašęs. Visai kas kita, kai imuosi dailės darbų. Juose atsipalaiduoju nuo visokių rūpesčių ir įsijungiu vien į kūrybą.

(Bus daugiau)

Mažieji Toronto Maironio mokyklos vaidintojai, pasirodę kalėdinėje programoje
Nuotr. St. Dabkaus

Toronto "Aitvaras" scenoje

Lietuvių tautosakoje šitas žodis reiškia keistą būtybę, kuri skraidydavo slaptai, naktimis po sodybas ir jai ištikimiems ūkininkams pagelbėdavo — pripildydavo javų aruodus bei kitokių gėrybių prinešdavo per dūmtraukį, nors ir nevisai legaliu būdu.

Torontiškis "Aitvaras" turi panašų tikslą, tik kitokius metodus — jis nesistengia iš kur nors pavogti ir papildyti tautiečių aruodus, bet gaivina širdis dvasiškomis, lietuviškomis gėrybėmis.

Galbūt šis, palyginti, naujas mėgėjų teatras perarti prisiglaudęs prie jau seno, įgudusio "Aukuro", įsikūrusio Hamiltone. Torontiškis vienetas gyvuoja šalia hamiltoniškio, nuolat smilkstančio "Aukuro", kurio augštai kylą dūmai pasiekia visas didesnes šio žemyno kolonijas ir net angliškai kalbančią visuomenę. Bet ir "Aitvaras" jau kyla — anksčiau ar vėliau pasieks galimas teatrines augštumas.

"Aitvaras" per paskutinius dvejus metus suspėjo išeiti scenon su šešiais veikalais ir tai, palyginti, gana sėkmingai.

Vasario 21 d. L. Namuose jis suvaidino ištrauką iš V. Krėvės raštų "Žentas", kur vaizduojama liūdnos pasekmės nevykusių vedybų. Pagrindinis vaidmuo nelaimingai ištekėjusios (tėvų priverstos) už seno Jono Skėriaus (Stp. Ramanauskas) teko pačiai režisorei A. Dargytei-Biškevičienei. Antrasis vaidmuo, kurį atliko L. Nakrošienė, vaizdavo per nesusipratimą tapusią žmoną Stasio Meirūno (P. Šturmas).

Minėtoji ištrauka nedavė žiūrovams nuobodžiauti ir parodė, kad vaidintojai turi talentą. Abi moterys, atitinkamai nugrimuotos, neabejotinai atitiko jaunamarčių išvaizdą ir gerai vaidino.

S. Meirūnas (P. Šturmas), amžiumi jauniausias, ir pasiliko nepakeistas s a v o vaidmenyje. Jis — daug žadanti scenos pajėga.

Tuo tarpu J. Skėrius (Stp. Ramanauskas) buvo perdaug pasendintas, nes atrodė daugiau panašus į tėvą. Nedėkingą, žiaurų vaidmenį jis atliko pasigėrėtinai.

Po vaidinimo Stp. Ramanauskas dar padeklamavo eiliuotą monologą, kuris buvo sukurtas DP imigrantams pajuokti pirmajame imigracijos dešimtmetyje. Žiūrovai gardžiai pasijuokė, o aktorius dar kartą įrodė savo neabejotiną talentą.

Šį kartą "Aitvarui" teko vaidinti labai nedėkingose sąlygose: scena nebaigta, be užuolaidų, be dekoracijų, be tinkamo išėjimo užscenin. Bet vistiek sąlygos buvo geresnės, negu Lietuvos ūkininko kluone, kur galbūt šis veikalėlis pirmiausiai išvydo lietuviško pasaulio šviesą.

"Aitvaro" teatras taip pat jau daugeliui žinomas ir iš kabelinės televizijos, rodomas J. R. Simanavičiaus "Tėvynės prisiminimų" programose.

Gunda Adomaitienė

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Greičiausias ir tiesiausias kelias į LIETUVĄ
1976 m. ekskursijos Lietuvon

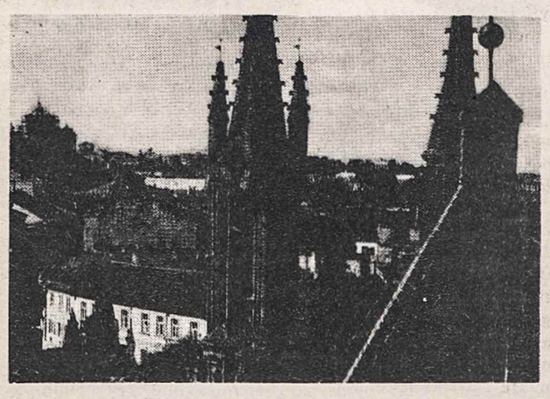

Vilnius

VIENOS SAVAITĖS EKSKURSIJOS LIETUVOJE
DVIEJŲ SAVAIČIŲ EKSKURSIJOS
• Lietuvoje
• Austrijoje
• Bavarijoje, Vokietijoje

Vienos savaitės ekskursijos — 6 naktys Vilniuje, 1 diena Kaune, viena naktis Frankfurte

Balandžio 15 — balandžio 23 $729 Rugsėjo 16 — rugsėjo 24 $779
Gegužės 6 — gegužės 14 ..... $779 Rugsėjo 30 — spalio 8 .... $779
Gegužės 13 — gegužės 21 .... $779 Spalio 14 — spalio 22 .... $779

Dviejų savaičių ekskursijos Lietuvoje, Austrijoje ir Bavarijoje, Vokietijoje
6 naktys Vilniuje, 3 naktys Vienoje, 4 naktys Muenchene

Gegužės 20 — birželio 3 ..... $979 Liepos 15 — liepos 29 .... $1099
Birželio 17 — liepos 1 ..... $1099 Rugpjūčio 19 — rugsėjo 2 $1099

Į ekskursijų kainą įeina:
• lėktuvo bilietas ekonominėje klasėje GIT
• pirmos klasės viešbučiai po du kambaryje
• trys valgiai į dieną, tik Austrijoj ir Vokietijoj du
• miestų apžiūrėjimas, pervežimai, lagaminų tvarkymas, autobusai

Ekskursijų kainos nustatytos pagal lėktuvų bilietus iš Bostono, Niujorko ir Montrealio "Lufthansa" linija
Daugiau informacijų apie mūsų ekskursijas į Lietuvą teiraukitės šiuo adresu:

Algirdas Mitkus arba **Galaxy Tours a. Travel**
8 White Oak Road — 141 Linden Street
Newton, Mass. 02168, USA — Wellesley, Mass. 02181, USA
Tel. 617-969-1190 — **Tel. 617-237-5502**

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.
176 LAKESHORE ROAD WEST
(kampas Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757

LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius — Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos Rėmėjai išleido

"LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKOS"
II dalį. Kaina minkštais viršeliais $3.50, kietais — $5.

"LKB KRONIKOS" III dalis bus išleista iki š. m. liepos mėnesio

Atsilyginkite už "LKB Kroniką"
I ir II dalį visi, kurie dar neatsilyginote už gautas pavienes knygas ar išplatintas, nes knygų leidimas daug kainuoja, reikia nemažų sumų lėšų joms išleisti.

Atsilyginti už "LKB Kronikos" knygas ar užsakyti jas platinimui, siųsti aukas persekiojamai Bažnyčiai okupuotoje Lietuvoje prašoma šiuo adresu:

L. K. Religinės Šalpos Rėmėjų vyr. valdyba,
6825 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

LKRŠ Rėmėjų vyr. valdyba

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

ČIKAGOS "MARGUTIS" kovo 21, sekmadienį, 2.30 v. p. p., Jaunimo Centre rengia trijų torontiečių koncertą — lyrinio tenoro R. Strimaičio, boso-baritono V. Verikaičio bei jų akompaniatoriaus pianisto J. Govėdo. Torontiečiai dainininkai šiam koncertui yra paruošę įdomią duetų, solo dainų ir arijų programą.

SOL. ARNOLDAS VOKETAITIS kovo 8 d. Niujorko Carnegie Hall salėje dalyvavo J. Massenet operos "Le Cid" spektaklyje, atliktame koncertine forma. Su juo dainavo solistai Grace Bumbry, Placido Domingo, Eleanor Berquist ir Paul Plishka.

PSICHOLOGAS PROF. DR. ALGIS NORVILAS, pakviestas Lietuvių Katalikių Mokslo Akademijos Čikagos židinio, Jaunimo Centre skaitė įdomią paskaitą "Kalbų santykis dvikalbiame asmenyje". Šią temą jis palietė tik žmogaus atminties atžvilgiu, norėdamas nustatyti, ar abi kalbos atmintyje turi bendrą sistemą, ar kiekviena jų — atskirą. Už bendrą kalbų sistemą yra pasisakęs A. Kolers, D. Lipman, J. Saegert, prieš — estas E. Tulvig. Tokiuose eksperimentuose pateikiami dviejų kalbų pasirinkti žodžiai atskirai arba sumaišyti. Jeigu žmogus turi bendrą minties sistemą abiem kalbom, jis tuos sumaišytus žodžius prisimena taip, lyg jie nebūtų buvę sumaišyti, atseit, juos visus. Eksperimentai betgi liudija, kad kartais prisimenama vienos kalbos žodžių daugiau, kitos — mažiau ir kad juos lengviau prisiminti, kai jie pateikiami nesumaišyti. Dr. A. Norvilas savo eksperimentus yra vykdęs su dvikalbiais Toronto lietuviais, panaudodamas 18 lietuviškų ir 18 angliškų žodžių bei jų įvairias kombinacijas. Galutinės išvados jis dar nėra padaręs. Prelegentas pabrėžė įdomų faktą, kad jaunimas, geriau mokantis anglų kalbą už lietuvių, tokiuose atminties tikrinimuose kažkodėl prisimena daugiau lietuviškų žodžių, negu angliškų.

ČIKAGOS BEVERLY ART CENTER salėje gastroliavo pianistė Aldona Dvarionaitė ir smuikininkas Jurgis Dvarionas, 1972 m. Vilniuje mirusio kompoz. prof. Balio Dvariono vaikai. A. Dvarionaitė atliko kelis Šopeno, Liszto kūrinius ir akompanavo broliui. Pastarasis bene didžiausio dėmesio susilaukė su tėvo B. Dvariono "Keturiomis pjesėmis", sukurtomis įvairiais laikotarpiais, bet sūnaus sujungtomis į spalvingą visumą. J. Dvarionas taipgi atliko Tartinio sonatą ir specialiai jam dedikuotą F. Andrejevo sonatą. Pastarasis yra II D. karo metais Kaune veikusios operetės sol. R. Andrejevo sūnus. Vl. Jakubėnas, vertindamas šį koncertą, J. Dvarioną apibūdina kaip augšto kalibro, rafinuoto skonio virtuozą, su švelniu, bet skambiu tonu, puikia technika, stilinga vaizduote. Tai buvo pirmasis jo pasirodymas Čikagoje. A. Dvarionaitė čia koncertavo antrą kartą. Ją Vl. Jakubėnas laiko subrendusia pianiste su plačiais techniniais ištekliais, dainuojančiu tonu, kuris kartais yra perdaug vienodas, su pergausiais "forte" ir perretais "piano", ypač dinaminių pakilimų pradžioje.

LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGIJA pasipildė 12 naujų narių. Draugijon įsijungė: Sorbonnos universiteto **prof. G. Matore,** prancūzų kalbininkas, mokantis ir lietuvių kalbą, dėstęs Kauno universitete, vedęs lietuvaitę; **I. Meras,** žydų kilmės lietuvių rašytojas, išleisdinęs du romanus, novelių knygą ir apsakymų rinkinį jaunimui, šiuo metu gyvenąs Izraelyje; **Pr. D. Girdžius,** montrealietis, išleidęs literatūrinių samprotavimų knygą "Tos pačios motinos vaikai"; **A. M. Jurašienė,** 12 metų dirbusi redaktore "Vagos" leidykloje, parašiusi apysakų knygą "Miesto madrigalai", literatūrinės kritikos veikalus "Kasdieniniai kolumbai", "Kritikos štrichai", šiuo metu su šeima gyvenanti Niujorke; **A. Radžius,** baltimorietis poetas, rinkinių "Paukščių takas" ir "Balto mėnulio miestas" autorius; **R. Vėžys,** satyron linkstantis čikagietis poetas, išleidęs vieną rinkinį. Draugijon taipgi priimtos jaunosios kartos poetės — E. Juodvalkytė, Ž. Bilaišytė, A. Pečiūraitė, T. Pautieniūtė-Bogutienė, seselė O. Mikailaitė, M. Pakalniškytė-Girniuvienė.

L. RASTENYTĖS - LAPINSKIENĖS Čikagoj įsteigtas lėlių teatras tris spektaklius jau surengė ir amerikiečiams. Lietuviškas pasakas "Dailidė, Perkūnas ir velnias", "Liepsnabarzdis", "Petriukas ir vilkas" anglų kalbon išvertė pati šio teatro vadovė ir rež. L. Rastenytė-Lapinskienė. Be jos, teatre dirba Audrius Viktora ir Rasa Kaminskaitė.

LITUANISTIKOS INSTITUTO menotyros skyriaus nariai naujuoju savo vadovu išsirinko Wellesley kolegijos, Mass., prof. dr. Stasį Goštautą. Šias pareigas vasario 16 d. jis perėmė iš Kingstone, Ont., gyvenančio dail. Antano Tamošaičio. Menotyros skyrius turi devynis narius, kurių trys yra Kanados lietuviai — dail. A. Tamošaitis, prof. dr. J. Vaštokienė ir prof. R. Paulionis. Lituanistikos Instituto prezidiumo rinkimams pravesti komisiją Niujorke sudarė kun. dr. V. Gidžiūnas, dr. Vl. Krivickas ir prof. A. Landsbergis. Korespondenciniuose rinkimuose dalyvauja visi nariai, kurių šiuo metu yra lygiai šimtas. Nominacijų komisijos pirmininkas yra prof. D. Krivickas, gyvenąs Vašingtone.

ALFONSO MALDONIO POEZIJOS VAKARAS, trukęs dvi valandas, įvyko Vilniuje. Jo kūrybinį kelią, pradėtą prieš 20 metų pirmaisiais eilėraščiais "Švytury", nušvietė literatūros kritikas R. Pakalniškis. Žodį tarė ir pats A. Maldonis, savo poezijos tikslu nurodydamas tobulo, gražaus žmogaus ilgesį, siekimą sujungti jausmą ir mintį. Jo eilėraščius skaitė aktoriai G. Urbonaitė ir V. Kybartas. Pirmoji buvo pasirinkusi A. Maldonio posmus apie vaikystės aidą, gimtųjų namų prisiminimus, antrasis — stebimos buities panoraminį vaizdą, ironizuojantį, pašiepiantį gyvenimo negeroves. Vakarą užbaigė A. Maldonis savo naujausiais eilėraščiais.

DIRIGENTAS RIMAS GENIUŠAS Ch. Gounod "Fausto" spektakliais vilniečius supažindina su naujausiuoju dainininkų prieaugliu. Vasario 19 d. Fausto vaidmenį pirmą kartą atliko šiemetinis konservatorijos diplomantas Algis Čiplys, jau dainavęs ir kaikuriuose kitų operų spektakliuose. Šio tenoro balsas esąs turtingas tembro spalvomis bei išraiškos niuansais. Margaritą dainavo lyrinis sopranas Sofija Jonaitytė, turinti taip pat gražų ir malonų balsą, bet dar susidurianti su vokaliniais sunkumais augštutiniame diapazone. Valentino vaidmenį jau nepirmą kartą atliko baritonas Arvydas Daunoras, pakankamai apvaldęs balsą, tačiau stokojantis vaidybinių duomenų. Mefistofelį dainavo bosas J. Jocys, dirbantis Mažajame Leningrado operos teatre. Recenzento Algimanto Kalinausko teigimu, jo balsas, stipresnis už kitų, buvo gana monotoniškas, neišraiškingas. Įsijungti spektaklio visumon J. Jociui trukdė jo paties atliktas vaidmens teksto lietuviškas vertimas, dažnai nesiderinantis su partnerių replikomis, o taip pat ir gerokai skirtingas viso spektaklio linijos traktavimas.

M. K. ČIURLIONIUI SKIRTĄ VAKARĄ "Laiškai Sofijai" Vilniuje surengė Lietuvos Teatro Draugijos meninio žodžio sekcija. Šios sceninės kompozicijos autorė — S. Nosevičiūtė, literatūriniu pagrindu pasirinkusi Vytauto Landsbergio sudarytą knygą "M. K. Čiurlionis. Laiškai Sofijai". Be paties M. K. Čiurlionio, programon buvo įtraukti laiškai bei prisiminimai S. Kymantaitės-Čiurlionienės, O. Pleirytės-Puidienės, J. Čiurlionytės, F. Bortkevičienės, J. Tallat-Kelpšos, A. Žmuidzinavičiaus, N. Benua, P. Rimšos ir P. Penkaičio. Juos skaitė aktoriai: S. Nosevičiūtė, K. Mironaitė, L. Noreika, G. Urbonaitė, R. Rimeikis, R. Ramanauskas ir T. Vaisieta.

KOMPOZ. VIKTORAS KUPREVIČIUS atšventė deimantinę amžiaus sukaktį, kuri buvo paminėta jo kūrinių koncertu Kaune. Sukaktuvininkas šiandien yra plačiai žinomas kaip Kauno varpininkas, su sūnum Giedrium, taip pat kompozitorium, 1957 m. atgaivinęs nutilusius Kauno muzėjaus bokšto varpus. Abu Kuprevičiai yra surengę tūkstančius varpų muzikos koncertų, kuriuose skambėjo jų, B. Dvariono, A. Kubiliūno, M. Urbaičio ir kitų kompozitorių melodijos. Pernai jiedu viešėjo Magdeburge, R. Vokietijoje, ir keturis sėkmingus koncertus atliko šio miesto varpais. Iš stambesnių V. Kuprevičiaus darbų minėtini: operapasaka "Žiogas ir skruzdė", baletas "Piemenaitė ir kaminkrėtys", operetės "Paukščių koncertas", "Pasoga".

PRANO VAIČAIČIO šimtąjį gimtadienį respublikinė Vilniaus biblioteka paminėjo iki kovo 15 d. truksiančia paroda. Joje sutelktos P. Vaičaičio knygos, pirmieji kūrybiniai bandymai "Varpe" 1896 m., "Vienybėje Lietuvininkų" 1897 m., vadovėliuose, kalendoriuose bei rinkiniuose paskelbti eilėraščiai. Šią medžiagą papildo P. Vaičaičio 1904 m. išverstas A. Puškino "Šykštusis riteris". Vasario 23 d. biblioteka surengė P. Vaičaičio atminimui skirtą vakarą "Yra šalis". Šimtojo gimtadienio minėjimas buvo surengtas vidurinėje Sintautų mokykloje, susietas su gimtuoju P. Vaičaičio Santakų kaimu Sintautų valsčiuje. Jo gyvenimo bei kūrybos apžvalgą padarė Vilniaus universiteto Kauno skyriaus dėstytojas P. Naujokaitis, kūrybinį palikimą aptarė literatūros kritikas A. Zalatorius. Programą savo eilėraščiais papildė poetas S. Geda. Dalyvių eilėse buvo P. Vaičaičio brolio sūnus J. Vaičaitis.

LIETUVOS KINO STUDIJOS naujojo filmo "Smokas ir Mažylis" premjera įvyko Vilniuje. Šį spalvotą trijų serijų meninį filmą buvo užsakiusi centrinė Maskvos televizija. Scenarijų pagal amerikiečio rašytojo Jack London apsakymus paruošė P. Morkus ir R. Vabalas, kuris taip pat yra ir šio filmo režisorius. Filmavimo darbus atliko operatorius J. Tomaševičius. Scenovaizdžius sukūrė dail. A. Švažas, muziką — kompoz. V. Ganelinas.

VILNIAUS DAILĖS SALONE surengta pirmoji asmeninė dail. Jeronimo Čiuplio paroda lankytojus supažindino su jo akvarelėmis — portretais, peizažais, kompozicijomis. Jis yra pasižymėjęs kaip Lietuvos kino studijos dailininkas, apipavidalinęs lietuviškus filmus "Julius Janonis", "Žingsniai naktį", "Laiptai į dangų", "Eglė žalčių karalienė", "Ave, vita!", "Jausmai".

V. Kst.

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Tel. 532-3400

AKTYVAI — virš 9 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	9¼%
Antradieniais	10 - 3	pensijų s-tas	8¼%
Trečiadieniais uždaryta		taupomąsias - savings s-tas	7½%
Ketvirtadieniais	10 - 7	depozitų - čekių s-tas	6%
Penktadieniais	10 - 8	DUODA PASKOLAS:	
Šeštadieniais	9-12	asmenines	9½%
Sekmadieniais	9.30 - 1	nekiln. turto	9½%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidas. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

F. SENKUS nuo šių metų sausio mėnesio vadovauja "ONTARIO TRUST REAL ESTATE" įstaigai.
Į jį ir toliau galima kreiptis visais nekilnojamo turto reikalais
Telefonai: 533-4414, 421-8420

AUTORITE SALES and SERVICE

Telefonas 531-1305 1636 Dundas St. W.

ir **Bloor Autorite Garage,** 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)

- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai.
- Snieginės ir paprastos padangos, **Michelin, B. F. Goodrich, Radial** ir kt.

Sav. FRANK PETTIT

BEST ELECTRIC

NUO LŪŠNOS IKI DANGORAIŽIO!
Verslo bei pramonės pastatų elektros įrengimai, priežiūra ir kiti darbai

ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 925-7716 Petras Prakas

Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

Ar turite sunkumų suprasti ką reiškia gyvybės drauda?

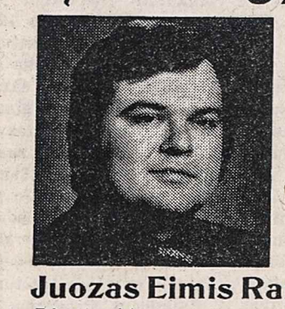

Klauskite mane apie:
- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- RRSP — registruotą pensijų planą
  - invalidumo pajamas
  - nuosavybių draudą
  - šeimos apsaugą
- Studentų draudos fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas, 2 Carlton St., suite 714
District Manager
Canadian Premier Life
Raštinė: 363-7881
Namai: 766-5857

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave. telefonas 536-5936

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: **A. Paškevičius** ir **J. Tamošiūnas**

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

studentų vasaros darbams jau paskyrė $24 milijonus, kurių dėka darbą galės gauti apie 12.000 studentų. Ontario provincinė vyriausybė šiam tikslui pernykštę $10,1 milijono sumą nežymiai padidino iki $10,3 milijono. Už ją bus parūpinta 7.800 darbų studentams. Apie 10.000 studentų Ontario provincija vasaros mėnesiais samdo savo tarnautojams pakeisti atostogų metu. Labai galimas dalykas, šiemet šis skaičius bus šiek tiek padidintas, nes visoje Kanadoje darbo ieškančių studentų gali susidaryti pilnas milijonas. Darbovietės dėl ekonominių problemų dabar vengia priimti nereikalingus darbininkus.

"Time" žurnalas išleido paskutinę kanadišką laidą. Federacinis parlamentas 134:96 balsų balsų santykiu galutinai patvirtino įstatymą, kuris Kanados firmoms skelbimų išlaidų neleis atskaityti iš pajamų mokesčio, kai tie skelbimai duodami amerikietiškoms televizijos stotims Kanados pasienyje ar nekanadiškiems žurnalams. "Time" kanadiškoji laida buvo sutikusi pasidaryti kanadišku žurnalu, perleisdama 75% nuosavybės kanadiečiams, bet šį sumanymą sustabdė kanadiško turinio reikalavimas net iki 80%. Praktiškai tai reiškia, kad kanadiškoji "Time" laida nuo savo pagrindinės amerikietiškos laidos turi būti skirtinga 80%. Kadangi šis žurnalas remiasi JAV ir tarptautiniais įvykiais, toks turinio skirtingumas yra neįmanomas. Prieš šį įstatymą balsavo visi konservatoriai, 10 kreditistų ir 6 liberalai, nepatenkinti savo partijos užimta linija. Kanadiškoji "Time" laida turėjo 525.000 tiražą, buvo spausdinama Kanadoje nuo 1943 m. Skaitytojai dabar gaus amerikietišką laidą be kanadiškų žinių papildo. Kanadiečiams, norintiems talpinti skelbimus toje laidoje, planuojama duoti 50% nuolaidą.

Išimtis padaryta "Reader's Digest" mėnesiniam straipsnių santraukų žurnalui. Jo kanadiškai laidai paliekamos turėtos privilegijos su gerokai mažesniu turinio pakeitimo reikalavimu. "Toronto Sun" dienraščio pranešimu, kanadiškoji "Reader's Digest" laida parūpina darbo 1.500 montrealiečių. Dėl "Time" užsidarymo darbo neteks tik 62 kanadiečiai, įskaitant 30 redakcijos darbuotojų Montrealyje, Toronte, Otavoje, Vankuveryje. Oficialiai įstatymas teisinamas faktu, kad JAV pasienio televizijos stotys ir nekanadiški žurnalai kasmet iš kanadiečių gaudavo $40 milijonų už skelbimus. Naujasis įstatymas, suvaržantis skelbiminių išlaidų atskaitymą iš pajamų mokesčio, betgi nereiškia, kad kanadiečiai skelbėjai atsisakys tų populiarių šaltinių, per kuriuos jie pasiekia labai didelį skaičių kanadiečių vartotojų.

Pagrindine Kanados dovana JAV dvišimtmečiui, atrodo, bus Kanados filmų vadybos už $1,1 milijono išleistas nuotraukų albumas "Between Friends", vaizduojantis ilgiausią pasaulyje dviejų valstybių sieną, neturinčią jokios apsaugos. Viena albumo kopija, specialiai įrišta, bus įteikta prez. G. Fordui, o 10.000 egz. paštu gaus amerikiečių bibliotekos bei universitetai. Lygiai toks pat egzempliorių skaičius bus parūpintas ir Kanados bibliotekoms bei universitetams. Išlaidoms padengti numatoma išleisti papildomų 70.000 egz., kurie Kanadoje bus pardavinėjami po $42.50. J. Hopkins universitete Baltimorėje Kanados lėšomis bus finansuojamas kanadiškų studijų skyrius. Šias dovanas papildys kultūrinių apsikeitimų programa. Toronto radijo komentatorius Gordon Sinclair, pasižymintis aštriu liežuviu, pasiūlė Amerikai padovanoti Montrealio olimpiadą su burmistru J. Drapeau ir jo sąskaita, siekiančia bilijoną dolerių.

London, Ontario

PIETŲ AMERIKA SKAIDRĖSE. Kovo 1 d. posėdžiavo "Baltijos" ansamblio valdyba ir nutarė parodyti skaidres iš jaunimo kongreso po 11 v. Mišių parapijos salėje kovo 14 d. Ta proga "Baltijos" ansamblis žada visus pavaišinti kavute; norima išreikšti nors mažą padėką už pagalbą ansambliui vykstant į P. Ameriką.

Valdyba taip pat aptarė "Baltijos" ansamblio pavasario šokių vakarą, kuris įvyks gegužės 1 d. puikioje ASS A (Plumbers) salėje, 523 1st St., London East. Šokių nuotaiką palaikys "Atspindžių" orkestras su lietuviškom melodijom. **M. Ch.**

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJ

JAV krepšinio rinktinė balandžio mėn. lankysis Sov. Sąjungoje. Vilniuje amerikiečiai balandžio 20 d. žais su Lietuvos jaunių rinktine, balandžio 21d. — su Lietuvos vyrų rinktine.

Sov. Sąjungos augščiausios lygos moterų krepšinio pirmenybėse Vilniaus Kibirkšties komanda pasiekė V vietą. Iš viso pirmenybėse žaidžia 12 komandų. Pirmauja Rygos TTT su 15 taškų. Paskutinėse rungtynėse Kibirkštis nugalėjo Kišiniovą 81:63.

Uždarų Lietuvos patalpų lengv. atletikos pirmenybės įvyko Šiauliuose. Gerai pasirodė vilnietė V. Bardauskienė-Augustinavičiūtė. Vėl pradėjusi rungtyniauti lengvaatletė šuolyje į tolį nušoko 6,25 m. Tai visai netoli uždarų patalpų rekordo 6,34 m., kuris priklauso jai pačiai (1972 m.) ir M. Treinytei (1974 m.).

Sov. Sąjungos augščiausios lygos vyrų krepšinio pirmenybėse dalyvauja dvi Lietuvos komandos — Kauno Žalgiris ir Vilniaus Statyba. Paskutinėse rungtynėse Žalgiris įveikė Minską 89:69 ir yra II vietoje; iš 12 žaistų rungtynių laimėjo 10. Statyba iš 12 rungtynių laimėjo 7 ir yra VII v. Pirmenybėse dalyvauja 12 komandų. Pirmauja CASK ir turi 15 laimėjimų iš 16 rungtynių. Paskutinėse rungtynėse Statyba pralaimėjo Maskvos Dinamo 68:75.

Šių klubų antrosioms komandoms pirmenybėse sekasi geriau. Žalgiris be pralaimėjimų laikosi I vietoje, o Statyba — III.

VYČIO ŽINIOS

Visuotinis metinis susirinkimas įvyko vasario 29 d. Toronto L. Namuose. Susirinkusieji išklausė valdybos ir reviz. komisijos pranešimus, išrinko naują valdybą ir reviz. komisiją, apsvarstė naujus sumanymus. Už ypatingą ir nuoširdžią veiklą susilaukė ypatingo dėmesio stalo teniso treneris Jonas Nešukaitis ir jaunių C klasės krepšinio treneris Ąrūnas Duliūnas. Susirinkimas nutarė abudu tinkamai atžymėti. Džiugu, kad jaunosios kartos atstovai skiria tiek daug laiko ir pastangų Vyčio klubui. Į naująją valdybą išrinkti J. Nešukaitiss, Antanas Klimas, J. Karpis, R. Underytė ir J. Šileika; reviz. komisijon — H. Stepaitis ir V. Stočkus. Baigiant susirinkimą, nutarta tapti L. Namų nariu ir sumokėti įnašą.

Mūsų rėmėjams V. Stočkui, H. Stepaičiui, J. Nešukaičiui, J. Žukui, M. Duliūnui, J. Budriui, Ant. Klimui, A. Balniui ir P. Gulbinskui nuoširdžiai dėkojame. 1975 m. aukotojų sąrašuose įsibrovė klaida — vietoje K.L. Bendruomenės krašto valdybos turėjo būti Kanados Lietuvių Fondas. Šimto dolerių auka buvo gauta be lydraščio. Už klaidą atsiprašome.

Biuletenis nr. 2 (32) išspausdintas ir gaunamas pas Vyčio narius. Jis apima 1976 m. pradžios klubo veiklą.

Jauniai D, 12 m., paskutinėse CYO pirmenybių rungtynėse vėl pralaimėjo St. Chris komandai 10:18. Nors vytiečiai laimėjo pirmąjį puslaikį 10:8, antrajame neįstengė įmesti nė vieno krepšio. Žaidė: G. Grabauskas 1, P. Sukauskas, R. Karpis, J. Namikas, A. Saplys 5, A. Balsys 4.

Jauniai C, 14 m., taip pat užbaigė CYO pirmenybes. Rungtynių Vytis-St. Monica laimėjimas neatvykus varžovui užskaitytas vytiečiams. Paskutinėse rungtynėse vytiečiai dar kartą įveikė St. Chris 31:25. Žaidė: J. Zenkevičius 12, A. Radzevičius 7, J. Karpis 2, P. Tutlys, E. Augaitis 2, A. Kišonas 5, V. Grabauskas 3, R. Budrys. **A. S.**

AUŠROS ŽINIOS

Vyrų krepšinio komanda vasario 22 d. laimėjo prieš latvių YMCA komandą 99:44 (49:18). Žaidė: Underys 18, Didžbalis, L. Rautinš ir A. Šlekys po 14, A. Grigonis 13, Nakrošius 12, E. Norkus 8, J. Grigonis 6.

Vyrų krepšinio komanda vasario 29 d. žaidė prieš latvių rinktinę. Žaidimas buvo labai įtemptas, bet mūsų vyrai laimėjo 108:102 (53:46). Žaidė: G. Rautinš 32, L. Rautinš 21, Underys 16, A. Šlekys ir Nakrošius po 8, Al. Grigonis 6, Punkris 4, Didžbalis 1, Jz. Grigonis.

RUNGTYNIŲ REZULTATAI

1976 m. kovo 6 d. įvykusių Š. Amerikos lietuvių slidinėjimo pirmenybių rezultatai.

Vyrų slalomas: 1. L. Ališauskas, 2. L. Stripinis, 3. P. Laurinavičius, 4. V. Čiurlionis, 5. J. Dobis, 6. J. Jonaitis.

D. vyrų slalomas: 1. R. Lapas 2. P. Laurinavičius, 3. L. Stripinis, 4. R. Gudelis, 5. J. Čiurlionis, 6. V. Zagarskas.

Moterų slalomas ir d. slalomas: abi I vietos teko Vidai Stripinytei.

Kurie neatsiėmė savo taurių ir kaspinų, prašomi kreiptis pas M. Empakerį tel;. 231-1487.

A✝A

AGOTAI ZUBRICKIENEI

mirus, jos dukrai DANUTEI KAMAITIENEI ir visiems giminėms nuoširdžią užuojautą reiškia —

Burlington, Ont. *P. Vitienė*

Skautų veikla

● **DVIDEŠIMTPENKMETĮ** Toronto "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai paminėjo iškilmingai. Pradėta pamaldomis Prisikėlimo šventovėje vasario 29 d. Visos draugovės su vėliavomis jose dalyvavo. Dalis evangelikų skautų-čių turėjo pamaldas savoje parapijos šventovėje. Popiet Prisikėlimo salėje susirinko gausus būrys skautų-čių tėvų, svečių ir platesnės visuomenės. "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai išsirikiavo iškilmingai sueigai — iš viso 170. Sueigos komendantas ps. G. Kalinauskas pakvietė "Šatrijos" tunto dvasios vadovą kun. kleboną P. Ažubalį invokacijai, po kurios sekė seserijos, brolijos ir tuntų įsakymai. Įžodžiai, apdovanojimai, pagerbimai, buvusių tuntininkų prisiminimas, jų pristatymas, apdovanojant juos ir jas gėlėmis bei specialiais lakštais su tautinėm juostelėm, tautos himnas sudarė pirmąją dalį, po kurios sekė organizacijų atstovų sveikinimai ir tuntininkų s. D. Keršienės, ps. V. Turūtos skelbiami pranešimai. Buvo įdomu išgirsti LS Seserijos v.s. L. Milukienės ir LS Brolijos v.s. P. Molio linkėjimus Toronto skautams-tėms, švenčiant sidabrinę sukaktį. Abiejuose linkėjimuose išreikšta viltis ateinančius 25-rius metus žymėti kaip stiprėjimo laikotarpį, nepasiduodant nykimo pesimizmui.

Meninę programą atliko sktn. Stepo Kairio muzikinis vienetas ir Rasa Draugelytė humoristiniais posmais apie skautų-čių veiklą. Tuntų įsteigtasis "Gintaras" pašoko keletą šokių. Meninės dalies pabaigai Toronto Vl. Pūtvio šaulių kuopos "Aitvaras", vadovaujamas s. A. Biškevičienės, suvaidino 2 v. komediją "Plutelė ir pelės". Iškilmės baigtos vaišėmis.

● Sukaktuvinėje 25 m. veiklos sueigoje skaučių įžodį davė P. Murauskaitė. Į sl. laipsnį pakeltos: R. Jankaitytė, V. Bumbulytė, R. Pilipavičiūtė ir V. Vaitiekūnaitė; į vyr. valt. l. — E. Namikienė.

● Jūr. skaučių "Baltijos" valties vair. R. Bubelytė, jai pačiai prašant, atleista iš pareigų. Jos vieton skiriama R. Trinkaitė. Už eitas pareigas ačiū.

● Sukakties proga ordinu "Už nuopelnus" apdovanotos s. P. Saplienė ir s. L. Gvildienė; "Tėvynės dukros" žymeniu — Ž. Šilininkaitė; pažangumo žymeniu — J. Bekerytė, L. Zenkevičiūtė, V. Grybienė ir D. Draugelytė.

● Mindaugo dr-vės skautai už laimėtas 1975 m. varžybas apdovanoti pažangumo žymeniu — psl. E. Grybas, R. Grybas, psl. G. Sendžikas.

● Sukakties proga į vyr. sl. l. pakeltas D. Marijošius ir A. Kalinauskas; "Vėliavos" žymeniu apdovanoti v. vl. V. Keturakis ir vl. A. Stauskas.

● Sukaktuvinės sueigos proga ordinai įteikti seniau apdovanotiems padėkos ordinu — v. s. K. Batūrai ir v. s. Vl. Morkūnui. Ordinas "Už nuopelnus" prisegtas ps. V. Turūtai. Juo apdovanotas ir s. A. Baziliauskas, sueigoje negalėjęs dalyvauti. Č. S.

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS
valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvairius vamzdžių ir apšildymo darbus.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH.136. Tel.532-5191

Kaimyninėje Toronto vietovėje Ošavoje "The Oshawa Times" išspausdino Peter Buckley reportažą "Lithuania — Individuality in Soviet Sphere" 1975 m. pabaigoje. Autorius gražiai aprašė Vilnių kaip savitą Lietuvos miestą, bet rašydamas apie politinę jos būklę, rėmėsi sovietine informacija ir pažymėjo, kad Lietuva norinti likti "broliškųjų tautų šeimoj". Tuo būdu ji būsianti apsaugota nuo Vokietijos ir Lenkijos kėslų. Šį rašinį pastebėjo JAV lietuvių spauda, bet ar jį pastebėjo Ošavos lietuviai? Ar jie reagavo į tą rašinį? "TŽ" redakcija minėto laikraščio numerio nėra gavusi.

• **Mums reikalinga kultūra, kad gyventume, o ne karste sukrauta mūsų tėvų-protėvių kultūra, kuri liudytų savo palikuonių išsigimimą.**

M. KRUPAVIČIUS

ŠYPSENOS

Protestas

Dienraštis "The Toronto Sun" laiškų skyriuje išspausdino skaitytojo laišką, protestuojantį prieš anglosaksiškajame pasaulyje nusistovėjusį paprotį mažus vaikus vadinti "kids" (ožiukais). Esą, jeigu, pvz. aš pats būčiau Mr. Ožys, o mano žmona — Mrs. Ožka, tada būtų logiška ir mūsų vaikus vadinti "kids" — (ožiukais). Kadangi esame žmonės, kokia tad logika mūsų vaikai vadinami "ožiukais"?

AL GARBENS

REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys
Telefonai: 536-2738 ● 536-2664 ● 1611 BLOOR St. West
PARDAVIMAI HIGH PARK RAJONE

WASAGA, gražus, atskiras vienaaugštis (back split); 8 kambariai, 3 metų senumo, didžiulis žaidimo kambarys su židiniu, 2 mūriniai garažai, didelis sklypas, graži vieta; prašo apie $30,000 įmokėti.

RUNNYMEDE — ANNETTE, atskiras plytų namas, 10 kambarių per 3 augštus, 4 virtuvės, 3 prausyklos, 4 kambariai pirmame augšte su vonia, namas labai gerame stovyje, $10.000 įmokėti.

WRIGHT — RONCESVALLES, gražus atskiras namas, 10 kambarių, arti Indian Rd., įmokėti apie $10.000.

HIGH PARK, tributis — 14 kambarių per tris augštus, vandeniu šildomas; 2 garažai, arti požeminio ir Lietuvių Namų. Įmokėti apie $25,000.00.

JANE — ANNETTE, pusiau atskiras plytų namas, 6 kambariai pilnai modernizuotas, 2 prausyklos, platus šoninis įvažiavimas; įmokėti tik $5,000.00 savininkas, užpirkęs namą, turi parduoti. Atvira skola.

SKUBIAI REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

AL. GARBENIS
Namų tel. HU 9-1543

STASYS DARGIS
Namų tel. 248-9196

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
9½% už 2 m. term. dep.	9½% už asm. paskolas
8¾% už 1 m. term. dep.	9½% už mortgičius
7½% už taupymo s-tas	
8¼% už pensijų planą	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 12 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario
Tel. 533-5454
Lietuviams daroma NUOLAIDA

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

971 College St., Toronto 4, Ontario
Telefonas: 533-4363
LIETUVIAI SAVININKAI

Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

CHOLKAN

R. CHOLKAN & CO. LTD. REALTOR
REAL ESTATE — GENERAL INSURANCE

SWANSEA — BLOOR, vos keliolikos metų senumo gražus su balkonais originalus tributis (triplex); garažai su privačiu įvažiavimu; prašoma kaina — $129.500; atvira skola.

JANE — BLOOR, 5 minutės eiti iki požeminio traukinio stoties; 3 miegamųjų atskiras namas, 2 prausyklos; prašoma kaina $67.500.

KINGSWAY, 2 miegamųjų vienaaugštis, užbaigtas rūsys; garažas su privačiu įvažiavimu; didelis kiemas; prašoma kaina — $69.900; netoli Bloor.

RUNNYMEDE — BLOOR, 11 kambarių per du augštus, gražus atskiras namas, 3 prausyklos, užbaigtas rūsys; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kaina — $82.500.

SHAVER — BLOOR, 6 kambarių vienaaugštis, puikiai užbaigtas rūsys, su baru etc., 2 prausyklos; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kaina — $79.000.

Turiu didelį pasirinkimą modernių bendrabutinių (condominium) apartamentų, 2-3 miegamųjų, su dviem prausyklom, balkonais, maudymosi baseinais etc., Swansea ir kitose vakarų Toronto rajonuose; neaugštos kainos; geriau negu nuomoti.

P. KERBERIS,
2336 Bloor Street West
tel. 763-5555 namų 535-1584

ADVANCE REAL ESTATE Ltd.

Toronto Real Estate Board narys
1055 Bloor Street West
A. (BLUE) BLIŪDŽIUS
Tel: 534-9246 namų 537-2291

Rezidenciniai — komerciniai — investacijos — mortgičiai — įkainojimas — namų drauda

Trident Real Estate Ltd.

2150 Bloor St. W., Toronto, Ont., M6S 4V7
Sąžiningas patarnavimas perkant ar parduodant nuosavybę Toronto ir Mississaugos apylinkėje

Vyt. V. Girdauskas

TELEFONAI: įstaigos: 766-9771 namų 270-6075

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

REPREZENTACIJA VIDURMIESTY

Vasario 18 d. Čikagos centrinės bibliotekos rotundoje buvo atidaryta 20-ties lietuvių dailininkų ir skulptorių paroda. Paroda suruošta ryšium su JAV nepriklausomybės 200 m. sukaktimi. Parodos organizavimo iniciatyvos ėmėsi Balzeko Lietuvių Kultūros muzėjaus sav. S. Balzekas, jn., iš Illinois dvišimtmečio komiteto gavęs, berods, $1,000. Sukviesti dailininkus, atrinkti kūrinius ir parodą sutvarkyti bei reprezentacinį leidinį paruošti S. Balzekas paprašė skulpt. P. Aleksą. Šis kreipėsi į daugelį vyresniosios ir pačios jaunosios kartos dailininkų, prašydamas duoti parodai po vieną reprezentacinį kūrinį. Dėl vienos ar kitos priežasties parodoje dalyvauti atsisakė V. Petravičius, K. Varnelis ir V. Virkau. Kiti pakviesti dailininkai atsiliepė teigiamai.

Parodoje po vieną kūrinį išstatė: P. Aleksa, V. Balukienė, H. Blyskis, A. Cooper (JAV lietuvis), J. Kelečius, J. Kinkienė (laimėjusi Čiurlionio galerijos $1,000 premiją), A. Kurauskas, A. Marčiulionis, E. Marčiulionienė, J. Monkutė-Marks, Sesuo Mercedes, R. Mozoliauskas, B. Murinas, A. Petrikonis, M. Šileikis, Z. Sodeikienė, D. Stončiūtė, A. Sutkuvienė, E. Walaitis, G. Žumbakienė.

Parodos atidaryme vasario 18 d. centrinės bibliotekos meniškai atnaujintoje rotundoje dalyvavo apie 200 žmonių, jų tarpe nemažai amerikiečių ir lietuvių dailininkų. Oficialiųjų svečių tarpe buvo Lietuvos gen. konsulė J. Daužvardienė, V. Vokietijos gen. konsulas su žmona. Gaila, kad šioje reprezentacinėje lietuvių kūrėjų parodoje nesimatė nei LB, nei kultūros tarybos atstovų, išskyrus Lietuvių Fondo tarybos narį pirm. dr. G. Baluką. Parodos proga anglų kalba išleistas puikus reprezentacinis leidinys, meniškai apipavidalintas dail. A. Kurausko. Leidinyje Europos tautų šeimoje įrėmintas ir nepriklausomos Lietuvos žemėlapis, duodama istorinių žinių santrauka apie Lietuvą. Leidinys kainavo $900, bet jis, kaip reprezentacinis, išliks lietuvių ir, tikėkime, amerikiečių bibliotekose. Ši paroda bus kilnojama po įvairius Illinois valstijos miestus.

VETERANAI SCENOJE

Seniausias lietuvių choras Čikagoje yra "Pirmyn", įsteigtas 1909 m. ir su pertraukomis gyvuojantis iki šių dienų. Nuo 1929 m. choro vadovavimą perėmė JAV gimęs muz. K. Steponavičius, kuris vadovauja iki šių dienų. 1938 m. "Pirmyn" choras su muz. K. Steponavičium aplankė nepriklausomą Lietuvą, plačiai po ją keliavo, atliko visą eilę koncertų. Dar ir šiandien choro eilėse yra dainininkų, dalyvavusių anose gastrolėse. 1940 m. pabaigoje "Pirmyn" choras Goodmano teatre, Čikagoje, pastatė "Carmen" operą. Žiūrovų tarpe buvo ir tremtyje atsiradęs paskutinis neprikl. Lietuvos prezidentas A. Smetona. Po spektaklio prezidentas negailėjo gražių žodžių pastatymo vadovams bei dainininkams.

Pagrindinė "Pirmyn" choro stiprybė yra operetės. Nuo 1970 m. choras vis paruošia kurią nors operetę. Kovo 14 ir 15 d.d. Marijos augšt. mokyklos auditorijoje jis stato "Grafą Liuksemburgą". Dalyvauja apie 80 asmenų: 50 choristų, statistai, vyčių šokėjai, vadovaujami F. Zapolio, vaikai. Pastatymo vadovas, dirigentas ir režisorius — muz. K. Steponavičius. Taupydamas lėšas, jis nereikalauja jokių pavaduotojų ar atskirų sričių specialistų; muzikinę dalį ir režisūrą atlieka pats.

Aplamai, "Pirmyn" chorą visuomenė mėgsta, gerbia ir jo spektaklius gausiai lanko. Šis dainos vienetas jungia tris lietuvių kartas — ankstyvesniąją išeiviją, jų vaikus ir šio pokario ateivius. Paskutiniu metu didesnę choristų dalį jau sudaro šio pokario ateiviai ir jų vaikai. Operečių pastatymuose, šalia neblogo choro, spektaklių pažiba dažniausiai būna buv. Metropolitan operos solistas Alg. Brazis. Šis sezonas sol. A. Braziui be galo sunkus, nes, rodos, jam teks dainuoti ir visuose trijuose Čikagos Lietuvių Operos statomuose veikaluose. Vieną vakarą Tautiniuose Namuose sol. A. Brazis apie tai pasakojo "TŽ" korespondentui giliai dūsaudamas.

2,000 SVEČIŲ

1975 m. Čikagoje įsipilietino nauja šventė — kaukių karnavalas. Iniciatorius — dr. A. Paulius, studijavęs V. Vokietijoje ir ten stebėjęs vokiečių rengiamus panašius karnavalus. Jis, po pernai gerai pavykusio pirmo karnavalo, šiemet į rengėjų eiles įjungė per 10 organizacijų. Jos turėjo savo kavines, barus, įvairius lošimus, programas. Toks karnavalas įvyko vasario 21 d. Jaunimo Centre. Užimtas buvo visas kelių augštų namas. Na, ir plaukė žmonės, vieni su kaukėmis, kiti šiaip šventiškai pasipuošę. Apie 10 v.v. buvo tokia spūstis, kad norint praeiti reikėjo pečiais stumtis. Tuo laiku Jaunimo Centre buvo per 2,000 žmonių, kurių tarpe gal du trečdaliai lietuvių jaunimo. Jaunimo Centro kavinėje įsikūrusi Čikagos Lietuvių Opera, pasikvietusi orientalinio šokio atstovę, traukė minias žmonių ir prie baro ar valgių sunku buvo prisigrūsti. Prieš didįjį salę dvi klases užėmę Illinois Lietuvių Gydytojų Dr-jos nariai ir jų pagalbinis moterų vienetas įrengė Las Vegas kavines, kur vyko smarkūs azartiniai lošimai, o pelnas byrėjo jų įsteigtam stipendijų fondui. Netoli gydytojų glaudėsi jauki skautų akademikų ramovė, pilna jaunimo. Didžiojoje salėje, pavadintoje "Klub Naktibalda", karaliavo neolituanai. Salė buvo taip pilna, kad vos galėjom įsigrūsti ir išklausyti "Naktibaldų programos", atliktos "Antro kaimo" vieneto ir muz. F. Strolios vadovaujamo studentų okteto. Čia visus linksmino populiarus A. Modesto neolituanų orkestras ir baro gėrimai. Į ateitininkų kavinę antrame augšte nukeliavom tik tada, kai aipe 11 v. pirmame augšte pritrūko alaus. Šalia ateitininkų kavinės buvo įsikūręs ir jaunimo choras, kur, kitų žiniomis, buvo atlikta viena įspūdingiausių karnavalo programų. Beje, į ją nepataikėm. Įėjimas į karnavalą asmeniui buvo $5, drabužinė — $1. O kur visos kitos pajamos! Taigi, karnavalą rengusios įvairios mūsų organizacijos gražiai papildė savo iždus, o visiems dalyviams buvo tikrai smagu. Tikiu, kad ir Jaunimo Centro, išnuomojusio patalpas, prestižas nebus nukentėjęs.

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE CO.
1004 Dundas St. West,
Toronto. Tel. 531-8422

Guelph, Ont., universiteto lietuvių studentų klubo dalis, išklausiusi A. Šeškaus ir L. Ciplijausko pranešimo, iliustruoto skaidrėmis, apie pasaulio lietuvių jaunimo kongresą P. Amerikoje. Tas skaidres kiek anksčiau matė ir Toronto universiteto lietuviai studentai.

SKAITYTOJAI PASISAKO

INFORMACIJA IR VLIKAS

Ir praeityje, ir dabar Lietuvos bylos reikalu visuomenė per spaudą gaudavo ir tebegauna mažai objektyvios informacijos, ypač svaresniais liet. reikalais. Iš VLIKo visuomenė dažnai gaudavo nepilnas, o kartais netikslias informacijas. Esame kartais maitinami naivaus turinio informacijomis bei nepatikimomis, nerealiomis viltimis. Šitaip toliau neturėtų būti. Pvz. mūsų spaudoje neseniai buvo paskelbta nauja VLIKo sudėtis, taip pat VLIKo tarybos sesijos (1975. XI. 29-30) labai trumpi aprašymai ir VLIKo seimo nutarimai. Paskelbtos tiktai VLIKo narių pavardės. Neradau spaudoje tų VLIKo narių apibūdinimo kas jie yra? Visuomenė turi teisę žinoti nors trumpas VLIKo narių biografijas ir visuomeninę veiklą. Juk jiems patikima svarbi politinė pareiga. Aš, sekdamas eilę metų politinę veiklą, žinau šį tą apie du asmenis, būtent, dr. A. K. J. Valiūną ir dr. Br. Nemicką. Apie kitus nieko nežinau. "L. Enciklopedijoje" radau žinių dar apie vieną asmenį. Apie kitus asmenis "LE" žinių neradau. Šį VLIKo pristatymo reikalą būtina sutvarkyti, nes čia nėra paslaptis.

Perskaičius paskutinio VLIKo seimo nutarimus, įspūdis — "vanduo". Skystenių nutarimų sunku sugalvoti. Tik bendrybių bendrybės bei kartojimai senų nutarimų. Abu šie faktai VLIKo ir jo seimo autoriteto bei jais pasitikėjimo tikrai nekelia. Neseniai pasirašytas baigiamasis Helsinkio aktas, kuriuo Lietuva pripažinta Sov. S-gos integraline dalimi. Apie šį aktą, jo pasekmes Lietuvos bylai VLIKo seimo nutarimuose nieko nėra.

Taip pat VLIKo seimo nutarimuose nieko nėra pareikšta ir dėl vadinamo Vatikano parašo po raštu. Vatikano atstovas arkiv. A. Casaroli (cituoju iš "TŽ" 1975 m. 48 nr.) savo kalboje pabrėžė, "kad Vatikanas konferencijoje dalyvauja ne tik kaip maža valstybėlė, bet ir kaip "ypatingo pobūdžio" jėga, nesiribojanti vien politika ir Europa". Vatikano parašas po Helsinkio aktu jį ypač sustiprino moraliai. Kur mūsų patriotų vyskupų įtaka ir veikla, jei taip įvyko? Tenka manyti, jog lietuvių patriotų katalikų tarpe Vatikano elgesys religingumo nesustiprins, Katalikų Bažnyčios autoriteto nepakels. Reiškiu pageidavimą, kad VLIKas mano iškeltais klausimais viešai pasisakytų, jei nenorim, jog jo autoritetas visuomenėje kristų.

V. Šliogeris, Australija

KONGRESO NEIGIAMYBĖS

Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese P. Amerikoje buvo gražių dalykų, bet buvo ir dėmių. Studijų savaitė Itaici vietovėje, Brazilijoje, buvo puiki. Nuostabiai gražiai jie ten surengė literatūros vakarą, kuris ilgai liks atmintyje. Deja, ir ten siautėjo "velnio lašelis". Teko pašalinti kaikuriuos Brazilijos lietuvių jaunimo vadovus.

Lietuviams turėtų atstovauti tinkamai parinkti jaunuoliai-ės, o ne pripuolamai surankioti asmenys. Jei kurio garbingo lietuvio šeimos sūnus siunčiamas atstovauti Š. Amerikos lietuviams, tai jis turi tinkamai atlikti savo pareigas, o ne ištisas dienas girtuokliauti. Tokius "atstovus" pasilaikykite sau. Mes tokių ir čia galime susirasti!

Ateityje nejunkite jaunimo kongreso su ekskursija! Visokie turistai, norintys įsigyti brangakmenių, aukso ir panašių dalykų, tenesimaišo kongrese. Juk kongresas skirtas jaunimui. Ir mes visi buvome tuo jaunimu susirūpinę. Deja, su tuo jaunimu mums teko mažiausiai bendrauti, nes reikėjo rūpintis atvažiavusiais svečiais, kurie kongresu visai nesidomėjo. Brazilijos lietuviai sudėjo ne tik nemažai aukų jaunimo kongresui, bet ir turėjo prisidėti prie kongrese nedalyvaujančių išlaikymo. Tie asmenys užėmė kongresinio jaunimo vietas privačiose šeimose ir dar sudarė daug rūpesčių, ypač kai negrįždavo laiku nakvynėn. Sugrįžę paryčiais norėdavo valgyti, ir neišmiegojusios šeimininkės turėdavo kepti kiaušinienę su lašiniais.

Iš svetur atvykę nesidomėjo vietine lietuvių veikla Brazilijoje, jieškojo pirkti ametistų, akvamarinų, žiedų ir kt. papuošalų sau arba savo giminėm. Tokiam reikalui nereikalingi kongresai — tam yra turizmo kelionės.

Halina Mošinskienė

KUR KELIAUJAME?

Šiandieninėje mūsų išeivių spaudoje gana dažnai matome įvairiausių nusiskundimų bei pasisakymų mūsų lietuviškų šeimų išlikimo klausimu. Be abejonės, tai pati svarbiausia šių laikų problema gyvenant svetur. Nemaža mūsų jau čia gimusios kartos tautiečių vis daugiau ir tvirčiau įtraukiami gyvenamojo krašto orbiton. Kas gi iš mūsų sugebės išvengti šio likiminio sriauto? Nesulaikomai visi riedame pakalnėn. Vieni pavargę dėl metų naštos iškeliauja negrįžtamai, kiti, kad ir jauni, žūsta svetimųjų jūroje. Kad ir gausios mūsų didesniųjų kolonijų jaunimo gretos, susibūrusios į įvairius sambūrius, tačiau toli gražu nevisi. O kur gi kita dalis? Kodėl mūsų choruose toks mažas jaunimo nuošimtis? Kas metai nepaliaujamai gausėja mišrios vedybos. Iš kelių dešimčių vedybų per metus tikrai lietuviškos pilna to žodžio prasme, parengimu ir nuotaika, būna vos tiktai kelios. Neatlaidus laiko tėkmės ratas ne tik mus traiško, retina, bet ir pasiliekančius savo sūkurin traukia.

A. Lukošius

PRAGIEDRULIAI

"TŽ" 2 nr. A. Lukošius labai teisingai pastebi, kad įvairių lietuviškų institucijų sienos yra tuščios, t.y. be jokių paveikslų bei tautinių ženklų, kaip kad kitados Lietuvoje pakelės užeigų. Nors šis opus reikalas jau per eilę metų mūsų spaudoje buvo keliamas, bet įvairių valdybų bei tarybų pirmininkai ir švietimo - kultūros vadovai, matyt, kitaip galvojo ir betkokias vaizdines priemones, primenančias tautos - valstybės praeitį, laikė nereikšmingais objektais. Buvo net ir tokių, kurie siūlė jaunajai kartai Lietuvos praeities jieškoti vien tik enciklopedijose. Bet tenka labai pasidžiaugti, kad pragiedruliai jau pradėjo reikštis ir šioje srityje. 1975 m. lapkričio 22 d., Lietuvos kariuomenės sukaktuvinės šventės metu, Hamiltono Jaunimo Centre iškabinta daug įvairių Lietuvos žymūnų portretų ir Lietuvos Vytis. Tai rezultatas gražių pastangų artojėlių — šaulių, kurių pastangas nuoširdžiai parėmė didelis lietuviškos veiklos rėmėjas prel. dr. J. Tadarauskas.

A. Laukaitis

Nusileido...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

Katalikų likimas

Koks likimas Katalikų Bažnyčios, kuri Pietų Vietname turi pustrečio milijono narių (iš 18 mil. gyventojų), 6 vyskupus vietnamiečius ir per 2.000 vietinių kunigų? Vyskupai jau pareiškė esą pasiruošę bendradarbiauti su revoliucine valdžia ir paragino katalikus "priimti su džiaugsmu revoliucines vertybes". Matyt, norima gelbėti, kas dar galima. Tačiau jau yra konkrečių reiškinių, rodančių valdžios norą įsikišti į Bažnyčios vidaus gyvenimą: reikalavimas valdžios leidimo stojantiems į kunigų seminarijas, nepripažinimas kaikurių vyskupų ir klebonų, išvijimas Šv. Sosto atstovo, spaudimas katalikų, ypač nuošalesnėse provincijose, kad nelankytų pamaldų. Visa tai rodo, kad bus pritaikyta Markso dogma: "religija yra liaudies opiumas".

Ar ir laisvojo pasaulio krikščionys turi tylėti, kai jų broliai vietnamiečiai susilaukia kitų komunistinių kraštų likimo? Tokiais atvejais tyla yra išdavimas. J. V.

Dviejų "Gintarų" koncertas

Vasario 28 d. Toronto Lietuvių Namuose torontiečiai ir kitų vietovių lietuviai turėjo neeilinę progą pasigėrėti sudėtiniu dviejų jaunimo ansamblių koncertu, būtent, montreališkio "Gintaro" ir torontiškio "Gintaro". Žiūrovas, įėjęs didžiojon salėn, galėjo pastebėti gausius jaunimo būrius. Šalutinėse patalpose rikiavosi šokėjai, o scenoje sėdėjo koncertui išsidėstę orkestrai. Kai pasirodė scenoje torontiškio "Gintaro" tėvų komiteto pirm. adv. A. Puteris, pasveikino abiejų miestų gintariečius ir pranešė koncerto pradžią.

Į salės vidurį, apsuptą gausių žiūrovų, išbėgo Montrealio ir Toronto gintariečiai šokėjai pirmajam bendram susitikimui Subatėlėje. Pora šimtų šokėjų vos vos tilpo jiems paliktame salės plote. Prisistatę žiūrovams, abu "G i n t a r a i" toliau vykdė programą mažesniais vienetais. Ir taip plaukė vienas šokis po kito, reiškėsi pagal nustatytą eilę labai sklandžiai, nepalikdami spragų. Šiame koncerte ypatinga buvo tai, kad programa plaukte plaukė kaip upė — be dirigento, be šokių vadovo mostų. Visi vadovai, susėdę prie vieno stalo kartu su žiūrovais, sekė programą. Gal jie savo širdyse jaudinosi, ypač kai vienur kitur švystelėjo klaidelė, bet niekas to nepastebėjo.

Programa buvo sudėtinga ta prasme, kad ją atilko net keli vienetai. Vien Toronto gintariečių yra 170, paskirstytų į įvairias šokėjų grupes, orkestrą ir oktetą: Montrealio gintariečiai atvyko su 45 aktyviais nariais — šokėjų grupe, kvartetu, orkestru. Visi jie gavo progą pasirodyti, nors programa užėmė tik vieną gerą valandą. Tai rodo gerą koncerto organizaciją. Jos dėka žiūrovai galėjo pamatyti bei išgirsti apie 25 įvairius dalykus.

Programoje vyravo, žinoma, tautiniai šokiai, tačiau publikos nustebimui žymi jų dalis buvo visai nauja, Toronte dar nematyta. Tokių šokių eilėje buvo Piemenėlis, Suktutė, Žėkelis, Usaunykas ir kt. Tai rodo didelį lietuvių tautinių šokių įvairumą, kuris palengva vis daugiau atskleidžiamas. Toronto gintariečiai ir šį kartą parodė, kad jų lygis laikosi jau seniau pasiektoje augštumoje. Montrealiečiams šiuo metu yra sunkiau su šokėjais, nes dalis vyresniųjų atsisveikino su grupe, o naujieji dar reikalingi ilgesnių pastangų. Be to, tas pats jaunimas Montrealyje dalyvauja ir sporte, ir organizacijose, ir meno vienete.

Tautiniams šokiams grojo bendrai ir pakaitomis abu gintariečių orkestrai. Montrealiečių orkestras garsėja savo tautinių instrumentų muzika, kuri labai tinka prie tautinių šokių, ypač lyriškųjų. Ir šį kartą jis pasirodė kaip pajėgus vienetas, grojęs keletą melodijų ir atskirai. Ypač pasigėrėtini buvo rageliai ir birbynės. Torontiškių gintariečių orkestras, sudarytas iš įvairių muzikos instrumentų, yra padaręs gražią pažangą. Tikimasi, kad naujojo vadovo V. Verikaičio rankose jis dar labiau sustiprės.

Gintariečiai puoselėja ir dainos sritį. Montrealiečiai turi pajėgų, darnų mergaičių kvartetą, kuris tautinių šokių protarpiuose pasirodė ir atskirai. Torontiečiai turi mergaičių oktetą, kuris šiame koncerte pasirodė nauju veidu. Kai anksčiau jam vadovavusi muz. D. Garbaliauskienė pasitraukė, oktetą perėmė G. Paulionienė ir R. Paulionis. Jie tad ir davė naują veidą, t.y. naują repertuarą ir dainavimo būdą. Trijų gitarų palydimas, oktetas padainavo keletą dainų, derindamasis prie naujoviškų nuotaikų ir tempo. Dainavimą pagyvina ir ritmiškas siūbavimas, kuris turėtų keistis su kiekviena daina, kad netaptų monotoniška.

Netrūko ir deklamacijų. Jomis pasireiškė montrealietės — Vida Morkūnaitė ir Ina Lukoševičiūtė. Pirmoji jausmingai deklamavo "Gėlės iš šieno", antroji humoristinį dalyką "Žemaitiška pasaka".

Koncerto užbaigai vėl subėgo abu "Gintarai", užgrojo abu orkestrai, pasigirdo ir daina — viskas susiliejo į Aštuonytį. Visa tai paliko didingą įspūdį jaunatviškos jėgos bei dinamizmo. Vietomis šokėjai išvystė tokį tempą, kad žiūrovai vos spėjo sekti žaibiškus veiksmus.

Pagaliau pranešėjas A. Puteris iškvietė scenon vadovus montrealiečius — tautinių šokių vadovę H. Lapinienę, ansamblio ir orkestro vadovą Z. Lapiną, dainų vadovę I. Kličienę, J. Piečaitį; torontiečius — ansamblio vadovę — R. Karasiejienę, J. Karasiejų, šokių vadoves D. Nausėdienę, N. Čižikaitę, okteto vadovę G. Paulionienę, orkestro — V. Verikaitį. Jie visi buvo apdovanoti puikiomis rožėmis ir kitomis dovanomis. Tai buvo padėkos ženklas tiems, kurie dirba jaunimui ir lietuvių visuomenei.

Tai buvo graži dviejų jaunimo ansamblių ir kartu dviejų kolonijų — Montrealio ir Toronto šventė. Gaila tik, kad joje galėjo dalyvauti gana ribotas skaičius žiūrovų (apie 600 salėje ir balkone). Tokiam koncertui, kurio programą atlieka per 200 jaunimo, reikia ne tik žymiai didesnės salės, bet ir tinkamos aplinkos, padedančios išryškinti mūsų tautinių šokių ir dainos meną. Žiūrovų tarpe buvo net asmenų, atvykusių iš

(Nukelta į 8-tą psl.)

WEST END AUTO BODY
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas.
Darbas garantuotas. Savininkas lietuvis JONAS JURĖNAS
87 Shorncliffe Rd. • East of Hwy. 27
South of Dundas St. West
Toronto, Ont. M8Z 5K5
Telefonas 231-6710

DRAUDA
Balio Maskeliūno įstaiga
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Tel. 535-1258
TORONTO, ONTARIO
• — UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU — •
• — NEMOKAMAS PRISTATYMAS — •

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA Baltic Exporting Co. 482 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario
Telefonas LE 1-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.
2224 Dundas Street W.,
Toronto, Ontario
M6R 1X3
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v. r iki 7 v. v.

743-0100
Užmiesčio nuosavybės: ūkiai, sklypai, žemės investacijos
FRANK BARAUSKAS, F.R.I., R.P.A.
FRANK BARAUSKAS LIMITED, Realtor
3828 Bloor Street West • Islington, Ontario

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.
Vedėjas — VALTERIS DREŠERIS
Padėjėja — Alė Mikšienė
Tel. įstaigos: 233-3334 ir 231-2661, namų 233-4446
3828 Bloor Street W., Islington, Ontario M9B 1K8
(Prie Kipling ir Six Points Plaza)
Žinotina apie namų draudą:
Dauguma draudos bendrovių reikalauja apdrausti namą 80% iki 100% atstatymo kainos. Kitaip, įvykus ir mažam nuostoliui, bendrovė nėra įpareigota pilnai padengti nuostolį
Jeigu turite klausimų apie betkokią draudą, kreipkitės — paaiškinsime.
Valteris Drešeris

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTAS
S. BROGOWSKY, O.D.
412 RONCESVALLES AVE.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto tel. 531-4251
Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo10 v. ryto iki 4 v. p.p.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

INSURANCE
Namų — Gyvybės
Automobilių
Komerciniai
533-1121 WALTER DAUGINIS 249-2067
1613 BLOOR STREET WEST, TORONTO, ONTARIO

TORONTO ONT

Anapilio žinios

Telefonas: 277-1270

— Besiruošiantiems šį pavasarį priimti Sutvirtinimo sakramentą pamokos pradedamos šį sekmadienį tuojau po 11 v. pamaldų klebonijoje.

— Šį sekmadienį po 11 v. pamaldų prašomi susirinkti pasitarimui visi tėvai, kurių vaikai šį pavasarį priims pirmąją Komuniją.

— Katalikių moterų draugijos susirinkimas — šį sekmadienį po 11 v. pamaldų.

— Jaunimo sekcijos susirinkimas — šį trečiadienį, 7.30 v.v., pradedamas diskusijomis religine tema. Po to — tinklinio sporto žaidynės Anapilio salėje.

— Kovo 10 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse palaidotas a.a. Simonas Šlekaitis.

— Sveikiname dail. A. Tamošaitį, švenčiantį 70 m. amžiaus sukaktį.

— Kovo mėnuo KLB Toronto apylinkės valdybos yra paskelbtas solidarumo įnašų vajaus mėnesiu. Šį sekmadienį valdybos atstovai išdalins solidarumo įnašų vokelius, kurie bus surinkti po to už savaitės.

— Pakrikštyta: Aleksandra Viktorija Kušneraitytė ir Julija Daina Pranaitytė.

Lietuvių Namų žinios

— Pr. sekmadienio popietėje dalyvavo apie 190 asmenų. Svečių knygoje pasirašė E. ir Pr. Juodkojai iš Montrealio, Br. Dūda iš Kagawong. Pastarasis įstojo į LN narius.

— LN biblioteka knygas skaitytojams keičia sekmadieniais 1-3 v.p.p. ir ketvirtadieniais 4-5 v.p.p. Bibliotekoje dirba St. Grizickas.

— LN knygvedys St. Jaseliūnas pamažu sveiksta, bet į darbą grįžti galbūt galės labai negreitai. Jo neužbaigtus 1975 m. balansus baigia firma "Smith, Klymas, Selk ir Co. Chartered Accountants."

— LN istoriko P. Štuopio priežiūroje ruošiamam parodoms reikalingų lituanistinių dalykų muzėjui reikia braižytojų pagalbos. Galintieji padėti prašomi skambinti 533-9030.

— Kovo 13 ir 14 d.d. įvyks lietuviams daug nusipelniusio menininko darbų paroda ir jo 70 metų sukakties proga pagerbimo iškilmės. Jose lietuviai turėtų gausiai dalyvauti.

— LN nario įnašus sumokėjo: Zabiela Edvardas, Palys Jurgis, Mačkinis Jonas, Dūda Bronius, Šileika Audrius po $100; Senkus Algis $90, Gatautis Antanas $90, Nastajus Ignas $35, Strimaitienė Ona $25, Kaknevičius Andy $20, Jasys Vytautas, Styra Vida, Radžiūnas Viktoras, Krušaitis Ottas, Dūda Yolanda, Bakevičius Sandra po $10, Rickevičius Jonas $1.

— Lietuvių Pensininkų klubas kovo 2 d. savo patalpose suruošė pirmą kartą Užgavėnių blynų stalą; valgė 18 narių. Klubas numato Gavėnios metu rodyti religinio turinio filmus balandžio 18 d. Velykų sekmadienio popietėje suruošti margučių ridinėjimą, balandžio 27 d. — klubo trejų metų veiklos minėjimą, lapkričio 2 d. — mirusiųjų minėjimą, lapkričio 28 d. — bazarą.

Kun. Alg. Žilinskas, buvo išvykęs į Vašingtoną, kur kovo 6 d. JAV kongrese skaitė invokaciją Vasario 16 minėjimo proga.

Pertvarkoma Toronto uosto paežerė. Šis projektas svarstomas nuo 1972 m. Sudaryta taryba 1975 m. paruošti planui iš atstovų fed. valdžios, provincijos, miesto ir didžiųjų prekybos bei pramonės firmų atstovų. Su šia taryba bendradarbiavo apie 200 įstaigų ir per 3000 asmenų. Ji sudarė projektą, kuriame numatė paežerės rajoną nuo Yorko gatvės iki Parodos parko perstatyti. Darbai truktų penkerius metus. Būtų padaryta daug vietos parkam, pastatytos kultūrinių pramogų salės bei įstaigos ir įvairiausios užkandinės — kavinės. Į visą rajoną įėjimas būtų laisvas. Projekte numatyta buvusį Loblaw pastatą padaryti "Daugiakultūriu Centru". Šį projektą turi patvirtinti tarybą skyrusieji veiksniai ir surasti $36.562.000. V. M.

NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA, 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008. Bernardas Naujalis, R.M. Npt. R.N.A.

JONAS BANYLIS atleika visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Torontė.

GĖLĖS ĮVAIRIOM PROGOM (pagal susitarimą), ypač vestuvėms — jaunajai, pamergėms, stalų papuošimui, korsažams ir kt. Skambinti V. Siminkevičienei, telefonu 763-6256 po 6 v.v. Toronte.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 537-2256.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Sveikiname: dail. A. Tamošaitį 70 m. sukakties proga; Stasį ir Ariją Škėmus, paminėjusius savo 25 metų vedybų sukaktį; Stasį Plučą, atžymėjusį savo draugų tarpe 50-jį gimtadienį.

— Giliai užjaučiame: Eleną Undraitienę, mirus Lietuvoje jos mamytei Apolonijai; Oną Vaišnoraitę, kurios brolis Antanas mirė Lietuvoje.

— Tikinčiosios Lietuvos Diena buvo atitinkamai atžymėta per visas praėjusio sekmadienio Mišias. Pamokslus sakė kun. Jonas Staškus.

— Pensininkų pobūviai vyksta trečiadieniais, 4 v.p.p., Parodų salėje.

— Parapijos vakarienė — šį sekmadienį, kovo 14 d., 5 v.p.p., didžiojoj salėj. Bilietai dar gaunami par. raštinėje arba pas p. J. Vingelienę ir prie įėjimo. Kaina porai — $30, vienam — $15, pensininkų porai — $20, vienam — $10, studentams — $10. Meninę programą atliks sol. S. Žiemelytė. Jei kas galėtų parūpinti kepinių, skambinti p. Vingelienei 536-1785.

— Dail. Vizgirdos darbų paroda — kovo 27 d. Tą patį vakarą bus ir kun. Leonardo Andriekaus, OFM, literatūros vakaras.

— Visuotinis parapijos susirinkimas — kovo 28 d., po 11.30 v. Mišių, didžiojoj salėj.

— Metinės rekolekcijos — balandžio 4-11 d.d. Jas ves kun. dr. V. Rimšelis, marijonas.

— Mišios šeštad., 8 v. — už Leoną Stankų, užpr. M. Stankienės; 8.30 v. — už Ireną Gurevičienę, užpr. A. Gurevičiaus; 9 v. — už Liudą Racevičių, užpr. N. Racevičienės; 9.20 v. — už Mečį Senkevičių, užpr. V. Senkevičienės; 10 v. — už Leonorą Tarailienę, užpr. S. Kučinskienės; sekmad. — 8 v. — už parapiją; 9 v. — už Antaną Sapijonį, užpr. B. Sapijonienės; 10 v. — už Stasį Vaitiekūną, užpr. B. Vaitiekūnienės; 11.30 v. — už Adolfą Šapoką, užpr. A. E. Sudikų; 7 v.v. — už Stasį Černiauską, užpr. St. Pranckevičiaus.

Toronto un-to foto klubo 1976 m. parodoje jaunuolių grupėje K. B. Jackson taurę laimėjo IV kurso chemikas Tadas Macas už nuotrauką "Juoda katė ir klėties durys". Taip pat gavo garbės pažymėjimą už nuotraukas "Įstrigusi" ir "Apleistos uolos žiemą". Iš spalvotų skaidrių "Kiaušinis" ir "Saulės atspindžiai" buvo priimtos parodai. Fotografijos prof. Jack Dale, įteikdamas asmeninę taurę Tadui, pažymėjo jį esant akylą ir greitos orientacijos jauną fotografą. Jo pavardė įgraviruota didžiojoje pereinamoje taurėje. Parodai buvo pateikta per 400 nuotraukų ir skaidrių. Tadas yra jauniausias p. Macų sūnus.

Š. Amerikos Liet. Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos naują centro valdybą sudarė torontiečiai: pirm. P. Berneckas, vicepirm. R. Underys, sekr. St. Dargis, ižd. J. Nešukaitis, informacijai A. Banelis. Šios valdybos adresas: 32 Rivercrest Rd., Toronto, Ont., M6S 4H3, Canada. Tel. 1-416-763-4429. Revizijos komisija: V. Jokūbaitis, V. Žyvas, K. Karalis — klevelandiečiai. Garbės teismas: A. Rugienius, Ig. Anužis, Alf. Vėlavičius — mičiganiečiai.

Baltijos kraštų — Estijos, Latvijos, Lietuvos okupacijos nepripažinimą vienbalsiai patvirtino federacinis Kanados parlamentas š.m. vasario 26 d. Nutarimo tekstą pasiūlė dr. St. Haidasz, Toronto — Parkdale atstovas, remiamas York South atstovės ponios Apolloni. Tekstas paskelbtas ""TŽ' 10 nr. Lietuvių organizacijos bei paskiri asmenys turėtų šia proga parašyti padėkos laiškų: Hon. St. Haidasz, 408 West Block, Parliament Building, Ottawa, Ont.

Dvieju ...

(Atkelta iš 7-to psl.)

Buffalo. Į tokias šventes galėtų atvykti ir aplinkinių kolonijų lietuviai, jei būtų sudarytos sąlygos.

Prie koncerto trūkumų reikia priskaityti ir spausdintos programos nebuvimą. Tai sunkino publikai orientuotis programoje, juoba, kad ji lėkte lėkė. Be to, nukentėjo programos atlikėjai — jų pavardės liko nežinomos. O jie tikriausiai užsitarnauja, kad jų pavardės būtų paskelbtos. Geriausia priemonė visdėlto yra spausdinta programa, kuri kartu lieka ir praeičiai kaip dokumentas. **Stb.**

SPRINGHURST BEACH parduodamas pilnai apstatytas ir gerai izoliuotas ant dvigubo sklypo (100' x 150') vasarnamis: 4 kambariai ir virtuvė su visais patogumais, elektrosalyvos šildymas ir židinys. Tinkamas naudoti vasarą ir žiemą. Skambinti tel. 759-8118 Toronte.

Kovo 13, šeštadienį, Toronto Lietuvių Namuose

dail. A. Tamošaičio

DAILĖS PARODA ir sukaktuvinis pagerbimas

• PARODOS ATIDARYMAS — 4 v.p.p. (dr. H. Nagys); sekmadienį, kovo 14: nuo 1 val. iki 5 val. p.p.
• PAGERBIMAS — 6.30 v.v. (kalbės rašytojas J. Jankus, menininkai ir visuomenės atstovai)
• PROGRAMOJE: sol. V. Žiemelytė, "Gintaro" šokėjai, Stp. Kairio muzikinis vienetas

• Vakarienė su vynu
KAINA — $10.00
RENGĖJŲ KOMITETAS
Tel. 251-5126

MADŲ PARODĄ

Maloniai kviečiame atsilankyti į ir pritaikomojo meno

kovo 21, sekmadienį,

Mažojoje Anapilio salėje (po 11 v. pamaldų) — medžio šaknų dirbiniai: p. Katelienės; keramikos ir glazūruoto metalo rodiniai: p. Bučienės; fotografijos: p.p. Valiūnų, p. Liškausko, dr. A. Dailydės ir K. Poškaus.

Didžiojoje Anapilio salėje (5 v.p.p.) pavasarinės apsiaustų ir kitos aprangos mados. Kava ir pyragaičiai.

Įėjimas (į madų parodą) — $3.00

Anapilio Moterų Būrelis

LK Moterų Dr-jos Lietuvos Kankinių par. skyriaus susirinkimas šaukiamas kovo 14, sekmadienį, po 11 v. pamaldų Anapilyje. Kviečiame visas nares dalyvauti. Bus aptariami pavasario baliaus-koncerto reikalai.

Valdyba

"Paramos" kredito kooperatyvo metinis susirinkimas šaukiamas kovo 14, sekmadienį, 3 v.p.p, L. Namuose.

SLA susirinkimas įvyks kovo 14, sekmadienį, 1 v.p.p., Lietuvių Namuose. Bus rinkimai į vykdomąją tarybą ir atstovų į SLA seimą rinkimas. Visi nariai ir svečiai bus pavaišinti kavute.

Valdyba

KLB Toronto apyl. valdyba šį sekmadienį dalins vokelius solidarumo įnašų vajaus proga prie parapijų ir L. Namų. Vajus vykdomas ir per lietuvių kredito unijų narių susirinkimus. Karavano reikalais specialus posėdis L. Namuose šaukiamas kovo 16 d., 7.30 v.v.

Toronto Lietuvių Profesijonalų ir Verslininkų Draugija pastaruoju metu persitvarkė ir įjungė nemažai naujų narių. Dabar jai priklauso ne tik verslininkai, bet ir įvairių sričių profesijonalai. Draugijos pirmininkas adv. G. Balčiūnas. Kiekvieną pirmąjį mėnesio antradienį L. Namuose Dr-ja rengia viešas informacines paskaitas lietuviams rūpimais klausimais. Kovo 2 d. kalbėjo diplomuotas buhalteris Antanas Matuzas apie pajamų mokesčius. Paskaitoje dalyvavo nemažas tautiečių būrys. Kovo 20, šeštadienį, 6 v.v., L. Namuose, III a. salėje, Dr-ja ruošia vakarienę. Kaina vienam asmeniui — $10. Numatoma, kad dalyvaus ir Ontario vyriausybės atstovas.

Ryšium su žiemos atostogomis Toronto Maironio mokykloje kovo 20 ir 27 d.d. pamokų nebus. Jos vėl prasidės balandžio 3 d. Primenama tėvams, kad vaikai be reikalo nepraleidinėtų pamokų ir reguliariai lankytų mokyklą. — Parengiamojo ir žemesniųjų skyrių mokytojai susipažinti su naujais metodais lankė modernią Richard W. Scott Catholic School, kuriai vadovauja mokyt. Petras Balčiūnas. Jam už malonų priėmimą nuoširdi padėka **Vedėjas**

Ateitininkų studentų ir sendraugių susirinkimas šaukiamas balandžio 4, sekmadienį, 6 v.v., Prisikėlimo Muzikos studijoje. Apie daugiakultūriškumą ir lietuvius Kanadoje kalbės simpoziumo rėmuose: G. Juozapavičiūtė, Almis Kuolas, Juzukonis, jn. Po susirinkimo — kava ir pokalbiai.

ŠALFASS centro valdybos pirm. Pr. Berneckas turėjo pasitarimą su Kanados sporto apygardos vad. L. Baziliausku ir Aušros bei Vyčio sporto klubų atstovais krepšinio ir tinklinio metinių žaidynių reikalu. Dalyvavo taip pat ir p. Lelienė, Ročesterio sporto klubo atstovė. Žaidynės numatomos Toronte š. m. gegužės 8 ir 9 d.d.

Toronto ir apylinkių liberalų partijos suvažiavime vasario 27-28 d.d. Sheraton viešbutyje iš lietuvių dalyvavo St. Jokūbaitis kaip High Park liberalų partijos atstovas. Pirmininku išrinktas Norman MacLeod.

Dr. Julius Puodžiukas,
M.D., P.A., M.Sc.,

atidaro savo kabinetą
700 Tecumseh Blvd., suite 200,
Windsor, Ontario
Telefonas 258-6660

Mažosios Lietuvos Moterų Dr-jos rengtas tradicinis Užgavėnių vakaras — Šiupinys Prisikėlimo salėje kovo 2 d. susilaukė šimtinės dalyvių, nors oras buvo labai blogas. Vakarą pradėjo pirm. Elzė Jankutė, pasveikindama drąsiuosius svečius, ir maldai pakvietė kun. A. Prakapą, OFM. Meninėje programoje jūrų skaučių kvintetas padainavo keletą dainų, A. Dargytė-Biškevičienė paskaitė ištraukų iš Donelaičio "Metų", L. Nakrošienė padeklamavo J. Dagio poezijos, Vingelytė pagrojo birbyne, "Atžalynas" pašoko taut. šokiu, akordeonu grojo E. Lukoševičius. Ypač įspūdingą humoristinį monologą atliko aktorius Stepas Ramanauskas. Programą pranešinėjo Silvija Lukoševičiūtė. Loterija buvo labai gausi laimikiais. Jų tarpe buvo paveikslai dailininkų — H. Žmuidzinienės, A. Tamošaitienės ir dail. Dagio. Nors rengėjoms sniego pūga sudarė daug rūpesčių, bet vakaras buvo, palyginti, sėkmingas.

Toronto šaulių teatras "Aitvaras" kovo 7 d. L. Namuose pasirodė su humoristiniu vaidinimu "Slidus pusmilijonis" (autorius nežinomas). Tai įdomi komedija, kuri sutraukė apie 250 žiūrovų. Artistai buvo puikūs. Veteranai, kaip S. Ramanauskas, L. Nakrošienė, V. Balčiūnaitė, R. Giniotienė, jau pažįstami torontiečiams iš ankstesnių pasirodymų, atliko savo roles su jiems įprastu įgudimu. Tačiau buvo malonu stebėti dar "Aitvare" nepasireiškusius naujokus, kurių du nepaprastai puikiai vaidino: Petras Šturmas ir Darius Vaičiūnas. Tiesa, Šturmas savo puikia vaidyba torontiečiams yra jau pažįstamas iš "Atžalyno" pasirodymų. Tačiau dar visai scenoje nematytas buvo Darius Vaičiūnas. Jo visi veiksmai, išraiškos bei mostai buvo labai natūralūs, kaip patyrusio artisto. Vienintelis trūkumas — kalba, kurią turi geriau apvaldyti. Žmonės po vaidinimo skirstėsi labai patenkinti ir džiaugdamiesi, kad Toronto "Aitvaras" kaskart gerėja. Taipgi reikėtų pridurti, kad "Aitvaro" režisorė per visą "Aitvaro" egzistavimą yra parodžiusi puikų skonį bei nuosaikumą, parinkdama juokingus ir lengvus vaidinimus, atitinkančius artistų sugebėjimus. Dekoracijos buvo labai skoningai paruoštos Kristinos Imbrasaitė. **K.**

Platų straipsnį apie Nijolę Sadūnaitę išspausdino "The Catholic Register" š.m. kovo 6 d. laidoje ir įdėjo jos nuotrauką. Straipsnio autorius Victor M. Parachin naudojosi KL Katalikų Centro brošiūra "No greater love . . . " Joje išspausdinta N. Sadūnaitės kalba teisme, kuri buvo paskelbta "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikoje". Minėtoji knygelė yra plačiai paskleista JAV-se. Ji platinama ir Kanadoje — išsiuntinėta angliškajai spaudai, išdalinta kanadiečiams veikėjams Vasario 16 proga Toronte. Lietuvių parapijoms knygelė išsiunčiama šią savaitę.

Dr. A. Saunoris, neseniai su šeima atvykęs iš okupuotos Lietuvos pas motiną Hamiltone, išlaikė valdžios reikalaujamus gydytojo egzaminus. Dabar jis turės atlikti stažą ligoninėje ir tada gaus visas Kanados gydytojo teises. Tokie yra reikalavimai visiems gydytojams, imigravusiems Kanadon. Dr. A. Saunoris Lietuvoje buvo žymus chirurgas. Ir Kanadoje jis siekia įsitvirtinti toje specialybėje. Neseniai jis lankėsi Čikagoje, kur turėjo progos kalbėti per radiją lietuvių programoje. Ten jis ypač pabrėžė visų lietuvių vienybės reikalą, nes mūsų priešas tėra vienas, būtent, rusiškasis imperializmas.

A.a. Antanas Baltrušis savo testamente Toronto Maironio mokyklai paliko $500. Šią sumą su gražiais mokyklai linkėjimais atsiuntė iš Montrealio velionies sesuo M. Pakulienė, testamento vykdytoja. Nuoširdžiausias ačiū.

Vedėjas

Viktorijai Žiūraitytei Anapilio salėje buvo suruoštas priešvedybinis mergvakaris, į kurį atsilankė daug viešnių. Jos sutuoktuvės su Romu Demantavičiumi įvyks gegužės mėnesį. Šiuo metu ji studijuoja mokytojų kolegijoje.

"TŽ" administracijoje gauta nauja religinio turinio knyga "Kelias", kurios autorius yra garsusis "Opus Dei" organizacijos steigėjas Josemaria Escriva de Balaguer. Knygą iš ispanų kalbos išvertė kun. A. Steigvilas, MIC, išleido bei spausdino "Laikas" Argentinoje. Kaina — $2. Kreiptis į "TŽ" administraciją.

Aldona ir Alfonsas Stunguriai išvažiavo į Floridą praleisti atostogų.

Lietuvos knygų rūmų knygų saugykla

MONTREAL QUE

KLB Montrealio apylinkės visuotinis susirinkimas šaukiamas kovo 21, sekmadienį, 12 v., Aušros Vartų salėje. Padarys pranešimus valdybos pareigūnai, "Baltijos" stovyklavietės komiteto pirmininkas, jaunimo sekcijos atstovas, Kanados Lietuvių Dienos komiteto pirmininkas, fondai, revizijos komisija. Taip pat bus renkama valdyba ir revizijos komisija. Po susirinkimo — užkandžiai. Apylinkės valdyba kviečia visus Montrealio lietuvius susirinkime dalyvauti. Nuo jo priklausys visa Montrealio lietuvių apylinkės veikla olimpiniais metais.

Pasaulio lietuvių jaunimo kongresui remti vajaus komitetas paskelbė apyskaitą. Pajamos: maratoninis vakaras — $914.51, loterija — $502.37, aukos — $1179.42, iš viso — $2596.30; išlaidos: autobusas į Niujorką ir atgal — $721.30, dviem atstovam parama — $500, centriniam fondui — $1375, iš viso — $2596.30.

Į kultūrinę sporto olimpiados programą, kurioje pasirodys įvairios tautybės, pakviestas ir "Gintaro" ansamblis. Šiuo metu gintariečiai ruošiasi penktajai tautinių šokių šventei Čikagoje ir planuoja išvyką Britanijon ateinantį rudenį.

Dr. P. Povilaitis, "Gintaro" ansamblio tėvų komiteto pirm., jau antri metai dėsto augštojoje komercinių mokslų mokykloje (Ecole des hautes etudes commerciales), kuri yra Montrealio un-to dalis. Dr. P. Povilaitis yra baigęs ekonominius mokslus Liuveno universitete Belgijoje ir jau keliolika metų dirba Kvebeko institucijose.

Jaunimo šokių maratoną organizavo ir jį sėkmingai tvarkė Audronė Jonelytė, Rasa Lukoševičiūtė ir Kristina Bendžiūtė su talkininkėmis. Didžiąją loteriją, kuriai laimikius suaukojo Montrealio lietuviai, organizavo Ir. Lukoševičienė su dideliu būriu talkininkų. Aukų rinkimą rūpestingai vykdė Audronė Jonelytė ir S. Gvildytė. Stambesnieji aukotojai: Lietuvių Kredito Unija "Litas" — $400, likutis iš Lietuvos kariuomenės šventės minėjimo — $56.25, jaunimo orkestras "Perkūnas" — $100, L. K. Mindaugo šaulių kuopa — $50, Lietuvių Žvejotojų-Medžiotojų Klubas "Nida" — $50, lietuvių katalikių moterų dr-ja — $25. Daugelis aukojo po $20, $10 ir mažiau. Visiems aukotojams, kurie prisidėjo prie mūsų jaunimo paramos, ir visiems talkininkams priklauso didelė padėka.

KLB Montrealio apylinkės valdyba

KLK Moterų Dr-jos Montrealio skyrius iš savo metinio pelno paskyrė "T. Žiburiams" $25. Leidėjai reiškia joms nuoširdžią padėką. **Kt.**

Studentų sniego stovykloje. Jau dvyliktą kartą susibūrė studentai Montrealio lietuvių studentų žiemos stovykloje St. Donat. Nevisą jaunimą sužavėjo mėlynasis okeanas ir karštas P. Amerikos kraujas — 110 jaunuolių iš visų kampų atvažiavo slidinėti, pasidžiaugti sniegu ir pasilinksminti 1976 m. išvakarėse. Stovykla prasidėjo gruodžio 28 d. ir truko iki sausio 20 d. Rengėjų komitete buvo: Saulius Brikis, Vida Kudžmaitė, Šarūnas Girinis-Norvaiša, Danius Makauskas ir Rūta Danaitytė.

Deja, senis Šaltis pradėjo barstyti sniegą pietuose ir, kol atkeliavo į St. Donat, jo pritrūko. Dėlto slidinėti turėjome važiuoti apie 40 min. pietų link. Šalčio tai jau nepagailėjo — vargšai studentai turėdavo kas šešias valandas įjungti automobilių motorus ir pašildyti, kitaip nebūtų galėję užvesti.

Laukuose buvo užtenkamai sniego. Studentai galėjo išsinuomoję slides keliauti iki miestelio ir atgal. Kiti čiuožė viešbučio paruoštoje čiuožykloje.

Gerai pasportavę ir privalgę kartais skaniai pagamintos vakarienės, studentai pasiruošdavo vakaro programai. Apie 7 v.v. komandos gražiai apšviestoj čiuožykloj stumdydavo šluota sviedinuką. Kartais kariavo trys komandos, o kiti stovėjo aplinkui ir šauksmais bei plojimais lydėjo. Turnyrą laimėjo Bostono komanda.

Vieną vakarą įvyko tradicinis alaus gėrimo vakaras, kuriame Klevelando-Detroito komanda įrodė, kad jie greičiausiai gali išgerti alų, neišpildami iš stiklinių ir neaplaistydami savęs ar kitų.

Nuo 9 v.v. iki 1 v.r. gerasis mūsų draugas Claude grodavo diskotekos plokšteles. Jis jau treti metai mus taip linksmino, nes jis labai susižavėjęs lietuvių jaunimu. N. Metų sutikime jis grojo iki 3 v.r. Šiemet N. Metų sutikimas skyrėsi nuo kitų — buvo iškilminga vakarienė ir įteikimas premijų. Kaip visada Bostono slidinėtojai buvo geriausi. Po to sekė montrealiečių ir sovietų ledo ritulio komandų rungtynės, perduodamos per televiziją. Nuo 10 v.v. — šokiai. Šiemet visom mergiatėm labai gerai sekėsi, gal tik vyreliam buvo truputį nuobodu, nes nevisiem užteko mergaičių.

Tiesa, šiemet mūsų tarpe buvo viena vedusių pora, kuri atvažiavo aplankyti savo pirmo susitikimo vietos — pernykštės žiemos stovyklos vietos. Atsisveikinome su senais metais, paslidinėję sugrįžom namo visi sveiki —vienam gabale. Iki pasimatymo kitais metais! **Rūta Danaitytė**

Montrealio Aušros Vartų parapijos choras pagerbė sol. E. Kardelienę jos 75 metų sukakties proga. Orkidėjas jai prisega choro seniūnas H. Celtorius ir choro vadovas sol. A. Keblys; žemiau — pianistas K. Smilgevičius

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS"

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET
MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6.0%	Asmenines	11.0%
Taupomąsias s-tas	8.0%	Nekiln. turto	10.75%
Term. ind. 1 m.	9.0%	Čekių kredito	12.0%
Term. ind. 2 m.	9.25%	Investacines nuo	11%
Term. ind. 3 m.	9.75%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ik 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.